

Carlo Roberto Maria Redaelli

# **Kdo je kristjan**

***Pastirsko pismo 2015/2016  
po besedi Lukovega evangelija***

založba Voce Isontina



## VPRAŠANJE IN ODGOVOR

»Čujte oče, jaz se imam za kristjana. V cerkev še kar redno zahajam, ne preklinjam, prizadevam si biti dober in olikan. Menim, da sem še kar pošten, z nikomer nisem v sporu (no, z bratom in sorodniki se kdaj pa kdaj sporečemo, saj veste, kako je z »žlahto«). Vendar pa čutim, da marsikaj pogrēšam. Rekel sem, da sem kristjan, a se tudi zavedam, da nisem zares kristjan. Rekel bi, da sem sam s seboj nezadovoljen. Hotel bi biti nekaj več, malo drugačen. Vendar kdo je zares kristjan? Ali bi mi ne mogli svetovati kake knjige, kakega katekizma (seveda, lahko razumljivega in kratkega... morda tudi kako televizijsko oddajo) ...ali pa bi moral seči po internetu, da bi našel kaj primernega? Oziroma, nekaj, kar bi mi pomagalo spremeniti življenje.

»Dragi Luka, oprosti mi, če te nadlegujem. Vem, da te tvoja zdravniška dejavnost precej zaposluje, zlasti sedaj, ko si trčil na precejšnje število svojih pacientov, ki so zaskrbljeno čakali na tvojo vrnitev z apostolskega potovanja v družbi s Pavlom. Prav zato, ker precej soglašas s Pavlom in ker si tudi natančen človek, ki resno razmišlja o stvareh, sem se odločil, da se obrnem nate z morda neobičajno prošnjo. Saj veš, da sem postal kristjan prav tu v Antiohiji pred petnajstimi leti, ko je prišel k nam Barnaba, ki ga je bila poslala Jeruzalemska cerkev. Sprejel sem vero skupaj z ženo Trifeno (ki te pozdravlja) in s svojimi otroki, to je Jazonom, Filipom in Evtiho (ki lepo rastejo tudi kot kristjani), Rad se udeležujem krščanskega življenja, zlasti ob nedeljah evharističnega slavlja. Prizadevam si biti pošten v svoji poklicni trgovski dejavnosti. Obenem tudi zvesto vršim službo oskrbnika in upravitelja občestvenih dobrin, ki mi je bila zaupana, pa vendar... Rad bi, da bi me bolj prepričal nauk, ki sem ga prejel. Rad bi bil pristen kri-

*stjan tako, kot so bili Štefan. Jakob in drugi, ki so darovali življenje za Gospoda (stvar me sicer plaši, a vem, da so pravi kristjani zlasti mučenci...). Ali mi ne bi lahko poslal nekaj, morda kak svoj zapis (saj ti lepo pišeš v grškem jeziku), kak pergament, kak zvitek? Hvaležen sem ti v Kristusu Jezusu. Mir s teboj! Tvoj Teofil».*

V petintridesetih letih duhovniške službe mi je bilo pogosto naslovljeno prvo vprašanje (*Kdo je kristjan*), čeprav ne vedno z istimi besedami. Obračali so se name možje in žene, mladi in še pogosteje odrasli, ker način, kakor so bili kristjani, ni bil zanje zadovoljiv. Želeli so spoznati, kdo je in kdo bi moral biti kristjan. Stvarno ni od danes želja po resničnosti, po pristnosti, »po kakovostnem preskoku« v krščanskem življenju. V vsaki dobi so kristjani doživljali to zahtevo. Tudi kristjani iz prvih časov krščanstva. Zato sem drugo vprašanje stavil na ustnice Teofila, kristjana prvih desetletij. Besede dišijo, vsaj malo, po fantaziji, a vprašanje je bilo stvarno zastavljeno, kajti smo v posesti Lukovega odgovora v začetnih besedah njegovega evangeljskega spisa. Preberimo jih:

***»Ker so že mnogi poskušali urediti sporočilo o dogodkih, ki so se zgodili med nami, kakor so nam jih izročili tisti, ki so bili od začetka očitvidci in služabniki besede, sem sklenil tudi jaz, ko sem vse od začetka poizvedel, tebi, nadvse odlični Teofil, vse po vrsti popisati, da spoznaš zanesljivost naukov, o katerih si bil poučen«*** (Lk 1, 1-4).

Kako je Luka sprejel Teofilovo vprašanje? Ker to zadeva, kot sam Luka pravi, »zanesljivost naukov«, katere je njegov sobesednik že prejel, bi si lahko pričakovali, da bi Luka predstavil urejen prikaz krščanskih resnic, nekak preprost in jasen katekizem, sestavljen, če je mogoče, iz vprašanj in odgovorov z bogatim analitičnim kazalom. Tako bi lahko hitro dojel zadevo, ki nas zanima.

A Luka je izbral drugačno pot. Napisal je evangelij, to je Jezusovo zgodovino, njegovo življenje, njegove besede, njegova dejanja, njegovo smrt, njegovo vstajenje. In vse to je Luka napisal zelo točno, na osnovi skrbnega raziskovanja, prisluha očividnih prič, pregleda in pretehtanja zapisanih zbirk Jezusovih izrekov in dejanj, ki so krožile med prvimi krščanskimi skupnostmi. Luka ni predstavil kakih abstraktnih resnic, marveč osebo: Jezusa. Tako se lahko prepričamo o »zanesljivosti naukov, ki smo jih prejeli«, lahko izsledimo pristen način »biti kristjan«, samo če bomo Jezusu sledili na njegovi poti, če bomo poslušali njegove besede, če bomo s srcem gledali njegove geste, če ga bomo spremljali na križevi poti do smrti in do vstajenja.

## **PREDLOG**

Predlog, ki naj ga upoštevamo, je torej, da se prepustimo Luku, da nas vodi po svojem evangeliju z vprašanjem »kdo je kristjan?«. To vprašanje nujno predpostavlja drugo: »kdo je Jezus?«, če pomislimo, da je kristjan Jezusov učenec. Obe vprašanji sta odločljivi za vsakogar izmed nas, ki smo sicer že kristjani, a hočemo biti to z Božjo milostjo še na bolj pristen in bolj resničen način. To sta odločilni vprašanji tudi za krščansko skupnost, saj gre za razlog njenega obstoja. Dojeli bomo lahko »kdo je Cerkev« le potem, ko bomo prehodili Jezusovo življensko pot. Cerkev izhaja iz Jeruzalema, kjer se je končalo tuzemsko potovanje Jezusa, ki je umrl, vstal in šel v nebesa, kjer živi v Božji skrivnosti in nas spremlja, dokler se nam ne bo povsem razodel ob sklepu človeške zgodovine. To je razlog, da Luka nadaljuje in dopolnjuje svoj prvi spis (evangelij) s spisom »Apostolskih del«. Svoje razmišljanje bi lahko pričeli z »Apostolskimi deli«, kakor smo storili pred dvema letoma, in se nato vrnili k Jezusovemu izkustvu. A vprašanje »kdo

je kristjan« je temeljno tudi za oznanjevanje evangeli-ja, ki predstavlja klic in vabilo današnjim moškimi in ženskam, da sprejmejo vero in se po njih porajajo novi kristjani z materino dejavnostjo Cerkve, ki ji pravimo »krščansko uvajanje«. Sicer kako bi lahko drugače koga »uvedli« v krščansko vero, če bi nam ne bilo jasno »kdo je kristjan«?

Pričujoča knjižica nudi precej odlomkov Lukovega evangelija s kratkim predhodnim uvodom v posamezni odlomek. Delitev ne izhaja iz kakih zgolj eksegetičnih zahtev, vendar vpoštevata strokovne zaznambe eksegetov glede strukture Lukovega evangelija. Izbira in porazdelitev odlomkov sta namenjeni osebnemu in občestvenemu branju (»lectio divina«), ki ga vodi dvojno vprašanje: »kdo je Jezus«, »kdo je kristjan«. Gre za branje, ki ga Sv. Duh korak za korakom vodi v spreobrnitev osebnega in občestvenega življenja. Uvodne besede v sleherni odlomek nakazujejo pozornost, ki jo moramo izkazovati tekstu in smeri našega razmišljanja v luči omenjenega dvojnega vprašanja, da zaživimo bolj pristno krščansko življenje.

6

## **PASTIRSKO PISMO ALI »LECTIO DIVINA«?**

Moj začetni namen je bil, da bi letos napisal pastirsko pismo na temo »kdo je kristjan«. To pismo naj bi dopolnilo lansko pismo na temo »kdo je Cerkev« na osnovi Lukovega evangelija. Zato sem imel v mislih takšno izdajo tega evangelija, ki bi bila primerna za osebno in občestveno branje (lectio divina). Vendar po primernem razmišljanju, molitvi in prisluhu nekaterih mnenj sem uvidel, da bi za našo Cerkev bilo bolje, če bi svoj korak odločno preusmerili na pot prisluha Božji besedi in v njej odkrili tudi napotke za naše potovanje. Naj torej Lukov evangelij, ki ga bomo brali v luči omenje-

ga dvojnega vprašanja, sestavlja letošnje *Pastirsko pismo* in nudi primeren kontekst za vsakdanje potovanje škofije, naših župnij, naših cerkvenih združenj. K temu dodajmo še dve specifični točki, ki bosta letos, a tudi v prihodnosti, zaznamovale naše zavzeto zanimanje: *krščansko uvajanje in pastoralne enote*. Spodbudni prostor za prvo temo bo v glavnem *Delavnica krščanskega uvajanja*. Delavnico bodo sestavljala običajna študijska srečanja za duhovnike in laike ter specifične pobude o krstilnicah in o pastoriali krstnega slavljenja. Drugo vprašanje, ki zadeva pastoralne enote, se bo odvijalo z razmišljanjem na raznih ravneh, to je na škofijski, dekanijski in župnijski ravni, z upoštevanjem tovrstnih izkustev v teku, njih širših teoloških osnov ter glavnih načrtovanih obrisov za bližnjo prihodnost.

## **LUKOV EVANGELIJ IN JUBILEJ (SVETO LETO) USMILJENJA**

Še druga dva razloga sta me napotila, da bi vam letos predstavil Lukov evangelij. Prvi razlog je povsem slučajnost (a za Božjo previdnost ni slučajnih dogodkov...) in to je dejstvo, da bo v prihodnjem liturgičnem letu (leto C) Luka s svojim evangelijem vodil nedeljsko bogoslužje. To je dragocena priložnost, da se osebno in občestveno branje (*lectio*) sreča z Besedo, ki se oznanja v cerkvenem bogoslužju. Premišljevanje in molitev na temo Božje besede, zlasti nedeljskega evangelija, je že običaj nekaterih skupin znotraj naše škofije. Vem tudi, da je bila ta pobuda prisotna tudi v raznih župnijah, nato pa je teža navade in ponavljanja (kakor se pač dogaja v človeških zadevah), marsikje ugasila začetno navdušenje ter izkustvo prekinila. Zanimivo bi bilo, če bi se, tudi s pomočjo te knjižice, tako osnovano branje po župnijah in skupinah nadaljevalo, oziroma, ponovno povzelo ali se začelo z rednimi

srečanja, ki naj bodo primerna priprava za oznanilo in prisluh nedeljskemu evangeliju. Namen imam, da bi se vzdolž leta kdaj pa kdaj udeležil teh srečanj v raznih krajih naše škofije.

Drugi razlog, ki me spodbuja, da dam prednost Lukovemu evangeliju, je dejstvo, da se z začetkom liturgičnega leta pričenja tudi sveto leto oz. *Jubilej usmiljenja*, ki ga je proglasil papež Frančišek. Luko poznamo kot *evangelista usmiljenja*. Zato ni lepše priložnosti, kot je ta, da lahko s srcem, umom in življenjem vstopimo v skrivnost Božjega usmiljenja, da zremo Jezusa kot Očetov usmiljeni obraz. Seveda tudi naša škofija se bo udeleževala pobud povezanih z jubilejem skupaj z vesoljno cerkvijo, z italijansko cerkvijo in z bližnjimi škofijami. Vsekakor nam bo Lukov evangelij kot tiha filmska glasba, ki nas bo spremljala na našem potovanju proti veselemu in hvaležnemu razkritju Božjega usmiljenja.

## **ZBOROVANJE ITALIJANSKE CERKVE V FIRENCAH**

Meseca novembra 2015, v času med *Sinodo družine* in začetkom *Jubilejnega leta usmiljenja*, bo italijanska cerkev, zbrana v Firencah, razmišljala na temo »V Jezusu Kristusu novi humanizem«. Tudi naša škofija se bo firenškega zborovanja udeležila z delegacijo. To želi biti znamenje občestvene povezanosti goriške krajevne cerkve z ostalimi sosestrami v Italiji, a tudi želja po medsebojni poslušnosti in duhovni rasti.

Pozornost za novi humanizem, ki ima svoje korenine v Kristusu, nas bo morala spremljati pri branju evangelija (zlasl letos Lukovega evangelija), da se nam razkrije njegov počlovečevalni naboj. Evangelij je res lepo sporočilo za ženske in moške tudi našega časa. Kdor veruje v Jezusa Kristusa, ne postane manj mož, manj žena.



Ravno nasprotno: v evangeliju odkrije smisel svoje človeškosti. Kdor evangelij živi, postane nekak kvas, ki pomaga družbi, da raste v človeškosti in tako spreminja svet, da postaja boljši, pristnejši, lepši, pravičnejši. Kdor živi evangelij, sledi Kristusu, ki je človek v pravem smislu besede; v Njem je bilo vse ustvarjeno. V Njem in po Njem se človek lahko tudi zave, da je »podoba in sličnost« Boga Očeta, in Sina in Svetega Duha.

## UGOVOR

Preden vam dam nekaj smernic za osebno in za skupnostno branje evangelija, bi rad predhodno odgovoril na ugovor, ki se pogosto dviga pri začetnih bravcih Sv. pisma: *»Kdaj pa kdaj sem skušal odpreti Sv. pismo, ki mi je bilo ob birmi podarjeno, vendar ko sem prebral prve strani, nisem mogel nadaljevati. Nisem ga mogel razumeti. Zdelo se mi je, da imam v rokah knjigo pravljic ali, vsekakor, nekaj kar je izraženo v govorici, ki je daleč od današnje govorice ... Neki duhovnik mi je rekel, naj začnem z evangeliji in naj upoštevam zaznambe pod črto, a me je to kmalu utrudilo. Saj nisem bibliacist, nisem študiral teologije ... Kako morem od samega sebe zahtevati, da lahko sam berem evangelij? Morda bi se moral vpisati na kakšen tozadevni tečaj, a nimam časa...«.*

Ugovor, če je iskren, ga je treba resno upoštevati. Ugovor sicer izraža dvojno zgrešeno prepričanje, a tudi eno upravičeno zahtevo. Prva zgrešena drža je prepričanje, da je evangelij (in na splošno Sv. pismo) nekaj, kar ni v dometu preprostega vernika, marveč je rezervirano samo za duhovnike. Ta miselnost je precej zakoreninjena tudi v zavesti mnogih krščanskih nedeljnikov. To je posledica cerkvene prakse, ki se je uveljavljala kakih 400 let, od Tridentinskega koncila, ki se je sklenil leta 1563 do 2. Vatikanskega koncila (1962-1965), ko se je

osebno branje Sv. pisma odtegovalo krščanskemu laiku. Božjo besedo je lahko zlasti laikom izredno in redno posredovalo cerkveno učiteljstvo (pridiganje, kateheza ipd.), ne pa osebno črpanje z neposrednim branjem sve-topisemskih tekstov.

Drugo zgrešeno prepričanje, ki ne malokrat otežkoča verniku neposreden dotik z Božjo besedo, izhaja iz si-cer pozitivnega dejstva. Drugi Vatikanski cerkveni zbor je namreč bogato vrnil Božji besedi vlogo, ki ji zlasti v bogoslužju pripada, pa tudi končno priznal važnost znanstvenega pristopa k Sv. pismu. To je v zadnjih deset-letjih precej pomnožilo biblične študije, a tudi vzbudilo v mnogih misel, da lahko pravilno bere in tolmači Sv. pismo le strokovnjak, ki pozna latinski, grški, hebrejski, aramajski jezik ter ima za seboj precej let bibličnega študija.

10

Upravičena zahteva, ki v omenjenem ugovoru sni-va, nas opozarja, da Sv. pisma ne smemo brati niti s fundamentalističnim, niti s črkopisnim, niti z emocio-nalnim podzavestnim teženjem (tako čutim, da mi pravi ...), temveč kot Božjo besedo učlovečeno v jeziku in v kulturi ljudi.

Temu dodajmo, česar nas spominja papež Benedikt XVI, v svoji znani knjigi »Jezus iz Nazareta«: *Sv. pismo je rastlo v živem subjektu in iz živega subjekta potujočega Božjega ljudstva ter iz njega živelo /.../. Za Sv. pismo je odnos s subjektom »Božje ljudstvo« nekaj življenjskega (I Zv., str.16-17)*. Božja beseda se rojeva iz Svetega Duha, v veri Božjega ljudstva in v tej veri jo mora to ljudstvo brati. Zato v pismu »*Evangelii gaudium*« papež Frančišek poudarja: »*Proučevanje Sv. pisma mora biti kot vrata, ki so vedno odprta vsem vernikom. Evan-gelizacija zahteva domačnost z Božjo besedo. Škofije, župnije, cerkvena združenja morajo vzeti v poštev resno in vztrajno proučevanje Sv. pisma.*

Zato je odločilno in tudi možno, da vsak vernik, da vsaka krščanska skupnost more verno in duhovno brati evangelij, in se pri tem okoriščati z doprinosom bibličnih strokovnjakov. Vsekakor naj se ne boji soočenja s konkretnim življenjem posameznikov in skupnosti, z življenjem, ki le v Besedi zadobiva svoj globok odrešenjski smisel.

## **KAKO NAJ BEREMO**

### **LUKOV EVANGELIJ NA OSEBNI RAVNI**

Zdi se mi koristno vam ponuditi nekaj preprostih namigov za pravilno in plodno osebno branje Lukovega evangelija v slogu *lectionis divinae*. Pri tem želim biti zelo shematičen.

#### ***1. Zbranost***

Evangelij je treba brati v tihem in molitvenem vzdušju, da lahko s srcem dojamemo, kar nam sporoča. Konkretno nam je potrebna trojna pozornost:

**Čas:** Izbrati moramo kar se da miren trenutek našega dneva, ki ni natrpan z odvečnimi mislimi, emocijami, zvoki, skrbmi. Vsakdo ga mora stvarno zasledovati z zelo konkretnimi odločitvami, kot so vstajanje prej kot običajno, »najdenje« časa, kratek postanek v cerkvi na potovanju na delo ali v šolo in tudi z dela in iz šole proti domu, občasni televizijski post itd. Koliko časa? Dovolj bi lahko bilo tudi le četrte ure na dan. Za molitev velja bolj vztrajnost kakor dolžina. In če iz resnih razlogov nekega dne ne moremo »najti« svoje četrte ure, jo skušajmo vsaj deloma na kak način »ujeti« tako, da n.pr. odlomek vsaj preberemo ali pa ga povzamemo drugi dan. To bo dokaz, da jemljemo obveznost zares.

**Prostor:** Potrebno je, da si izberemo miren prostor, na primer cerkev, kak miren kotiček stanovanja... Ni napačno, da imamo pred očmi kako ikono ali sveto podo-

bo. Tudi v somraku vžgana svetilka lahko podpre našo zbranost.

**Molitev:** Pripravljamo se, da prisluhnemo Božji besedi. Ta prisluh bo toliko bolj učinkovit, kolikor bolj ga bo vodil Sveti Duh. Zato moramo Svetega Duha molitveno klicati. Svetoval bi vam dva načina. Prvi način, ki vam bi lahko precej pomagal, da se zberete, bi lahko bil ta, da večkrat mirno ponovite (če mogoče, z dihalnim ritmom) kratke vklike, kot so: »*Pridi, Sveti Duh*«, »*Sveti Duh, razsvetli me*«, »*Gospodov Duh, odpri moje srce*«. Drugi način je, da izgovarjamo počasi in s srcem takšno molitev, kot je na primer naslednja: »*Sveti Duh, odpri moj um in moje srce, da bom lahko poslušal besede Evangelija. Pomagaj mi odkriti, kdo je Jezus in kdo sem jaz, ki me kličeš, da postanem njegov učenec. Polagoma spremeni v Jezusove moje misli, moja čustva, moje emocije, moje želje, moje sanje. Tako se bo tudi moje življenje spremenilo. Zaupam v tvojo milost in v priprošnjo Device Marije, svetega (svete) ....., katerega (katere) .....nosim ime, svojega angela varuha, ki zre Božji obraz, in vseh nebeških angelov, ki se veselijo mojega spreobrnjenja. Amen.*« Namig na angele izhaja iz Jezusovih besed zapisanih v Matejevem evangeliju, ko govorijo o »malih«, katerih ne smemo pohujšati, kajti »jaz vam povem, da njihovi angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih« (Mt 18, 10) in v Lukovem evangeliju je zapisano: »Povem vam: Prav tako veselje bo vpricho Božjih angelov nad enim grešnikom, ki se spreobrne« (Lk 15, 10).

12

## 2. Branje

Branje v slogu *lectionis divinae* se odvija znotraj treh trenutkov: prvo branje nekega evangeljskega teksta naj bo počasno in neprekinjeno; prebere naj se uvodna misel; ponovno branje odlomka v luči napotkov podanih

v uvodu.

V tretjem trenutku bi ne bilo napak imeti pri roki kak svinčnik in tudi flomaster, da podčrtamo in opozorimo na nekatere tekstne elemente. Svetoval bi zlasti, da se razvidejo:

- subjekti: Jezus, poslušalci in ostali protagonisti v evangeljskem prizoru:
- glagoli, s katerimi se označujejo Jezusovo delovanje in reagiranje, reagiranje poslušalcev in drugih protagonistov;
- besede, ki so jih posamezni izgovorili.

Namen, ki naj vodi branje Lukovega evangelija in slehernega njegovega odlomka, je odgovoriti na dvojno vprašanje: Kdo je Jezus? Kdo je kristjan? (Stopnjo našega osebnega krščanskega poistovetenja nam lahko nudijo poslušalci in ostale osebnosti prisotne na evangeljskem odru).

Primer tovrstnega branja: Lk 13,10-17

V soboto je učil v neki shodnici. In tam *je bila neka žena, ki je že osemnajst let imela duha bolezn*i. Bila je sključena in se sploh ni mogla vzravnati. Jezus jo je videl, jo je poklical k sebi in ji rekel: »Žena, rešena si svoje bolezn*i*.« Položil je nanjo roke in ona se je takoj vzravnala in slavila Boga. Oglasil pa se je **predstojnik shodnice**. Nejevoljen je bil, ker jo je Jezus ozdravil v soboto. In je govoril **množici**: »Šest dni je, v katerih je treba delati. Ob teh dneh torej prihajajte in se dajajte zdraviti, ne pa na sobotni dan«. Gospod pa mu je odgovoril: »**Hinavci**, ali ne odveže vsak od vas v soboto svojega osla ali konja od jasli in ga žene napajat? Te pa, ki je Abrahamova hči in jo je satan zvezal za osemnajst let, ni bilo potrebno rešiti te vezi na sobotni dan?« Ko je to govoril, je bilo vse njegove nasprotnike sram, vsa množica pa se je veselila vseh veličastnih reči, ki jih je delal.

Ni težko opaziti, da so subjekti debelo pisani: Jezus, žena, duh/Satan, množica, hinavci/vsak od vas/nasprotniki.

Z raznimi podčrtanji so zabeležena dejanja, aktivna in pasivna, izpostavljenih:

- **Jezus:** je učil, jo je videl, jo je poklical k sebi, ji rekel, položil je nanjo roke, ozdravil v soboto, govoril množici, veličastnih reči, ki jih je delal;
- **žena:** je bila sključena, sploh se ni mogla vzravhati, slavila je Boga, potrebno jo je bilo rešiti;
- **duh/Satan:** imela duha bolezní, zvezal, bilo potrebno rešiti;
- **predstojnik shodnice:** nejevoljen, govoril množici;
- **množica:** množica se je veselila veličastnih del;
- **hinavci/vsak od vas/nasprotniki:** odveže, žene napa-jat, nasprotnike je bilo sram.

*Kdo je Jezus?* Jezus je nekdo, ki ozdravlja in človeka rešuje hudega/hudobnega (torej ne gre le za telesno zdravje), ne da bi pričakoval, da bi ga kdo za to prosil (žena ni rekla ničesar, preprosto je bila tam). Ne razume našega »ne usmiljenja« do bližnjega (paradoksalno imamo več usmiljenja do živali kot do človeka), zlasti če to nezanimanje opravičujemo z domnevno versko/legalistično motivacijo (npr. s predpisi sobotnega počitka).

*Kdo je kristjan? Konkretno, kdo so protagonisti, v katerih se lahko vsakdo izmed nas poistoveti?* Morda žena, ki jo je zlo »zaustavljalo« in ji celo onemogočalo, da bi prosila pomoč? Morda ljudje, ki jih prevevata le legalizem in bolestna skrb za »zahteve« enega ali drugega izraza verskega ritualizma, ki ne kažeta odprtosti za novosti evangelija? Le-ti sta prevevali predstojnika shodnice in Jezusove nasprotnike. Kristjan pa je človek, ki je izkusil Božje usmiljenje, ki je odkril novost evangelija. Tedaj se zna tudi navdušiti tako kakor tedanja množica.

### 3. Molitveno razmišljanje

Prispeli smo do točke, ko je potrebno nekaj trenutkov tišine (če nam stvar pomaga, si lahko v teh trenutkih tudi kaj zapišemo). Lahko se vprašam, ali poznam Gospoda, kot nam ga predstavlja evangelij, ali pa je moja ideja o njem drugačna? Ali se morda prepoznavam v enem ali drugem Jezusovih sogovornikov v evangeljskem odlomku? Ali se morda ujemam z njihovim čustvom, s kakim njihovim zadržanjem ali dejanjem? Česa moram prositi Gospoda, da bom zares njegov učenec?

Molitveno razmišljanje mora preiti v pogovor z Gospodom. Ne sme se omejiti na golo samoopazovanje. On je tisti, ki nam z darom Svetega Duha lahko pomaga, da se zavemo, kdo smo. On je, ki nas lahko polagoma naredi vedno bolj Njemu podobne.

Evangeljski stavek, ki smo ga prebrali in o njem premišljevali, tudi v obliki molitvenega vzklika, lahko postane dnevni *leit motiv*, ki ga želimo obdržati v srcu in v glavi do večera.

15

## KAKO NAJ SKUPNOSTNO BEREMO LUKOV EVANGELIJ

Tudi skupnostna *lectio* evangelija mora upoštevati prehode, ki jih zahteva zasebna *lectio*: zbranost, branje, molitveno razmišljanje, vendar z nekaterimi variacijami.

Predvsem bi bilo dobro *zbranost* pripraviti z nekaj minutami skupnega molka in šele nato pričeti z molitvijo ali s pesmijo Svetemu Duhu.

Trenutek *branja* se lahko tako odvija: eden izmed prisotnih naj počasi in točno prebere odlomek. V trenutkih tišine, ki branju neposredno sledi, lahko kdo izmed udeležencev na glas ponovi stavek, ki ga je prizadel.

Nato lahko beremo uvod v sestavek in preidemo k odgovarjanju na dvojno skupino vprašanj:

- Kdo je Jezus? Kaj pravi? Kaj dela? Kakšna so njegova čustva?

- Kdo so njegovi sogovorniki oziroma osebnosti prisotne v sestavku? Kaj pravijo? Kaj delajo? Kakšna so njihova čustva? Kako reagirajo na Jezusove besede?

Prav bi bilo, da ta trenutek vodita izmenoma voditelj skupine ali pa nekdo izmed udeležencev, ki se je že prej pripravil na to z zasebnim branjem odlomka.

Nato lahko preidemo na *molitveno razmišljanje* in se vprašamo:

- Kdo je Jezus?

- Kdo je ali bi moral biti kristjan v luči prebranega odlomka? Kdo smo stvarno mi, kakšna je naša oddaljenost/bližina z evangelijem? Kaj naše razmišljanje prišepetava naši skupnosti, njeni oznanilni dejavnosti, njenemu pričevanju, njeni katehetski dejavnosti itd?

*Lectio* se lahko sklene s kako minuto tišine, med katero vsakdo lahko prosto oblikuje v imenu vseh kako molitev ali pobožni vzklik.

## **ITINERARIJ LUKOVEGA EVANGELIJA**

Koristno bi bilo imeti pred očmi, preden pričnemo branje Lukovega evangelija, njegovo strukturo. To bi nam lahko pomagalo, da preberemo odlomek kot del potovanja, ki ga Luka nakazuje svojemu bralcu.

### ***a. Janezovo in Jezusovo rojstvo in otroštvo***

#### **(Lk 1, 5 – 2,52)**

Lukov evangelij, vzporedno z Matejevim evangelijem, pričinja s pripovedjo o Jezusovem rojstvu, medtem ko evangelista Marko in Janez o tem ne govorita. Luka povezuje oznanilo in dogodek tega rojstva z oznanilom in rojstvom Jezusovega predhodnika Janeza Krstnika. Od obeh, Jezusa in Janeza, Luka zaznamuje rast kot pripravo na svojstveno poslanstvo. Za oba se postavlja



vprašanje njune istovetnosti: »Kaj bo s tem otrokom?« (Lk 1, 66), se vprašajo o Janezu. Jezus sam pa, kot dvanajstletnik, vpraša Marijo in Jožefa, ki sta ga po Jeruzalemu žalostna iskala: »Zakaj sta me iskala? Ali nista vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta?« (Lk 2,49).

### ***b. Jezusova priprava na poslanstvo (Lk 3,1 – 4,13)***

Janez je na Jezusa pokazal in nakazal njegovo poslanstvo ob krstu v reki Jordan. Temu dogodku sledi v Lukovem spisu beseda o Jezusovem rodovniku, ki ga razodeva kot »Adamovega sina« in kot »Božjega sina« in nato še beseda o hudobnemu duhu, ki Jezusa skuša.

### ***c. Oznanjevanje v Galileji (Lk 4,14 – 9,50)***

Dejansko je Jezus pričel svoje poslanstvo s programskim nagovorom v nazareški shodnici. Sledili so čudeži, razprave, poklic dvanajsterih, blagri, razna osebna srečanja, čudeži, prilike, Spremenitev na gori. Vse to se je prostorsko v glavnem dogajalo v Galileji, zlasti v Kafarnaumu in v drugih mestih, ki obkrožajo Genezareško jezero.

### ***d. Potovanje proti Jeruzalemu (Lk 9,51 – 19,28)***

Ta dolgi vložek je prava posebnost v Lukovi pripovedi, ki zbira epizode in besede, ki naj bi jih Jezus izrekel na ravni velikega potovanja proti Jeruzalemu, kjer se mora izpolniti njegovo poslanstvo z velikonočno skrivnostjo. To sta pot in cilj, ki ju je Jezus s trdno odločnostjo izbral (9,51). Znotraj tega potovanja se vrstijo srečanja, čudeži, prilike (zlasti prilike o Božjem usmiljenju v 15. poglavju, a tudi v drugih poglavjih tega odseka, tudi takšne, ki so samo Lukove), razgovori o bogastvu, o previdnosti, o molitvi, o budnosti itd.

***e. Poslanstvo v Jeruzalemu (Lk 19,29 – 21,38)***

S slovesnim prihodom je Jezus vstopil v Jeruzalem in izbral tempelj, kjer naj bi nudil svoj poslednji pouk, odgovarjal oporekanjem nasprotnikov in govoril o poslednjih časih (zlasti o usodi Jeruzalema).

***f. Smrt in vstajenje (Lk 22 – 24)***

V treh zadnjih poglavjih se nam predstavlja velikonočna skrivnost. Večerja, Getsemani, aretacija, Petrova zatajitev, zaslišanje pred velikim zborom, srečanje s Pilatom in Herodom, obsodba, pot proti Kalvariji, križanje, smrt, pokop, žene v velikonočnem jutru, učenca na poti v Emavs, srečanje z učenci, vnebohod, shodno srečanje v templju za hvalo in zahvalo Bogu.

# EVANGELIJ PO LUKU

## 1. Prolog

1 <sup>1</sup> Ker so že mnogi poskušali urediti poročilo o dogodkih, ki so se zgodili med nami, <sup>2</sup> kakor so nam jih izročili tisti, ki so bili od začetka očividci in služabniki besede, <sup>3</sup> sem sklenil tudi jaz, ko sem vse od začetka natančno poizvedel, tebi, nadvse odlični Teófil, vse po vrsti popisati, <sup>4</sup> da spoznaš zanesljivost naukov, o katerih si bil poučen.

## 2. Napoved rojstva Janeza Krstnika

*Lukov evangelij se prične v templju, kjer se bo tudi sklenil (Lk 24,53). V templju angel Gabrijel oznani duhovniku Zahariji rojstvo sina, ki ga bo moral imenovati Janez. Zaharija in Elizabeta sta »pravična« in »brez graje« po predpisih Postave in že dolgo prosita Boga, da bi jima dal otroka. Vendar nista pričakovala takšnega Božjega »presenečenja«, ki končno, ko s človeškega vidika ni več nobenega upanja - saj sta že zelo v letih in Elizabeta ni več rodovitna, - povsem nepričakovano usliši njihove molitve in preseže vsako njuno željo: ni jima dan katerikoli sin, ampak Odrešenikov predhodnik, tisti, ki bo napolnjen z Elijevim duhom. Zaharija pa ne bo mogel spregovoriti devet mesecev, da se tako nauči sprejeti veselo oznanilo/evangelij (angel dobesedno reče: »Poslan sem... da ti sporočim to veselo novico«).*

*Bog se vedno razodeva presenetljivo in presega vsa naša pričakovanja. Bog izbira trenutke šibkosti, neplodnosti, revščine, da nam pokaže svojo milost, tako kakor se je že razodeval v Stari zavezi (kot ob nerodovitnosti Sare, Rebeke, Rahele, Ane in*

*Samsonove matere).*

*Gre za milost, ki je nad Postavo. Ni dovolj, da smo pravični in neoporečni. Od človeka - kristjana zahteva, naj z veseljem sprejme evangelij rešenja.*

<sup>5</sup> V dneh Heroda, kralja v Judeji, je živel duhovnik, ki mu je bilo ime Zaharija. Bil je iz Abíjeve duhovniške skupine, njegova žena pa je bila izmed Aronovih hčera; ime ji je bilo Elizabeta. <sup>6</sup> Oba sta bila pravična pred Bogom. Živela sta brez graje, po vseh Gospodovih zapovedih in navodilih. <sup>7</sup> Otrok nista imela, ker Elizabeta ni bila rodovitna, in sta bila že zelo v letih. <sup>8</sup> Ko je bila na vrsti Zaharijeva

skupina in je opravljal duhovniško službo pred Bogom, <sup>9</sup> ga je po običaju duhovniške službe zadel žreb, da je šel v Gospodovo svetišče zažgat kadilo; <sup>10</sup> vsa množica pa je ob uri kadilne daritve molila zunaj. <sup>11</sup> In prikazal se mu je Gospodov angel, ki je stal na desni strani kadalnega oltarja. <sup>12</sup> Ko ga je Zaharija zagledal, se je vznemiril in obšel ga je strah. <sup>13</sup> Angel pa mu je rekel: »Ne boj se, Zaharija, kajti uslišana je tvoja molitev! Tvoja žena Elizabeta ti bo rodila sina. Daj mu ime Janez.

<sup>14</sup> V veselje in radost ti bo in mnogi se bodo veselili njegovega rojstva, <sup>15</sup> ker bo velik pred Gospodom. *Vina in opojne pijače ne bo pil* in že v materinem telesu bo napolnjen s Svetim Duhom. <sup>16</sup> Veliko Izraelovih sinov bo spreobrnil h Gospodu, njihovemu Bogu. <sup>17</sup> In on sam bo hodil pred njim z Elijevim duhom in močjo, *da obrne srca očetov k otrokom*, nepokorne k modrosti pravičnih in ustvari za Gospoda pripravljeno ljudstvo.« <sup>18</sup> Zaharija je nato rekel angelu: »Po čem bom to spoznal? Jaz sem namreč star in moja žena je v letih.« <sup>19</sup> Angel mu je odgovoril: »Jaz sem Gabriel, ki stojim pred Bogom. Poslan sem, da spregovorim s teboj in ti sporočim to veselo novico. <sup>20</sup> Ker pa nisi verjel mojim besedam, ki

se bodo izpolnile ob svojem času, boš onemel in ne boš mogel govoriti do dne, ko se bo to zgodilo.«

<sup>21</sup> Ljudje so medtem čakali na Zaharija in se čudili, da se tako dolgo muči v svetišču. <sup>22</sup> Ko pa je prišel ven, jim ni mogel nič povedati. Tedaj so spoznali, da je imel v svetišču videnje. Dajal jim je sicer znamenja, vendar je ostal nem. <sup>23</sup> In ko so se dopolnili dnevi njegove službe, je šel domov. <sup>24</sup> Po teh dneh je njegova žena Elizabeta spočela. Pet mesecev se je prikrivala in govorila: <sup>25</sup> »Tako mi je storil Gospod v dneh, v katerih se je ozrl name, da mi odvzame mojo sramoto pri ljudeh.«

### **3. Napoved Jezusovega rojstva in obisk pri Elizabeti**

*Vzporedno z napovedjo Janezovega rojstva se zgodi napoved Jezusovega rojstva. Marijino devištvo ni predstavljeno kot privilegij ali posebna vrlina, ampak ga moramo razumeti na isti način kot Elizabetino nerodovitnost. V človeški revščini in nemoči (»Bogu ni nič nemogoče«, pravi angel) deluje neverjetna Božja milost: zato je Marija »milsti polna«. Marijin pristanek je zavestna privolitev nekoga, ki si želi razumeti in istočasno zaupati. Zaupanje v Božjo besedo vedno rodi svoj sad: v grškem originalu angelov stavek se glasi »nobena beseda/dejanje (rema) ni Bogu nemogoča«. Marijin odgovor je: »Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi (rema)«. Nato gre Marija k Elizabeti, a ne zato, kot ponavadi mislimo, da bi ji pomagala, ampak zato, da vidi »znamenje«, ki ji je bilo dano. Jemati resno Gospodova znamenja je znak vere (prerok Izaija opominja kralja Ahaza, ker ni hotel Gospodovega znamenja, znamenja, ki bi zajelo tako njegovo vero kakor njegovo življenje: Iz 7, 10-17). Srečanje Marije z Elizabeto je srečanje*

dveh žena, ki medsebojno in z radostjo odkrivata velika dela, ki jih Bog v njih uresničuje. Marijina hvalnica (Magnifikat) je dosledno razodetje tega odkritja. To je hvalnica, v kateri Marija opiše način božjega delovanja, ki povišuje ponižne, lačne, ne pa ošabne, mogočne in bogate. Papež Frančišek v buli, s katero je napovedal izredni jubilej, poudarja prisotnost vseh nas v Magnifikatu: »Ta zahvalna pesem na pragu Elizabetine hiše je bila posvečena usmiljenju, ki se širi »iz roda v rod« (Lk 1, 50). Tudi mi smo bili prisotni v teh preroških besedah Device Marije. Te nam bodo v tolažbo in oporo, ko bomo prekoračili Sveta vrata, da preizkusimo sadeže Božjega usmiljenja« (Misericordiae Vultus, št.24).

Od kristjana, ki bere Luko, se zahteva, naj sprejme isto logiko, kot sta jo z vero in radostjo sprejeli Marija in Elizabeta, da se bo čutil pod plaščem Božjega usmiljenja.

22

V tem odlomku se prične govoriti o Jezusu z naslovi, ki jih je angel razodel Mariji, to je s potezami, ki so povzete iz starozaveznega izkustva, ki ga predstavlja kot Pričakovanega.

<sup>26</sup> V šestem mesecu je Bog poslal angela Gabriela v galilejsko mesto Nazaret, <sup>27</sup> k devici, zaročeni z možem, ki mu je bilo ime Jožef, iz Davidove hiše, in devici je bilo ime Marija. <sup>28</sup> Angel je vstopil k njej in rekel: »Pozdravljena, obdarjena z milostjo, Gospod je s teboj!« <sup>29</sup> Pri teh besedah se je vznemirila in premišljevala, kakšen pozdrav je to. <sup>30</sup> Angel ji je rekel: »Ne boj se, Marija, kajti našla si milost pri Bogu. <sup>31</sup> Glej, spočela boš in rodila sina, in daj mu ime Jezus. <sup>32</sup> Ta bo velik in se bo imenoval Sin Najvišjega. Gospod Bog mu bo dal prestol njegovega očeta Davida <sup>33</sup> in kraljeval bo v Jakobovi hiši vekomaj; in njegovemu kraljestvu ne bo konca.« <sup>34</sup> Marija pa je rekla angelu: »Kako se bo to

zgodilo, ko ne poznam moža?»<sup>35</sup> Angel ji je odgovoril: »Sveti Duh bo prišel nadte in moč Najvišjega te bo obsenčila, zato se bo tudi Sveto, ki bo rojeno, imenovalo Božji Sin.

<sup>36</sup> Glej, tudi tvoja sorodnica Elizabeta je spočela sina v starosti; in to je šesti mesec njej, ki so jo imenovali nerodovitno.<sup>37</sup> Bogu namreč ni nič nemogoče.«<sup>38</sup> Marija pa je rekla: »Glej, Gospodova služabnica sem, zgôdi se mi po tvoji besedi!« In angel je šel od nje.

<sup>39</sup> Tiste dni je Marija vstala in se v naglici odpravila v gričevje, v mesto na Judovem.<sup>40</sup> Stopila je v Zaharijevo hišo in pozdravila Elizabeto.<sup>41</sup> Ko je Elizabeta zaslišala Marijin pozdrav, se je dete veselo zganilo v njenem telesu. Elizabeta je postala polna Svetega Duha<sup>42</sup> in je na ves glas vzkliknila in rekla: »Blagoslovljena ti med ženami, in blagoslovljen sad tvojega telesa!<sup>43</sup> Od kod meni to, da pride k meni mati mojega Gospoda?»<sup>44</sup> Glej, ko je prišel glas tvojega pozdrava do mojih ušes, se je dete v mojem telesu od radosti zganilo.<sup>45</sup> Blagor ji, ki je verovala, da se bo izpolnilo, kar ji je povedal Gospod!«

<sup>46</sup> In Marija je rekla:

»Moja duša poveljuje Gospoda

<sup>47</sup> in moj duh se raduje v Bogu, mojem Odrešeniku,

<sup>48</sup> kajti ozrl se je na nizkost svoje služabnice.

Glej, odslej me bodo blagrovani vsi rodovi,

<sup>49</sup> kajti velike reči mi je storil Mogočni

in njegovo ime je sveto.

<sup>50</sup> Njegovo usmiljenje je iz roda v rod

nad njimi, ki se ga bojijo.

<sup>51</sup> Moč je pokazal s svojo roko,

razkropil je tiste, ki so ošabni v mislih svojega srca.

<sup>52</sup> Mogočne je vrgel s prestolov

in povišal je nizke.

<sup>53</sup> Lačne je napolnil z dobrotami

in bogate je odpustil prazne.

<sup>54</sup> Zavzel se je za svojega služabnika Izraela  
in se spomnil usmiljenja,

<sup>55</sup> kakor je govoril našim očetom:

Abrahamu in njegovemu potomstvu na veke.«

<sup>56</sup> Marija je ostala z njo približno tri mesece, potem pa  
se je vrnila na svoj dom.

#### 4. Rojstvo Janeza Krstnika

*Ob rojstvu Janeza – čigar ime pomeni »Bog je naklonjen« – Zaharija spet spregovori in hvالی Gospoda. Ta hvalnica naznanja odrešenje, ki je »nežnost«, »usmiljenje«, »sonce«, ki sveti in usmerja naše korake; rešitev, ki jo poznamo, še posebej z izkušnjo odpuščanja grehov (jubilej usmiljenja je lahko dragocena priložnost, da spoznamo Jezusa kot rešitelja skozi izkušnjo odpuščanja, ki smo ga prejeli).*

<sup>57</sup> Elizabeti se je dopolnil čas poroda. Rodila je sina.

<sup>58</sup> Ko so njeni sosedje in sorodniki slišali, da ji je Gospod izkazal veliko usmiljenje, so se z njo veselili.

<sup>59</sup> Osmi dan so prišli dete obrezat. Po očetu so mu hoteli dati ime Zaharija, <sup>60</sup> toda njegova mati je spregovorila in rekla: »Nikakor, temveč Janez mu bo ime.« <sup>61</sup> Oni pa so ji rekli: »Nikogar ni v tvojem sorodstvu, ki bi mu bilo takó ime.« <sup>62</sup> Z znamenji so spraševali njegovega očeta, kako bi ga hotel imenovati. <sup>63</sup> Zahteval je deščico in zapisal: »Janez je njegovo ime.« In vsi so se začudili.

<sup>64</sup> Njemu pa so se takoj razvezala usta in jezik, in je spet govoril ter slavil Boga. <sup>65</sup> Vse njihove sosede je obšel strah in po vsem judejskem gričevju se je govorilo o vseh teh rečeh. <sup>66</sup> In vsi, ki so zanje slišali, so si jih vtisnili v svoje srce in govorili: »Kaj neki bo ta otrok?« Gospodova roka je bila namreč z njim.



<sup>67</sup> Njegov oče Zaharija je postal poln Svetega Duha in je prerokoval:

<sup>68</sup> »Slavljen Gospod, Izraelov Bog, ker se je ozrl na svoje ljudstvo in mu pripravil odrešenje.

<sup>69</sup> Vzdignil nam je rog rešitve

v hiši svojega služabnika Davida,

<sup>70</sup> kakor je povedal po ustih svojih svetih prerokov iz davnih vekov,

<sup>71</sup> rešitev pred našimi nasprotniki in iz rok vseh, ki nas sovražijo,

<sup>72</sup> da izkaže usmiljenje našim očetom

in se spomni svoje svete zaveze,

<sup>73</sup> prisege, s katero je prisegel našemu očetu Abrahamu,

<sup>74</sup> da nas bo rešil iz rok sovražnikov in nam dal,

da mu bomo brez strahu služili <sup>75</sup> v svetosti in pravičnosti pred njegovim obličjem vse svoje dni.

<sup>76</sup> In ti, dete, se boš imenovalo prerok Najvišjega.

Pojdeš namreč pred Gospodom, da pripraviš njegova pota

<sup>77</sup> in daš njegovemu ljudstvu spoznati odrešenje

v odpuščanju njihovih grehov

<sup>78</sup> po prisrčnem usmiljenju našega Boga,

zaradi katerega nas bo

obiskalo vzhajajoče sonce z višave,

<sup>79</sup> da razsvetli vse, ki sedijo v temi in smrtni senci,

in naravna naše noge na pot miru.«

<sup>80</sup> Otrok pa je rasel in se krepil v duhu. In živel je v puščavi do dne, ko je nastopil pred Izraelom.

## 5. Jezusovo rojstvo

*Jezus se rodi v določenem trenutku zgodovine, ko sta njegova starša, kot vsi rimski podložniki, morala izpolniti težko dolžnost, ki ju pripelje do Davidovega mesta Betlehem. On, kot pravijo angeli pa-*

*stirjem, je »Rešenik«, »Kristus Gospod«. Predstavi pa se nam kot dete, v plenice povito. Zanj ni prostora v prenočišču in se mora zadovoljiti z jaslimi. Opazijo ga samo pastirji, revni, preprosti, ljudje na robu družbe, ki sprejmejo angelovo oznanilo in grejo pogledat ter postanejo prve Jezusove priče. Ponovno je v ospredju Božja logika: tista, ki odlikuje revne (pastirje), ne pa mogočne (Cesar Avgust, Kvirinij).*

*Marija je rodila Jezusa s svojim telesom, sedaj ga mora roditi s srcem, shraniti besede in razmišljati o njih ter o vsem, kar se je zgodilo (spet grški izraz »remata«, množina od »rema« beseda/dejanje), in rasti na svoji poti vere.*

*Kristjan se mora podati v Betlehem z uboštvom in razpoložljivostjo samih pastirjev in kakor Marija mora hraniti in premišljevati v svojem srcu skrivnost tistega rojstva.*

**2** <sup>1</sup> Tiste dni je izšel ukaz cesarja Avgusta, naj se popiše ves svet. <sup>2</sup> To popisovanje je bilo prvo v času, ko je bil Kvirinij cesarski namestnik v Siriji. <sup>3</sup> In vsi so se hodili popisovat, vsak v svoj rodni kraj. <sup>4</sup> Tudi Jožef je šel iz Galileje, iz mesta Nazareta, v Judejo, v Davidovo mesto, ki se imenuje Betlehem, ker je bil iz Davidove hiše in rodbine, <sup>5</sup> da bi se popisal z Marijo, svojo zaročenko, ki je bila noseča. <sup>6</sup> Ko sta bila tam, so se ji dopolnili dnevi, ko naj bi rodila. <sup>7</sup> In rodila je sina, prvorojenca, ga povila in položila v jasli, ker v prenočišču zanju ni bilo prostora.

<sup>8</sup> V istem kraju so pastirji prenočevali na prostem in čez noč stražili pri svoji čredi. <sup>9</sup> Gospodov angel je stopil k njim in Gospodova slava jih je obsijala. Zelo so se prestrašili. <sup>10</sup> Angel pa jim je rekel: »Ne bojte se! Glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo.

<sup>11</sup> Danes se vam je v Davidovem mestu rodil Odrešenik, ki je Mesija, Gospod. <sup>12</sup> To vam bo v znamenje: našli

boste dete, povito in položeno v jasli.«<sup>13</sup> In nenadoma je bila pri angelu množica nebeške vojske, ki je hvalila Boga in govorila:

<sup>14</sup> »Slava Bogu na višavah

in na zemlji mir ljudem, ki so mu po volji.«

<sup>15</sup> Ko so angeli šli od njih v nebo, so pastirji govorili drug drugemu: »Pojdimo torej v Betlehem in pogledjmo to, kar se je zgodilo in kar nam je sporočil Gospod!«<sup>16</sup> Hitro so odšli tja in našli Marijo, Jožefa in dete, položeno v jasli.<sup>17</sup> Ko so to videli, so povedali o besedi, ki jim je bila rečena o tem otroku.<sup>18</sup> In vsi, ki so slišali, so se začudili temu, kar so jim povedali pastirji.<sup>19</sup> Marija pa je vse te besede shranila in jih premišljevala v svojem srcu.<sup>20</sup> In pastirji so se vrnili ter slavili in hvalili Boga za vse, kar so slišali in videli, tako, kakor jim je bilo rečeno.<sup>21</sup> Ko je bilo dopoljenih osem dni in so dete obrezali, so mu dali ime Jezus, kakor je bil imenovan po angelu, preden je bil spočet v telesu.

## 6. Jezus v templju

*Kdo je Jezus? Simeonove besede nam na nek način pojasnjujejo njegovo skrivnost (On je rešitev in luč ne samo za Izrael, ampak za vsa ljudstva), z druge strani pa to skrivnost naredijo še bolj zagonetno: Jezus bo »znamenje, ki se mu nasprotuje«. Protislovje, ki ga je deležna tudi Marija, ko se z Jožefom čudi temu, kar se govori o njenem sinu (nadaljuje se Marijina pot vere, tudi ona mora polagoma razumeti, kdo je Jezus): meč, ki bo presunil njeno srce, ne bo le telesna bolečina, ampak bolečina, ki jo bo povzročila sramota križa (tako razlagajo cerkveni očetje kot Origen, Bazilij, Didim).*

*Simeon, ki ga je vodil Sveti Duh (»tolažnik« se omenja trikrat, skoraj kot nasprotje začetni trikratni omembi »Postave«), skupaj s »prerokinjo« Ano,*

*(prerok ni tisti, ki napoveduje prihodnost, ampak tisti, ki zna tolmačiti zgodovino v Božji luči). Onadva sta znamenje verujočega Izraela, ki je v molitvi in v služenju Gospodu pričakoval »tolažbo« in »odrešenje«. Oba spoznata v tistem otroku, ki sta ga starša v svojem bistvu še premalo poznala, Kristusa Gospoda.*

*Značilno za kristjana je budno pričakovanje. O njem bo Jezus večkrat govoril zlasti proti koncu evangelija: pričakovanje v veri, ki ne izključuje temačnosti in protislovij, a se utrjuje v molitvi, v služenju Gospodu, v tolažbi Duha.*

<sup>22</sup> Ko so se dopolnili dnevi njenega očiščevanja po Mojzesovi postavi, so ga prinesli v Jeruzalem, da bi ga postavili pred Gospoda, <sup>23</sup> kakor je zapisano v Gospodovi postavi: *Vsak moški prvorojenec naj se imenuje svet Gospodu,* <sup>24</sup> in da bi žrtvovali, kakor je rečeno v Gospodovi postavi: *dve grlici ali dva golobčka.*

<sup>25</sup> Bil pa je v Jeruzalemu mož, ki mu je bilo ime Simeon; bil je pravičen in bogaboječ. Pričakoval je Izraelovo tolažbo in Sveti Duh je bil nad njim. <sup>26</sup> In Sveti Duh mu je razodel, da ne bo videl smrti, dokler ne bo videl Gospodovega Mesija.

<sup>27</sup> V Duhu je prišel v tempelj. In ko so starši prinesli dete Jezusa, da bi zanj opravili vse po običaju postave, <sup>28</sup> ga je tudi Simeon

vzel v naročje, slavil Boga in rekel:

<sup>29</sup> »Gospodar, zdaj odpuščaš svojega služabnika po svoji besedi v miru,

<sup>30</sup> kajti moje oči so videle tvojo rešitev,

<sup>31</sup> ki si jo pripravil pred obličjem vseh ljudstev:

<sup>32</sup> luč v razodetje poganom

in slavo Izraela, tvojega ljudstva.«

<sup>33</sup> Njegova oče in mati sta se čudila temu, kar se je govorilo o njem. <sup>34</sup> Simeon jih je blagoslovil in rekel

Mariji, njegovi materi: »Glej, ta je postavljen v padec in vstajenje mnogih v Izraelu in v znamenje, ki se mu nasprotuje,<sup>35</sup> in tvojo lastno dušo bo presunil meč, da se razodenejo misli mnogih src.«

<sup>36</sup> Tam je bila tudi prerokinja Ana, Fanuélova hči iz Aserjevega rodu. Bila je že zelo v letih. Po svojem devištvu je sedem let preživela z možem,<sup>37</sup> nato pa je kot vdova dočakala štiriinosemdeset let. Templja ni zapuščala, ampak je noč in dan s posti in molitvami služila Bogu.<sup>38</sup> Prav tisto uro je stopila tja in zahvaljujoč se slavila Boga ter o njem pripovedovala vsem, ki so pričakovali odkupitev Jeruzalema.

## 7. Jezus v Nazaretu in Jeruzalemu

*Kdo je Jezus? Otrok, ki je »rastel in se krepil, poln modrosti in Božja milost je bila z njim«, deček in mladenič, ki je »napredoval v modrosti, rasti in milosti pri Bogu in ljudeh« v vsakdanjosti mesteca Nazaret. Razen teh omemb o Jezusovem odraščanju evangelij nam ne pove veliko o njegovem tridesetletnem bivanju v tem mestecu v Galileji. Luka, nasprotno od Mateja (13,53) in Marka (6,3) ne govori o Jezusovem poklicu. Pripoveduje pa o njegovi udeležbi na praznikih v Jeruzalemu (a le posredno, ko govori o navadah svojih staršev pa tudi sorodnikov in prijateljev) in o tedenskem obisku shodnice. O običajnosti in vsakdanjosti Jezusovega življenja pred njegovim javnim delovanjem priča začudenje, ki nastane tedaj v Nazaretu (4,22).*

*Je to trideset praznih, nekoristnih let, ali pa so to leta, ki kristjanu razodenejo bistvo življenja (njegovega in Jezusovega), ki ga sestavljajo rast, formacija, delo, odnosi, prijateljstva, prazniki, veselje in žalost?*

*Dogodek dvanajstletnika v Jeruzalemu nam*

*kaže ozaveščanje dečka Jezusa o svojem posebnem odnosu do Očeta, toda starša ponovno ne razumeta. Ta dogodek odkriva tudi njegovo »razumnost«, ki preseneča. Velikonočni čas (praznik velike noči, trije dnevi) namiguje na velikonočno skrivnost, ko se nam bo Jezus razodel nad vsemi našimi pričakovanji v svoji polnosti.*

*Tudi kristjan mora iskati Jezusa in se tudi sam posvečati tistemu, kar je od Očeta.*

<sup>39</sup> Ko so izpolnili vse po Gospodovi postavi, so se vrnili v Galilejo, v svoje mesto Nazaret. <sup>40</sup> Otrok pa je rasel in se krepil. Bil je vedno bolj poln modrosti in Božja milost je bila z njim.

<sup>41</sup> Njegovi starši so vsako leto ob prazniku pashe hodili v Jeruzalem. <sup>42</sup> Ko je bil star dvanajst let, so šli na pot po praznični navadi. <sup>43</sup> In ko so se po končanih prazničnih dneh vračali, je deček Jezus ostal v Jeruzalemu, ne da bi njegovi starši to opazili. <sup>44</sup> Mislili so, da je pri popotni družini, in so prehodili pot enega dne. Nato so ga začeli iskati med sorodniki in znanci. <sup>45</sup> Ker ga niso našli, so se vrnili v Jeruzalem in ga iskali. <sup>46</sup> Po treh dneh so ga našli v templju. Tam je sedel med učitelji, jih poslušal in vpraševal. <sup>47</sup> In vsi, ki so ga slišali, so bili iz sebe nad njegovo razumnostjo in njegovimi odgovori. <sup>48</sup> Ko sta ga zagledala, sta bila presenečena in njegova mati mu je rekla: »Otrok, zakaj si nama tako storil? Tvoj oče in jaz sva te s tesnobo iskala.« <sup>49</sup> Dejal jima je: »Kako da sta me iskala? Mar nista vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta?« <sup>50</sup> Vendar nista razumela besed, ki jima jih je rekel. <sup>51</sup> Nato se je vrnil z njima in prišel v Nazaret ter jima je bil pokoren. In njegova mati je vse, kar se je zgodilo, shranila v svojem srcu. <sup>52</sup> Jezus pa je napredoval v modrosti, rasti in milosti pri Bogu in pri ljudeh.

## 8. Priprava: Janez Krstnik

*Kdo vodi zgodovino? Cesar Tiberij, Poncij Pilat, Herod... Hana in Kajfa... ali pa Božja beseda? Luka ne navede samo natančnih koordinat dogodka - sicer nepomembnega glede na dogajanja v tistih letih - temveč pokaže na prednost Besede. Beseda, ki se je v puščavi zgodila Janezu: nadaljuje se tako pripoved o njegovem življenju in njegovem poslanstvu. Janez se pojavi kot človek Besede, ki kliče k spreobrnjenju, kajti le to nam omogoča, da sprejmemo Odrešenika. Ni dovolj, da smo »naši« (množice, ki so prihajale k Janezu, da bi jih krstil, so se ponašale, da so Abrahamovi otroci, niso pa bile pripravljene na resnično spreobrnjenje). Spreobrnjenje ne pomeni, da spremenimo življenjski stan ali poklic, pač pa da smo pravični in pošteni v svojem poklicu (tu se nam izpostavljata dva primera, ki sta zlahka podvržena zlorabi: cestnarji in vojaki) in da smo velikodušni. Zvestoba resnici in pravičnosti vodi Janeza Krstnika v zapor.*

*Kako naj živimo svoje delo in svoj poklic kot »spreobrnjeni« kristjani?*

**3**<sup>1</sup> V petnajstem letu vladanja cesarja Tiberija, ko je bil Poncij Pilat upravitelj Judeje in Herod četrti oblastnik Galileje, njegov brat Filip pa četrti oblastnik Itureje in Trahonítide ter Lizanija četrti oblastnik Abilene<sup>2</sup> in ko sta bila vélika duhovnika Hana in Kajfa, se je v puščavi zgodila Božja beseda Janezu, Zaharijevemu sinu.<sup>3</sup> Prehodil je vso jordansko pokrajino in oznanjal krst spreobrnjenja v odpuščanje grehov,<sup>4</sup> kakor je pisano v knjigi besed preroka Izaija:

*Glas vpijočega v puščavi:  
Pripravite Gospodovo pot,  
zravnajte njegove steze!*

<sup>5</sup> *Vsaka dolina naj se napolni*

*in vsaka gora in hrib naj se zniža.  
Kar je krivo, naj bo ravno  
in razkopana pota naj bodo gladka.*

<sup>6</sup> *In vse meso*

*bo videlo Božje odrešenje.*

<sup>7</sup> Množicam, ki so prihajale k njemu, da bi jih krstil, je torej govoril: »Gadja zalega! Kdo vam je pokazal, kako naj ubežite prihodnji jezi? <sup>8</sup> Obrodite vendar sadove, vredne spreobrnjenja! Ne začenjajte sami pri sebi govoriti: »Abrahama imamo za očeta,« kajti povem vam, da more Bog iz teh kamnov obuditi Abrahamu otroke.

<sup>9</sup> Sekira je že nastavljena drevesom na korenino. Vsako drevo torej, ki ne rodi dobrega sadu, posekajo in vržejo v ogenj.« <sup>10</sup> Množice pa so ga spraševale: »Kaj naj torej storimo?«

<sup>11</sup> Odgovarjal jim je: »Kdor ima dve suknji, naj ju deli s tistim, ki nima nobene, in kdor ima živež, naj stori enako.« <sup>12</sup> Tudi cestninarji so se prišli krstiti,

32

in so mu rekli: »Učitelj, kaj naj storimo?« <sup>13</sup> Odvrnil jim je: »Ne terjajte nič več, kakor vam je ukazano.«

<sup>14</sup> Spraševali so ga tudi vojaki: »In mi, kaj naj storimo?« Rekel jim je: »Ne bodite do nikogar nasilni in nikogar ne trpinčite, ampak bodite zadovoljni s svojo plačo.«

<sup>15</sup> Ker pa je ljudstvo živelo v pričakovanju in so se v srcu vsi spraševali o Janezu, če ni morda on Mesija, <sup>16</sup> je Janez vsem odgovoril: »Jaz vas krščujem v vodi, pride pa močnejši od mene, kateremu nisem vreden odvezati jermenov njegovih sandal; on vas bo krstil v Svetem Duhu in ognju. <sup>17</sup> Velnico ima v roki, da bo počistil svoje mlatišče in spravil žito v svojo kaščo, pleve pa sežgal z neugasljivim ognjem.« <sup>18</sup> Tako je torej še z mnogimi drugimi opomini oznanjal ljudem dobro novico. <sup>19</sup> Ko pa je grajal tudi četrtnega oblastnika Heroda zaradi Herodiade, žene njegovega brata, in zaradi vsega hudega, kar je Herod storil, <sup>20</sup> je on vsemu dodal še to, da je Janeza vrgel v ječo.



## 9. Priprava: Jezusov krst, sin Adama in Božji sin

*Po krstu - ki ga je prejelo ljudstvo, ki je živelo v pričakovanju (v. 15) - v globokem molitvenem vzdušju Jezus spozna, da je Sin, ljubljeni Sin (v Lukovem evangeliju so prihod Svetega Duha in Očetove besede Jezusovo osebno doživetje). On, Adamov otrok, s katerim ga povezuje skozi zgodovino nepregledna veriga oseb (človeška zgodovina zaznamovana s svobodo in suženjstvom, ljubeznijo in sovraštvom, grehom in odrešenjem: zgodovina pristnih mož in žena, zgodovina, ki jo je Bog spremenil v zgodovino odrešenja), je obenem Božji Sin.*

*A v Njem tudi Adam, Set, Enos, Kenan, itd. so Božji otroci: vsaka ženska, vsak moški postane »ljubljeni«.*

<sup>21</sup> Ko je vse ljudstvo prejelo krst in je bil tudi Jezus krščen ter je molil, se je odprlo nebo. <sup>22</sup> Sveti Duh je prišel nadenj v telesni podobi kakor golob in zaslišal se je glas iz neba: »Ti si moj ljubljeni Sin, nad teboj imam veselje.«

<sup>23</sup> Ko je Jezus začel z delovanjem, je bil star okrog trideset let. Bil je, kakor so mislili, Jožefov sin, Jožef pa Élijev, <sup>24</sup> ta Matátov, ta Levijev, ta Melhíjev, ta Janájev, ta Jožefov, <sup>25</sup> ta Matitjájev, ta Amosov, ta Nahumov, ta Heslíjev, ta Nangájev, <sup>26</sup> ta Mahatov, ta Matitjájev, ta Šimíjev, ta Jozéhov, ta Jodájev, <sup>27</sup> ta Johanánov, ta Rezájev, ta Zerubabélov, ta Šealtíelov, ta Neríjev, <sup>28</sup> ta Melhíjev, ta Adíjev, ta Kosámov, ta Elmadámov, ta Erov, <sup>29</sup> ta Jošúov, ta Eliézerjev, ta Jorímov, ta Matátov, ta Levijev, <sup>30</sup> ta Simeonov, ta Judov, ta Jožefov, ta Jonámov, ta Eljakímov, <sup>31</sup> ta Meleájev, ta Menájev, ta Matatájev, ta Natánov, ta Davidov, <sup>32</sup> ta Jesejev, ta Obédov, ta Bozov, ta Salmónov, ta Nahšónov, <sup>33</sup> ta Aminadábov, ta Admínov, ta Arníjev, ta Hechrónov, ta Percov, ta Ju-

dov, <sup>34</sup> ta Jakobov, ta Izakov, ta Abrahamov, ta Tera-  
hov, ta Nahórjev, <sup>35</sup> ta Serúgov, ta Regujev, ta Pelegov,  
ta Eberjev, ta Šelahov, <sup>36</sup> ta Kenánov, ta Arpahšádov, ta  
Semov, ta Noetov, ta Lamehov, <sup>37</sup> ta Matuzalemov, ta  
Henohov, ta Jeredov, ta Mahalalélov, ta Kenánov, <sup>38</sup> ta  
Enóšev, ta Setov, ta Adamov, Adam pa Božji.

## 10. Priprava: skušnjave

*Po krstu (ki spominja na prehod skozi Rdeče morje) gre Jezus za 40 dni v puščavo (namig na 40 letno bivanje in potovanje po puščavi). Zakaj pred začetkom delovanja Duh vodi Jezusa v puščavo, da bi ga tu skušal hudič? O čem hudič skuša Jezusa?*

*Predvsem o njegovi istovetnosti, kako je mesija in odrešenik: ali s čudežnimi dejanji, ki vzbujajo občudovanje, z oblastjo in silo, ali pa z močjo Božje besede, s služenjem in smrtjo na križu? Toda tudi o ravni treh odnosov: odnosa do stvari (od osnovne potrebe po hrani), odnosa do drugih (nadvladovanja, v povezavi s Satanovo močjo), odnosa do Boga (da ga izkoristimo za svoje potrebe). Skušnjave bodo spremljale Jezusa skozi celo njegovo javno življenje in še posebej na križevem potu, ko se bo Satan vrnil (22,3) in bo Jezusu večkrat rečeno: »če si Kristus, reši samega sebe (23,35-39)«.*

*Zakaj je skušnjava neizogibno del kristjanove poti, čeprav prosi Očeta »ne vpelji nas v skušnjava« (11,4)?*

*Najnevarnejše skušnjave niso tiste, ki se dotikajo različnih vidikov življenja, ampak tiste, ki spravljajo pod vprašaj naš način krščanskega življenja: kakor hoče Bog ali kakor hoče hudi duh. Ta nam ponuja izbiro, ki zgleda zelo človeška, zelo sprejemljiva, a to ni pot, ki jo je prehodil Jezus.*

Duh ga je vodil štirideset dni po puščavi, hudič pa ga je skušal. Tiste dni ni nič jedel, in ko so se končali, je postal lačen. <sup>3</sup> Hudič mu je rekel: »Če si Božji Sin, reci temu kamnu, naj postane kruh.« <sup>4</sup> Jezus mu je odgovoril: »Pisano je: *Človek naj ne živi samo od kruha.*« <sup>5</sup> Nato ga je hudič povedel gor, mu v hipu pokazal vsa kraljestva sveta <sup>6</sup> in mu rekel: »Tebi bom dal vso to oblast in njihovo slavo, kajti meni je izročena in jo dam, komur hočem. <sup>7</sup> Če torej mene moliš, bo vsa tvoja.« <sup>8</sup> Jezus mu je odgovoril: »Pisano je:

*Gospoda, svojega Boga, mōli  
in njemu samemu služi!*«

<sup>9</sup> Potem ga je hudič odvedel v Jeruzalem, ga postavil vrh templja in mu rekel: »Če si Božji Sin, se vrzi od tukaj dol; <sup>10</sup> kajti pisano je:

*Svojim angelom bo zate zapovedoval,  
da te obvarujejo*

<sup>11</sup> in:

*Na rokah te bodo nosili,  
da z nogo ne zadeneš ob kamen.*«

<sup>12</sup> Jezus mu je odgovoril: »Rečeno je: *Ne preizkušaj Gospoda, svojega Boga!*« <sup>13</sup> Ko je hudič končal z vsemi skušnjavami, se je umaknil od njega do primernega časa.

## **11. Začetek Jezusovega delovanja: nazaretski programski govor**

*Potem ko je premagal skušnjave, je Jezus v nazareški shodnici z močjo Božjega Duha imel govor, ki ga lahko smatramo za programskega. Prebere namreč Izaijevo prerokbo (61,1-2), si jo osvoji in prenese na danes. Vendar se pomenljivo ustavi pri stavku: »da oznanim leto, ki je ljubo Gospodu«, čeprav se je prerokba nadaljevala »dan*

*maščevanja našega Boga«. Naslovljenci Jezusovega poslanstva, njegovega oznanila milosti so ubogi, jetniki, slepi, zatirani (jasna povezava z Magnifikatom). Njegovi sovaščani pa ga ne razumejo, vidi-jo v njem le to, kar je bil zanje 30 let, ne doumejo njegovih besed usmiljenja, ga zavrnejo in skušajo celo ubiti.*

*Najbližje osebe so večkrat tiste, ki manj razumejo Gospoda: kaj pa mi?*

*Če bi nas kdo vprašal, naj strnemo bistvo Jezusovega poslanstva, ali bi spontano pomislili na ta tekst, ali pa bi se nam zdel pretiran glede usmiljenja in revnih?*

*Kristjan in sama krščanska skupnost (še posebej ob jubileju usmiljenja) sta poklicana, da živita »dela usmiljenja«: tista običajna, duhovna in telesna, in tista, ki jih Duh navdihuje v tem času kot znak, da je »leto Gospodove milosti« za vse človeštvo »danes«.*

<sup>14</sup> Jezus se je v môči Duha vrnil v Galilejo in glas o njem se je razširil po vsej okolici. <sup>15</sup> Učil je po njihovih shodnicah in vsi so ga slavili.

<sup>16</sup> Prišel je v Nazaret, kjer je odraščal. V soboto je po svoji navadi šel v shodnico. Vstal je, da bi bral, <sup>17</sup> in podali so mu zvitek preroka Izaija. Odvil je zvitek in našel mesto, kjer je bilo zapisano:

<sup>18</sup> *Duh Gospodov je nad menoj,  
ker me je mazilil,*

*da prinesem blagovest ubogim.*

*Poslal me je, da oznanim jetnikom prostost*

*in slepim vid,*

*da pustim zatirane na prostost,*

<sup>19</sup> *da oznanim leto, ki je ljubo Gospodu.*

<sup>20</sup> Nato je zvitek zvil, ga vrnil služabniku in sédel. Oči vseh v shodnici so bile uprte vanj. <sup>21</sup> In začel jim je govoriti: »Danes se je to Pismo izpolnilo, kakor ste

slišali.«<sup>22</sup> Vsi so zanj pričevali, čudili so se besedam milosti, ki so prihajale iz njegovih ust, in govorili: »Ali ni to Jožefov sin?«<sup>23</sup> On pa jim je rekel: »Seveda mi boste povedali ta pregovor: ›Zdravnik, ozdravi sebe.‹ Kar smo slišali, da se je zgodilo v Kafarnaumu, stóri tudi tukaj v domačem kraju.«<sup>24</sup> In rekel je: »Resnično, povem vam: Nobenega preroka ne sprejmejo v domačem kraju.<sup>25</sup> Resnico vam govorim: Veliko vdov je bilo v Izraelu v Elijevih dneh, ko se je nebo zaprlo za tri leta in šest mesecev in je nastala huda lakota v vsej deželi,<sup>26</sup> toda Elija ni bil poslan k nobeni izmed njih razen k vdovi v Sarepto na Sidónskem.<sup>27</sup> Tudi veliko gobavih je bilo v Izraelu v času preroka Elizeja, pa ni bil izmed njih očiščen nobeden razen Sirca Naamána.«<sup>28</sup> Ko so to slišali, so vsi v shodnici pobesneli.<sup>29</sup> Vstali so, ga vrgli iz mesta in odvedli na previs hriba, na katerem je bilo sezidano njihovo mesto, da bi ga pahnili v prepad.<sup>30</sup> On pa je šel sredi med njimi in je hodil dalje.

## **12. Začetek Jezusovega poslanstva: dan v Kafarnaumu**

*Kafarnaum je zgled Jezusovega poslanstva v Galileji. Luka, kot tudi evangelist Marko (1,21-39), nam predstavi vzorec Jezusovega delovnega dne. Naredi tri dejanja: oznanja, izganja hudega duha, ozdravlja bolnike. Njegova beseda in njegova dejanja vzbujajo začudenje in strah. Tisti, ki ga poslušajo in gledajo, se sprašujejo: kdo je v resnici Jezus? Zdi se, da samo hudobni duh to ve. Čeprav ne poznajo odgovora, ga množice hočejo zadržati, da bi še uživale ob njegovih čudežih. Toda Jezusu je pri srcu predvsem poslanstvo, ki mu je zaupano.*

*Simonova tašča je po ozdravljenju takoj vstala in stregla: je mar samo ona spoznala, kdo je Jezus in kdo mora biti učenec?*

<sup>31</sup> Prišel je v Kafarnaúm, mesto v Galileji, in v soboto učil ljudi. <sup>32</sup> Strmeli so nad njegovim naukom, kajti njegova beseda je bila izrečena z oblastjo. <sup>33</sup> V shodnici je bil človek, ki je imel duha nečistega demona. Z močnim glasom je zavpil: <sup>34</sup> »Ej, kaj imamo s teboj, Jezus Nazarečan? Si nas prišel pokončat? Vem, kdo si: Sveti, Božji.«

<sup>35</sup> Jezus pa mu je zapovedal: »Umolkni in pojdi iz njega!« Demon ga je vrgel na sredo in šel iz njega, ne da bi ga poškodoval. <sup>36</sup> Vsi so osupnili in govorili med seboj: »Kakšna je ta beseda! Saj z oblastjo in močjo ukazuje nečistim duhovom in odhajajo.« <sup>37</sup> In glas o njem se je širil po vseh okoliških krajih.

<sup>38</sup> Vstal je, odšel iz shodnice in stopil v Simonovo hišo. Simonova tašča je imela hudo vročico in prosili so ga zanjo. <sup>39</sup> In sklonil se je nad njo, zapovedal vročici in jo je pustila. Takoj je vstala in jim stregla. <sup>40</sup> Ko je sonce zahajalo, so vsi, ki so imeli bolnike z različnimi boleznimi, te privedli k njemu. Na vsakega izmed njih je polagal roke in jih ozdravljaj. <sup>41</sup> Iz mnogih so odhajali tudi demoni, vpili in govorili: »Ti si Božji Sin.« On pa jim je zapovedoval in ni pustil, da bi govorili, ker so vedeli, da je on Mesija.

<sup>42</sup> Ko se je zdanilo, je odšel in se napotil na samotni kraj. Množice so ga iskale. Ko so prišle do njega, so ga zadrževale, da ne bi šel od njih. <sup>43</sup> On pa jim je rekel: »Tudi drugim mestom moram oznaniti evangelij o Božjem kraljestvu, ker sem za to poslan.« <sup>44</sup> In oznanjal je po shodnicah v Judeji.

### **13. Začetek Jezusovega poslanstva: Jezus pokliče Petra**

*Luka ima naklonjen odnos do ljudstva. Tudi v tem odlomku poudari, kako je množica pritiskala*

na Jezusa, da bi »poslušala Božjo besedo«. Jezus zadosti njihovemu pričakovanju s svojim naukom, toda Luka nam ne pove njegove vsebine: evangeli-  
sta bolj zanima nadaljnje dogajanje.

Simon verjame Jezusovi besedi, ki truda polno in naporno noč spremeni v neverjetno bogat ulov (tudi v tem primeru Bog izhaja iz človekove jalovosti in ga nato obdari preko vseh njegovih pričakovanj). Istočasno spozna, da je grešnost njegova resnična revščina in ne jalova noč (je to napoved Petrove zatajitve?). Kljub besedi Simona Petra se Jezus ne oddalji od njega, marveč ga izbere, skupaj s tovariši, »da bo lovil ljudi«. Oni to sprejmejo, pustijo vse in gredo za njim.

*Kdo je Jezus? Tisti, ki oznanja resnično Besedo in s čudežem daje smisel človeškemu življenju.*

*Kdo je kristjan? Rešen grešnik, ker zaupa Besedi in tvega življenje: ve, da Jezus zaupa vanj in si ga želi imeti kot sodelavca v poslanstvu (kakršenkoli naj bo njegov klic, tudi kot zvest laik).*

5<sup>1</sup> Ko je množica pritiskala nanj in poslušala Božjo besedo, on pa je stal ob Genezareškem jezeru, <sup>2</sup> je zagledal dva čolna pri bregu; ribiči so pravkar stopili iz njiju in izpirali mreže. <sup>3</sup> Stopil je v enega izmed čolnov, bil je Simonov, in Simona prosil, naj odrine malo od kraja. Sédel je in učil množico iz čolna. <sup>4</sup> Ko pa je nehal govoriti, je rekel Simonu: »Odrini na globoko in vrzite mreže za lov!« <sup>5</sup> Simon mu je odgovoril: »Učenik, vso noč smo se trudili, pa nismo nič ujeli, a na tvojo besedo bom vrgel mreže.« <sup>6</sup> In ko so to storili, so zajeli veliko množino rib, tako da so se jim mreže začele trgati. <sup>7</sup> Pomignili so tovarišem v drugem čolnu, naj jim pridejo pomagat. Prišli so in napolnili oba čolna, tako da sta se začela potapljati. <sup>8</sup> Ko je Simon Peter to videl, je padel Jezusu pred noge in rekel: »Pojdi od mene, Gospod, ker

sem grešen človek!«<sup>9</sup> Nad ulovom rib, ki so jih zajeli, je osupnil on in vsi, ki so bili z njim,<sup>10</sup> prav tako pa tudi Jakob in Janez, Zebedejeva sinova, ki sta bila Simonova družabnika. Tedaj je Jezus rekel Simonu: »Ne boj se! Odslej boš lovil ljudi.«<sup>11</sup> In ko so potegnili čolna na kopno, so pustili vse in šli za njim.

## 14. Ozdravljenje in odpuščanje

*Poleg Petra sta rešena tudi grešnika protagonista dveh naslednjih dogodkov: gobavec, ki je izključen iz skupnosti in je »očiščen« (»Gospod, če hočeš, me moreš očistiti«. »Hočem, bodi očiščen!«) in hromi človek, ki ni zmožen niti prositi za ozdravljenje, a mu Jezus odpusti grehe in s tem povzroči začudenje in nasprotovanje, a tudi hvalo Bogu.*

*Vprašanje, kdo je Jezus, tako postaja vedno bolj natančno: kakšno razmerje ima ta človek z Bogom, ki odpušča?*

<sup>12</sup> Ko je bil v nekem mestu, je nenadoma pristopil človek, ki je bil ves gobav.

Ko je zagledal Jezusa, je padel na obraz in ga prosil: »Gospod, če hočeš, me moreš očistiti.«<sup>13</sup> Jezus je iztegnil roko, se ga dotaknil in rekel: »Hočem, bodi očiščen!« In gobe so pri priči izginile z njega.<sup>14</sup> Naročil pa mu je: »Nikomur ne povej, ampak pojdi in se pokaži duhovniku ter daruj za svoje očiščenje, kakor je zapovedal Mojzes, njim v pričevanje.«<sup>15</sup> Glas o njem pa se je čedalje bolj širil in velike množice so se zbirale, da bi ga poslušale in bi jih ozdravil njihovih boleznih.<sup>16</sup> On pa se je umaknil v puste kraje in tam molil.

<sup>17</sup> Nekega dne je učil, zraven pa so sedeli farizeji in učitelji postave, ki so prišli iz vseh galilejskih in judejskih vasi ter iz Jeruzalema. In Gospodova moč je



bila, da je ozdravljajal. <sup>18</sup> Prav tedaj so možje prinesli na postelji človeka, ki je bil hrom. Skušali so ga prinesiti noter in položiti predenj. <sup>19</sup> Ker pa zaradi množice niso našli poti, kjer bi ga nesli noter, so se z njim povzpeli na streho in ga skoz opeko spustili s posteljo vred ravno pred Jezusa. <sup>20</sup> Ko je videl njihovo vero, je rekel: »Človek, odpuščeni so ti tvoji grehi!« <sup>21</sup> Pismouki in farizeji pa so začeli premišljevati in govoriti: »Kdo je ta, ki govori bogokletja? Kdo more odpuščati grehe razen Boga samega?« <sup>22</sup> Jezus pa je spoznal njihove misli in jim je odgovoril: »Kaj premišlujete v svojih srcih? <sup>23</sup> Kaj je laže: reči: ›Odpuščeni so ti grehi‹ ali reči: ›Vstani in hodi?‹ <sup>24</sup> Ampak da boste vedeli, da ima Sin človekov oblast na zemlji odpuščati grehe,« je dejal hromemu, »ti pravim: Vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi domov!« <sup>25</sup> In takoj je vpričo njih vstal, vzela to, na čemer je ležal, šel domov in slavil Boga. <sup>26</sup> Vsi so bili iz sebe in so slavili Boga. Prevzel jih je strah in so govorili: »Danes smo videli čudne reči.«

## 15. Spreobrnitev in praznik

*Grešnik, ki je razumel kdo je Jezus, je Levi, cestinar (cestinarji so bili skupina ljudi, ki je živela na obrobju družbe, ker so bili davčni izterjevalci v imenu rimskega okupatorja). On sledi Jezusu in prvo kar naredi je to, da priredi gostijo in se veseli z Njim in svojimi sodelavci (že vnaprej nakaže praznike, o katerih govorijo prilike o usmiljenju...: pogl. 15), prepoznavajoč v Jezusu ženina. Če sprejmemo njegovo novost, se ne moremo postiti (čeprav smo vsi navezani na staro vino naših navad, tudi verskih...).*

*Star komentar enega od očetov Cerkve, Efrema iz Sirije (306-373), pravi: »Naš Gospod je izbral Mateja, izterjevalca davkov, da je spodbujal njegove kolege, da se mu pridružijo, poklical jih je in jih po-*

*sedel ob sebi. Kakšen čudovit pogled: angeli stojijo in se tresejo, medtem ko cestinarji sedijo in se veselijo. Angeli so se ustrašili Gospodove veličine, grešniki pa jedo in pijejo z njim. Pismouki se grizejo od sovraštva in jeze, cestinarji se radujejo zaradi njegovega usmiljenja. Nebesa so videla to predstavo in so bila navdušena; podzemlje jo je videlo in je ponorelo. Satan jo je videl in je pobesnel; smrt jo je videla in je izgubila moč; pismouki so jo videli in so se zelo vznemirili. Bilo je veselje v nebesih in radost pri angelih, ker uporniki so bili prepričani, tisti, ki so se izmikali so se spametovali in grešniki so se poboljšali, zakaj ti cestinarji so bili opravičeni« (Komentar na Diatèssaron, 5,17).*

*Papež Frančišek tako razlaga dogodek z avtobiografskimi namigi: »Tudi Matejev klic je vključen v obzorje usmiljenja. Ko je šel mimo mitnice, so se Jezusove oči zazrle v Matejeve. Bil je to pogled poln usmiljenja, ki je odpuščal grehe tega človeka in kljub odporu ostalih učencev je izbral njega, grešnika in cestinarja, da je postal eden od dvanajsterih. Sveti Beda Častiti je v razlagi tega evangeljskega odlomka napisal, da je Jezus pogledal Mateja z usmiljeno ljubeznijo in ga je izbral: miserando atque eligendo (Homelija 21). Vedno me je presunil ta izraz tako, da sem ga izbral za svoje geslo« (Misericordiae Vultus, št. 8).*

*Kdo je Jezus? Tisti, ki ni prišel klicat pravičnih, ampak grešnike, da se spreobrnejo. A v čem je spreobrnjenje?*

*Kdo je kristjan? To je grešnik, ki je odrešen, ker se prepusti Božji ljubezni in postane učenec Tistega, ki je »zdravnik«, ki je prišel za »bolne«. In zato lahko samo praznuje.*

<sup>27</sup> Nato je šel ven in zagledal cestinarja po imenu Levi, ki je sedel pri mitnici, in mu je rekel: »Hôdi za menoj!«

<sup>28</sup> Ta je vstal, pustil vse in šel za njim. <sup>29</sup> Nato mu je Levi priredil veliko gostijo v svoji hiši; in z njim pri mizi je bila velika množica cestinarjev in drugih. <sup>30</sup> Farizeji in njihovi pismouki pa so godrnjali in govorili njegovim učencem: »Zakaj jeste in pijete s cestinarji in grešniki?« <sup>31</sup> In Jezus jim je odgovoril: »Ne potrebujejo zdravnika zdravi, ampak bolni. <sup>32</sup> K spreobrnjenju nisem prišel klicat pravičnih, ampak grešnike.«

<sup>33</sup> Oni pa so mu rekli: »Janezovi učenci se pogosto postijo in opravljajo molitve, enako tudi učenci farizejev, tvoji pa jedo in pijejo.« <sup>34</sup> Jezus jim je odgovoril: »Ali morete doseči, da bi se svatje postili, dokler je ženin med njimi? <sup>35</sup> Prišli pa bodo dnevi, ko jim bo ženin vzet, in takrat, tiste dni, se bodo postili.« <sup>36</sup> In povedal jim je še priliko: »Nihče ne odtrga krpe od nove obleke in jo našije na staro, sicer bo novo raztrgal, s staro obleko pa se krpa z nove ne bo ujemala. <sup>37</sup> Tudi novega vina nihče ne vliwa v stare mehove, sicer bo novo vino stare mehove razgnalo in se razlilo, mehovi pa bodo uničeni; <sup>38</sup> pač pa se mora novo vino vlivati v nove mehove. <sup>39</sup> Nihče, ki je pil staro vino, noče novega, ampak pravi: ›Staro je dobro.««

## 16. Prvi spori s pismouki in farizeji

*Zgleda, da Jezus namenoma ustvarja probleme farizejem, zlasti ko krši zakone sobote (v prvem slučaju so bili pravzaprav kršitelji njegovi učenci).*

*Dve stvari sta mu pri srcu: da se predstavi tudi kot Gospod sobote in povrne predpisom o dnevu, ki je Bogu posvečen, nek smisel svobode. Sobota, kot vsi predpisi in verski obredi, ne sme postati idol, sama na sebi nima smisla, ampak postane pomembna šele, ko se nanaša na Boga in na človeško življenje.*

*Skušnjava, da predpisi in verska izročila postanejo brezpogojna ter s tem izgubijo njihov pravi smisel, je tudi pri kristjanih še vedno prisotna.*

**6**<sup>1</sup> Bila je sobota, ko je šel skozi žitna polja. Njegovi učenci so smukali klasje, ga meli z rokami in jedli.  
<sup>2</sup> Nekaj farizejev je reklo: »Zakaj delate, kar v soboto ni dovoljeno?«<sup>3</sup> Jezus jim je odgovoril: »Mar niste brali tega, kaj je storil David, ko je postal lačen sam in tisti, ki so bili z njim?«<sup>4</sup> Kako je stopil v Božjo hišo in vzel položene hlebe, jih jedel in jih dal tudi spremljevalcem, čeprav bi jih smeli jesti samo duhovniki?«<sup>5</sup> In rekel jim je: »Sin človekov je gospodar sobote.«

<sup>6</sup> Drugo soboto je šel v shodnico in učil. Tam je bil človek, ki je imel desno roko suho.<sup>7</sup> Pismouki in farizeji so Jezusa opazovali, ali bo ozdravil v soboto, da bi našli kaj, zaradi česar bi ga lahko tožili.<sup>8</sup> On pa je vedel za njihove misli in je rekel možu s suho roko: »Vstani in stopi v sredo!« Vstal je in stopil.<sup>9</sup> Jezus jim je rekel: »Vprašam vas, ali se sme v soboto delati dobro ali zlo, življenje rešiti ali uničiti?«<sup>10</sup> Ozrl se je po vseh naokrog in mu rekel: »Iztegni roko!« Ta je to storil in roka je ozdravela.<sup>11</sup> Nje pa je pograbila brezumnost in govorili so med seboj, kaj bi mogli storiti Jezusu.

## **17. Jezus pokliče dvanajstere in oznani evangelij apostolom, učencem in ljudstvu**

*Do tu nam Lukov evangelij še ni predstavil vsebin Jezusovega sporočila. Šele sedaj Jezus naznani svoj nauk. Predvsem pa izbere svoje prve poslušalce: dvanajstere (poklical jih je, potem ko je noč prebedel v molitvi), tem se pridružijo, skoraj v koncentričnih krogih, mnogi učenci («velika množica») in silno veliko ljudstva. »Govor na planem« je krajši in bistvenejši kot odgovarjajoči »go-*

*vor na gori« Matejevega evangelija, začeni z »blagri«, ki so bolj strnjeni in z vzporednimi »težavami« (njihova vsebina se ne razlikuje od Magnifikata...) Morali bi biti kristjanov manifest.*

*Sledijo nauki in prilike, ki so vse osredotočene na temo ljubezni do bližnjih, vključno do sovražnikov. Zelo pomembna za razumevanje identitete kristjana je Lukova variacija napram Matejevega evangelija: »bodite popolni kot je popoln vaš nebeški Oče« (Mt 5,48) postane »bodite usmiljeni, kakor je usmiljen tudi vaš Oče« (v. 36).*

*Za sklep se nam nudi prilika o dveh hišah, zgrajenih na skali ali na zemlji, ki sta izpostavljene istim neprilikom (rušilnemu vetru), a s popolnoma različnim izidom. Ta dva primera predstavljata razliko med človekom, ki posluša Besedo in je ne udejanji, in tistim, ki jo posluša in jo udejanji. Tudi slednjemu niso prizanesene težave in problemi, a njegovo življenje je zasidrano na skali, ki je Jezus.*

<sup>12</sup> Tiste dni je šel na goro molit in vso noč je prebedel v molitvi k Bogu. <sup>13</sup> Ko se je zdanilo, je poklical k sebi svoje učence in si jih je izmed njih izbral dvanajst, kate- re je imenoval tudi apostole: <sup>14</sup> Simona, ki ga je imeno- val tudi Peter, njegovega brata Andreja, Jakoba, Janeza, Filipa, Bartolomeja, <sup>15</sup> Mateja, Tomaža, Jakoba, Alfeje- vega sina, Simona s priimkom Gorečnik, <sup>16</sup> Juda, Jako- bovega sina, in Juda Iškarijota, ki je postal izdajalec.

<sup>17</sup> Potem je šel z njimi dol in se ustavil na ravnem kraju. Ob njem je bila velika množica njegovih učencev in silno veliko ljudstva iz vse Judeje in Jeruzalema ter iz tirskega in sidónskega primorja. <sup>18</sup> Prišli so, da bi ga poslušali in bi jih ozdravil njihovih bolezni. Tudi tiste, ki so jih nadlegovali nečisti duhovi, je ozdravljajal. <sup>19</sup> Vsa množica se ga je poskušala dotakniti, kajti iz njega je izhajala moč in ozdravljala vse.

<sup>20</sup> Jezus se je ozrl po svojih učencih in govoril:

»Blagor vam, ubogi,  
kajti vaše je Božje kraljestvo.

<sup>21</sup> Blagor vam, ki ste zdaj lačni,  
kajti nasičeni boste.

Blagor vam, ki zdaj jokate,  
kajti smejali se boste.

<sup>22</sup> Blagor vam, kadar vas bodo ljudje sovražili, izobčili in sramotili ter vaše ime zavrgli kot zlo zaradi Sina človekovega! <sup>23</sup> Razveselite se tisti dan in poskočite od sreče, kajti vaše plačilo v nebesih je veliko. Prav tako so namreč njihovi očetje ravnali s preroki.

<sup>24</sup> A gorje vam, bogataši,  
kajti svojo tolažbo že imate.

<sup>25</sup> Gorje vam, ki ste zdaj siti,  
kajti lačni boste.

Gorje vam, ki se zdaj smejete,  
kajti žalovali in jokali boste.

<sup>26</sup> Gorje vam, kadar bodo vsi ljudje lepo govorili o vas, kajti prav tako so njihovi očetje delali z lažnimi preroki!«

<sup>27</sup> »Vam pa, ki poslušate, pravim: Ljubíte svoje sovražnike, delajte dobro tistim, ki vas sovražijo. <sup>28</sup> Blagoslavlajte tiste, ki vas preklinjajo, in molíte za tiste, ki grdo ravnajo z vami. <sup>29</sup> Tistemu, ki te udari po enem licu, nastavi še drugo, in kdor ti hoče vzeti plašč, mu tudi obleke ne brani. <sup>30</sup> Vsakemu, ki te prosi, dajaj, in če kdo vzame, kar je tvoje, ne zahtevaj nazaj. <sup>31</sup> In kakor hočete, da bi ljudje storili vam, storite vi njim.

<sup>32</sup> Če ljubite tiste, ki ljubijo vas, kakšno priznanje vam gre? Saj tudi grešniki ljubijo tiste, ki njih ljubijo. <sup>33</sup> Če namreč delate dobro tistim, ki delajo dobro vam, kakšno priznanje vam gre? Tudi grešniki delajo isto. <sup>34</sup> In če posojate tistim, od katerih upate dobiti nazaj, kakšno priznanje vam gre? Tudi grešniki posojajo grešnikom,

da prejmejo enako. <sup>35</sup> Vi pa ljubíte svoje sovražnike. Delajte dobro in posojajte, ne da bi za to kaj pričakovali. In vaše plačilo bo veliko in boste sinovi Najvišjega, kajti on je dober tudi do nehvaležnih in hudobnih. <sup>36</sup> Bodite usmiljeni, kakor je usmiljen tudi vaš Oče!«

<sup>37</sup> »Ne sodite in ne boste sojeni. Ne obsojajte in ne boste obsojeni. Odpuščajte in vam bo odpuščeno. <sup>38</sup> Dajajte in se vam bo dalo; dobro, potlačeno, potreseno in zvrhano mero vam bodo nasuli v naročje. S kakršno mero namreč merite, s takšno se vam bo odmerilo.« <sup>39</sup> Povedal pa jim je tudi priliko: »Mar more slepi voditi slepega? Ali ne bosta oba padla v jamo? <sup>40</sup> Učenec ni nad učiteljem. Toda vsak, ki bo izučen, bo kakor njegov učitelj. <sup>41</sup> Kaj vendar gledaš iver v očesu svojega brata, bruna v svojem očesu pa ne opaziš? <sup>42</sup> Kako moreš reči svojemu bratu: ›Pústi, brat, da vzamem iver, ki je v tvojem očesu,‹ če sam ne vidiš bruna v svojem očesu? Hinavec, odstrani najprej bruno iz svojega očesa in potem boš razločno videl odstraniti iver, ki je v očesu tvojega brata.«

<sup>43</sup> »Ni dobrega drevesa, ki bi rodilo slab sad, in spet ne slabega drevesa, ki bi rodilo dober sad. <sup>44</sup> Vsako drevo namreč spoznamo po njegovem sadu. Smokev ne obiramo s trnja in grozdja ne trgamo z robidovja. <sup>45</sup> Dober človek prinaša iz dobrega zaklada svojega srca dobro, hudoben pa iz hudobnega húdo; iz preobilja srca govori namreč njegova usta.«

<sup>46</sup> »Kaj me kličete: ›Gospod, Gospod‹ in ne delate tega, kar pravim? <sup>47</sup> Pokazal vam bom, komu je podoben človek, ki pride k meni in posluša moje besede ter jih uresničuje; <sup>48</sup> podoben je človeku, ki je zidal hišo, globoko kopal in postavil temelj na skalo. Ko je nastala povodenj, se je vodovje ulilo proti tej hiši, a je ni moglo omajati, ker je bila trdno sezidana. <sup>49</sup> Kdor pa jih sliši in ne uresničuje, je podoben človeku, ki je zidal hišo na zemljo brez temelja. Vodovje se je ulilo proti njej in se je takoj zrušila in podrtija te hiše je velika.«

## 18. Dva čudeža: vera in usmiljenje

*Dva čudeža. Vzgib za prvi čudež je vera nekega tujca, centuriona iz Kafarnauma, ki Jezusa prevzame. Centurion se zaveda svoje nevrednosti, a zaupa Jezusovim besedam in tako njegova vera postane vzor za vero kristjana.*

*Drugi čudež izvira iz Jezusovega usmiljenja. Ne da bi ga kdorkoli kaj vprašal, postane pozoren na vdovo, ki spremlja mladega sina h grobu. Vrne mu življenje in ga izroči materi. Papež Francišek razlaga: »Gibalo vsega Jezusovega delovanja je bilo vedno in povsod usmiljenje, s katerim je gledal v srca svojih sogovornikov in odgovarjal na njihove prave potrebe. Ko je v Nainu srečal vdovo, ki je z neskončno bolečino spremljala sina h grobu, se mu je ta jokajoča mati zasmilila in ji je vrnil sina s tem, da ga je obudil od mrtvih«. (Misericordiae Vultus, št. 8).*

7 <sup>1</sup> Potem ko je končal vse svoje besede pred ljudstvom, ki ga je poslušalo, je prišel v Kafarnáum. <sup>2</sup> Neki stotnik pa je imel na smrt bolnega služabnika, ki mu je bil zelo drag. <sup>3</sup> Ko je slišal za Jezusa, je poslal k njemu judovske starešine s prošnjo, da bi prišel in rešil njegovega služabnika. <sup>4</sup> Prišli so k Jezusu in ga vneto prosili: »Vreden je, da mu to storiš. <sup>5</sup> Rad ima naš narod in shodnico nam je sam sezidal.« <sup>6</sup> Jezus je šel z njimi. Ko ni bil več daleč od hiše, je stotnik poslal prijatelje s sporočilom: »Gospod, ne trudi se! Nisem namreč vreden, da prideš pod mojo streho. <sup>7</sup> Zato se tudi nisem imel za vrednega, da bi prišel k tebi, ampak reci besedo in moj služabnik bo ozdravljen. <sup>8</sup> Kajti tudi sam sem postavljen pod oblast in imam vojake pod seboj in rečem temu: ›Pojdi‹ in gre; in drugemu: ›Pridi‹ in pride; in svojemu služabniku: ›Stôri to‹ in stori.« <sup>9</sup> Ko je Jezus to slišal, se je začudil nad njim. Obrnil se je k množici,



ki ga je spremljala, in rekel: »Povem vam: Niti v Izraelu nisem našel tolikšne vere.«<sup>10</sup> In ko so se poslanca vrnili domov, so našli služabnika zdravega.

<sup>11</sup> Nato se je napotil v mesto, ki se imenuje Nain. Z njim so šli njegovi učenci in velika množica.<sup>12</sup> Prav tedaj, ko se je približal mestnim vratom, so nesli ven mrliča, edinega sina matere, ki je bila vdova. Spremljala jo je precej velika množica iz mesta.<sup>13</sup> Ko jo je Gospod zagledal, se mu je zasmilila in ji je rekel: »Ne jokaj!«<sup>14</sup> Pristopil je in se dotaknil nosil. Tisti, ki so nosili, so se ustavili in rekel je: »Mladenič, rečem ti: Vstani!«<sup>15</sup> Mrtvi se je vzdignil in začel govoriti; in Jezus ga je dal njegovi materi.<sup>16</sup> Vse je obšel strah in slavili so Boga ter govorili: »Velik prerok je vstal med nami« in »Bog je obiskal svoje ljudstvo.«<sup>17</sup> Ta glas o njem se je razširil po vsej Judeji in vsej okolici.

## 19. Je prišel pričakovani?

### Izpolnitev poslanstva Janeza Krstnika

*Na prizorišče se vrača Janez, ki se sprašuje o Jezusu (sicer najdemo v celotnem evangeliju eksplisitna in implicitna vprašanja o Jezusovi identiteti). Njegovo vprašanje, ki ga preko dveh svojih učencev postavlja Jezusu, najde odgovor v Jezusovem delovanju v korist slepih, hromih, gobavih, gluhih, mrtvih in ubogih, katerim je oznanjena »blagovest«, to je evangelij (tak odgovor mora veljati tudi kot preverjanje pristnosti delovanja Cerkve).*

*Sledi hvalnica Janezu in razmislek o sprejemanju in zavračanju njegovega sporočila, vzporedno s sprejemanjem in odklanjanjem Jezusovega evangelija. Kdor je sprejel Janezov krst, je dojel, da »je Bog pravičen« (tako cestninarji in grešniki); tisti pa, ki ga niso sprejeli, ker so se imeli za »pravične« (farizeji in pismouki), »so izvotlili načrt, ki ga je imel*

*Bog z njimi«, in ne glede na svoje prepričanje se niso izkazali za modre.*

*Včasih je opravičevanje za nesprejetje evangelija, zelo otročje: zoperstavljati dva različna stila, Janezovega in Jezusovega (danes bi to lahko bile različne oblike, ki označujejo pastirje Cerkve), je lahko le izgovor, da se ne odločimo za sprobrnitev.*

18 Janezu so njegovi učenci pripovedovali o vsem tem; Janez pa je poklical k sebi dva izmed njih <sup>19</sup> ter ju poslal h Gospodu z vprašanjem: »Ali si ti tisti, ki mora priti, ali naj čakamo drugega?« <sup>20</sup> Ko sta moža prišla k Jezusu, sta rekla: »Janez Krstnik naju je poslal k tebi z vprašanjem: ›Ali si ti tisti, ki mora priti, ali naj čakamo drugega?‹« <sup>21</sup> Prav tisti čas je Jezus veliko ljudi ozdravil boleznih, nadlog in zlih duhov ter milostno naklonil mnogim slepim, da so videli. <sup>22</sup> Odgovoril jima je: »Pojdita in sporočita Janezu, kar sta videla in slišala: *slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobavi so očiščeni, gluhi slišijo, mrtvi so obujeni*, ubogim se oznanja evangelij; <sup>23</sup> in blagor tistemu, ki se ne spotakne nad menoj.« <sup>24</sup> Ko sta Janezova poslanca odšla, je začel množicam govoriti o Janezu: »Kaj ste šli gledat v puščavo? Trst, ki ga veter maje? <sup>25</sup> Kaj vendar ste šli gledat? Človeka, oblečenega v mehka oblačila? Glejte, taki, ki se sijajno oblačijo in razkošno živijo, bivajo v kraljevskih palačah. <sup>26</sup> Kaj ste torej šli gledat? Preroka? Da, povem vam, več kot preroka. <sup>27</sup> Ta je, o katerem je pisano:

*Glej, pošiljam svojega glasnika pred tvojim obličjem, ki bo pripravil tvojo pot pred teboj.*

<sup>28</sup> Povem vam: Med rojenimi od žená ni večjega od Janeza Krstnika, vendar je najmanjši v Božjem kraljestvu večji od njega.« <sup>29</sup> Vse ljudstvo, ki ga je slišalo, in tudi cestnarji so priznali Božjo pravičnost, kajti dali so se krstiti z Janezovim krstom. <sup>30</sup> Farizeji in učitelji postave

pa so se uprli namenu, ki ga je imel Bog z njimi, kajti niso se mu dali krstiti.

<sup>31</sup> »S kom naj torej primerjam ljudi tega rodu? Komu so podobni? <sup>32</sup> Podobni so otrokom, ki posedajo na trgu in kličejo drug drugemu:

»Piskali smo vam, pa niste plesali;  
peli smo žalostinko, pa niste jokali.«

<sup>33</sup> Prišel je namreč Janez Krstnik, ki ne jé kruha in ne pije vina, pa pravite: »Demona ima.« <sup>34</sup> Prišel je Sin človekov, ki jé in pije, pa pravite: »Glej, požrešnež je in pijanec, prijatelj cestnarjev in grešnikov.« <sup>35</sup> In modrost je bila opravičena po vseh svojih otrocih.«

## 20. Odpuščanje in ljubezen: farizej in grešnica

*Jezus je povabljen v hišo farizeja Simona: je to znak gostoljubja? Najverjetneje ne, saj kot je razvidno iz Jezusovih opazk, ki so navedene v razlagi prilike, je Simon pozabil na najosnovnejše znake gostoljubja takratnega časa. To so malenkosti za nekoga, ki se ima za »pravičnega« in se čudi, da prerok, ki ga ima v gosteh, ne ve, da je žena, ki se je vtihotapila v hišo in se vede neprimerno, grešnica.*

*Jezus se s Simonom (imenuje ga po imenu, medtem ko je žena za farizeja le grešnica) posluži stare »zvijače«. Enake zvijače se je prerok Natan poslužil z Davidom, zato da bi se ta zavedel svojega hudega greha (2 Sam 12,1-25). Poslušalcu je prepustil, naj razreši enigmatično zgodbo, ne da bi se ta pri tem zavedal, da je on protagonist pripovedi. Simonu da razumeti, da je tudi on grešnik, bistvo pa ni v velikosti greha, pač pa v ljubezni. Je to ljubezen pred ali po odpuščanju? Vsekakor je to ljubezen, ki sprejme ljubezen in usmiljenje nekoga, ki je prišel zdraviti bolne, ne pa zdravih in je prišel iskat grešnike, ne pa pravičnih.*

*Komu se bo čutil bližji Lukov sogovornik Teofil  
v tem odlomku evangelija: farizeju Simonu ali ženi  
grešnici?*

<sup>36</sup> Nekdo izmed farizejev ga je prosil, naj jé z njim. Ko je stopil v farizejevo hišo, je sédel za mizo. <sup>37</sup> In glej, ko je neka žena, ki je bila v mestu grešnica, izvedela, da je v farizejevi hiši pri mizi, je prinesla alabastrno posodo dišavnega olja <sup>38</sup> in vsa objokana od zadaj stopila k njegovim nogam ter mu jih začela močiti s solzami. Brisala mu je noge z lasmi svoje glave, jih poljubljala in maznila z oljem. <sup>39</sup> Ko je to videl farizej, ki ga je povabil, je sam pri sebi dejal: »Ko bi bil ta prerok, bi vedel, kdo je ženska, ki se ga dotika, in kakšna je; vedel bi, da je grešnica.« <sup>40</sup> In Jezus mu je odgovoril: »Simon, nekaj ti moram povedati.« On pa mu je rekel: »Učitelj, povej.« <sup>41</sup> »Neki upnik je imel dva dolžnika. Eden mu je bil dolžan petsto denarijev, drugi pa petdeset. <sup>42</sup> Ker nista mogla vrniti, je dolg obema odpustil. Kateri izmed njiju ga bo bolj ljubil?« <sup>43</sup> Simon je odgovoril: »Zdi se mi, da tisti, kateremu je več odpustil.« On pa mu je rekel: »Prav si presodil.« <sup>44</sup> In obrnil se je k ženi in rekel Simonu: »Vidiš to ženo? Ko sem stopil v tvojo hišo, mi nisi ponudil vode za noge; ta pa mi je s solzami zmočila noge in jih obrisala s svojimi lasmi. <sup>45</sup> Poljubil me nisi; ta pa ni nehala poljubljati mojih nog, odkar sem prišel. <sup>46</sup> Glave mi nisi maznil z oljem; ta pa mi je z dišavnim oljem maznila noge. <sup>47</sup> Zato ti povem: Odpuščeni so njeni mnogi grehi, ker je močno ljubila; komur pa se malo odpusti, malo ljubi.« <sup>48</sup> Njej pa je rekel: »Odpuščeni so tvoji grehi!« <sup>49</sup> Tedaj so tisti, ki so bili z njim pri mizi, začeli pri sebi govoriti: »Kdo je ta, ki celó grehe odpušča?« <sup>50</sup> On pa je rekel ženi: »Tvoja vera te je rešila! Pojdi v miru!«

## 21. Jezusova prava družina

Odlomek se prične z naštevanjem tistih, ki sledijo Jezusu: dvanajst apostolov, ki jih že poznamo, in žene. O njih je rečeno, da jih družijo skupno izkustvo: to, da so bile ozdravljene zlih duhov in bolezni in da služijo (glagol je »diakonein«: dejanje diakona) Jezusu in apostolom z lastnim premoženjem. Ozdravil jih je Tisti, ki je zdravnik in je prišel iskat bolnike in grešnike. Tri žene so navedene tudi z imeni (to je poseben privilegij, kot za imena apostolov), prvi dve z nekaterimi podrobnostmi: Marija Magdalena je bila rešena sedmih demonov (simbolično število, ki se nanaša na polnost zla), Ivana pa je žena oskrbnika kralja Heroda, ki ni bil hebrejske narodnosti in se je sporazumeval z Rimljani.

Apostoli in žene so se imeli za prave Jezusove sorodnike. To razberemo iz zaključka tega odlomka, ko ga nekega dne pridejo obiskat Marija in drugi člani družine (Luka je zamolčal pravi razlog obiska, ki pa je zelo jasno izpostavljen v Markovem evangeliju: pripeljati Jezusa domov, saj so ga imeli za norega: 3,21). Oni poslušajo Besedo in ji sledijo.

Pustolovščina Besede in tistega, ki je bil poklican kot njen poslušalec (kristjan), je izpostavljena s priliko sejalca in njeno razlago. Beseda je darovana v izobilju, ne glede na kriterij učinkovitosti (seme ni padlo zgolj na rodovitno zemljo). Je to znamenje usmiljenja, ki še vedno upa, da bo sprejeto?

8<sup>1</sup> Potem je hodil od mesta do mesta in od vasi do vasi, oznanjal in razglašal evangelij o Božjem kraljestvu. Z njim so bili dvanajsteri<sup>2</sup> in nekaj žená, ki jih je ozdravil zlih duhov in bolezni: Marija, imenovana Magdalena, iz katere je odšlo sedem demonov,<sup>3</sup> Ivana, žena Herodovega oskrbnika Husa, Suzana in veliko drugih, ki so jim stregle iz svojega premoženja.

<sup>4</sup> Ko se je zbirala velika množica in so ljudje iz raznih mest prihajali k njemu, je spregovoril v priliki: <sup>5</sup> »Sejalec je šel sejat svoje seme. Ko je sejal, je nekaj semena padlo ob pot. Pohodili so ga in ptice neba so ga pozobale. <sup>6</sup> Drugo je padlo na skalo, in ko je pognalo, se je posušilo, ker ni imelo vlage. <sup>7</sup> Drugo je padlo med trnje, in trnje, ki je zrastle z njim, ga je zadušilo. <sup>8</sup> In spet drugo je padlo v dobro zemljo in pognalo ter obrodilo stoteren sad.« Ko je to povedal, je zaklical: »Kdor ima ušesa za poslušanje, naj poslušaj!«

<sup>9</sup> Njegovi učenci so ga spraševali, kaj pomeni ta prilika. <sup>10</sup> Rekel jim je: »Vam je dano spoznati skrivnosti Božjega kraljestva, drugim pa je to dano v prilikah, da *gledajo, pa ne vidijo, in poslušajo, pa ne doumejo.*«

<sup>11</sup> »Prilika pa pomeni tole: Seme je Božja beseda. <sup>12</sup> Ob poti so tisti, ki poslušajo, nato pa pride hudič in jim vzame besedo iz njihovih src, da ne bi verovali in ne bi bili rešeni. <sup>13</sup> Na skali so tisti, ki z veseljem sprejmejo besedo, ko jo slišijo, vendar ti nimajo korenine: nekaj časa verujejo, v trenutku preizkušnje pa odpadejo. <sup>14</sup> Seme, ki je padlo med trnje, so tisti, ki slišijo, vendar se zaradi skrbi, bogastva in naslad življenja na svoji poti zadušijo, tako da ne obrodijo sadov. <sup>15</sup> Seme v dobri zemlji pa so tisti, ki z lepim in dobrim srcem besedo slišijo in jo ohranijo ter v stanovitnosti obrodijo sad.«

<sup>16</sup> »Nihče svetilke, potem ko jo prižge, ne pokriva s posodo ali jo postavlja pod posteljo, ampak jo daje na podstavek, da tisti, ki vstopajo, vidijo luč. <sup>17</sup> Nič ni namreč skrito, kar se ne bi razodelo, in nič zakrito, kar se ne bi spoznalo in prišlo na dan. <sup>18</sup> Pazite vendar, kako poslušate! Kdor namreč ima, se mu bo dalo, in kdor nima, se mu bo vzelo tudi to, kar se mu zdi, da ima.«

<sup>19</sup> Prišli pa so k njemu njegova mati in bratje, toda zaradi množice se niso mogli srečati z njim. <sup>20</sup> Sporočili so mu: »Tvoja mati in tvoji bratje stojijo zunaj in te želijo vide-

ti.«<sup>21</sup> On pa jim je odgovoril: »Moja mati in moji bratje so tisti, ki Božjo besedo poslušajo in uresničujejo.«

## **22. »Učenik, učenik, izgubljeni smo«**

*Osmo poglavje se zaključi s štirimi dogodki, ki so osredotočeni na temo ljubezni, sprejemanja in zavračanja Jezusa. Prvi dogodek je pomiritev viharja. Učenci mislijo, da so izgubljeni, čeprav je Jezus z njimi (je pa zaspal).*

*Po Jezusovem posredovanju sledita dve vprašanji: Gospodovo (»Kje je vaša vera?«) in vprašanje učencev (»Kdo neki je ta?«). Je šibka vera značilnost učencev?*

<sup>22</sup> Nekega dne je s svojimi učenci tudi on stopil v čoln in jim rekel: »Prepeljimo se na drugo stran jezera!« In so odrinili. <sup>23</sup> Medtem ko so se peljali, je zaspal. In nad jezero je prihrumel silen vihar. Čoln je napolnila voda in bili so v nevarnosti. <sup>24</sup> Pristopili so torej, ga prebudili in rekli: »Učenik, Učenik, izgubljeni smo!« In vstal je ter zapretil vetru in razburkani vodi. Ponehala sta in nastala je tišina. <sup>25</sup> Rekel jim je: »Kje je vaša vera?« Obšel jih je strah, začudili so se in govorili med seboj: »Kdo neki je ta, da ukazuje celo vetrovom in vodi in so mu pokorni?«

## **23. »Pripoveduj, kaj vse je Bog naredil zate«**

*Drugi dogodek je osvoboditev obsedenca z utonitvijo črede svinj in posledično prošnjo Geražanov, naj Jezus odide iz njihove dežele. Vendar njegova prisotnost nekako ostane: nekdanji obsedenec, ki je bil deležen Jezusovega usmiljenja, postane Jezusov pričevalec prav v deželi, ki ga je zavrnila.*

<sup>26</sup> Pripluli so v Géraško deželo, ki leži nasproti Galileji.

<sup>27</sup> Ko je stopil na kopno, mu je iz mesta prišel nasproti možki, ki je imel demone. Že dolgo ni nosil oblačil in ni živel v hiši, temveč v grobovih. <sup>28</sup> Ko je zagledal Jezusa, je zavpil, padel predenj in rekel z močnim glasom: »Kaj imam s teboj, Jezus, Sin Boga Najvišjega? Prosim te, ne muči me!« <sup>29</sup> Jezus je namreč ukazal nečistemu duhu, naj gre iz tega človeka, kajti že dolgo časa ga je imel v oblasti. Zvezali so ga z verigami in ga imeli vklenjenega v okove, a je vezi potrgal in demon ga je gnal v zapuščene kraje. <sup>30</sup> Jezus ga je vprašal: »Kako ti je ime?« »Legija,« je rekel, ker je šlo vanj veliko demonov. <sup>31</sup> In rotili so Jezusa, naj jim ne ukaže oditi v brezno.

<sup>32</sup> Bila pa je tam velika čreda svinj, ki se je pasla na hribu. Prosili so ga, naj jim dovoli iti vanje. In dovolil jim je. <sup>33</sup> Demoni so tedaj zapustili človeka in šli v svinje. In čreda je planila s pobočja v jezero in se utopila. <sup>34</sup> Ko so pastirji videli, kaj se je zgodilo, so zbežali in to sporočili v mesto in po vaseh. <sup>35</sup> Ljudje so pohiteli gledat, kaj se je zgodilo. Prišli so k Jezusu in našli človeka, iz katerega so odšli demoni; oblečen in zdrave pameti je sedel pri Jezusovih nogah. Zbali so se. <sup>36</sup> Tisti, ki so to videli, so jim pripovedovali, kako je bil rešen ta, ki je bil obseden. <sup>37</sup> Vsa množica iz géraške okolice je Jezusa prosila, naj odide od njih, ker jih je obšel velik strah. On pa se je vkrcal v čoln in se vrnil. <sup>38</sup> Mož, iz katerega so odšli demoni, ga je prosil, da bi bil z njim, toda odslovil ga je z besedami: <sup>39</sup> »Vrni se domov in pripoveduj, kaj vse ti je storil Bog.« In odšel je in po vsem mestu oznanjal, kaj vse mu je storil Jezus.

## 24. »Tvoja vera te je rešila«

*Ostala dva dogodka sta med seboj povezana in se nanašata na dve ženski: hudo bolna dvanajstletna deklica (ne mara odrasti? postati ženska? neka*



*oblika anoreksije? pomenljiv je Jezusov ukaz staršem ob koncu pripovedi, naj ji dajo jesti: v. 55) in žena ranjena v svoji ženskosti že dvanajst let (to je tudi starost deklice: dve vzporedni zgodbi?).*

*Prva je »obujena« zaradi očetove vere, čeprav jo je hudo preizkusila »zdrava pamet« svojcev (»Tvoja hči je umrla, ne nadleguj več učitelja«) in posmeh prisotnih. Druga pa ozdravi tako, da se dotakne roba Jezusove obleke: množica ljudi se je gnetla okoli Učitelja, vendar samo ona se mu je približala z vero.*

<sup>40</sup> Ko se je Jezus vrnil, ga je sprejela množica, kajti vsi so ga pričakovali. <sup>41</sup> Tedaj je prišel mož, ki mu je bilo ime Jaír; bil je načelnik shodnice. Padel je k Jezusovim nogam in ga prosil, da bi prišel v njegovo hišo. <sup>42</sup> Imel je namreč edino hčer, staro okoli dvanajst let, in ta je umirala.

Ko je Jezus šel tja, so se množice gnetle ob njem. <sup>43</sup> Neka žena, ki je že dvanajst let krvavela in potrošila za zdravnike vse, kar je imela za življenje, pa je nihče ni mogel ozdraviti, <sup>44</sup> se mu je približala od zadaj. Dotaknila se je roba njegove obleke in takoj nehala krvaveti. <sup>45</sup> Tedaj je Jezus rekel: »Kdo je tisti, ki se me je dotaknil?« Ker so vsi zanikali, je Peter dejal: »Učenik, množice se gnetejo ob tebi in te stiskajo.« <sup>46</sup> Jezus pa je rekel: »Nekdo se me je dotaknil. Opazil sem namreč, da je šla moč od mene.« <sup>47</sup> Ko je žena videla, da ni ostala skrita, je drhte pristopila. Vrgla se je predenj in vpričo vsega ljudstva povedala, zakaj se ga je dotaknila in kako je v trenutku ozdravela. <sup>48</sup> On pa ji je rekel: »Hči, tvoja vera te je rešila. Pojdi v miru!«

<sup>49</sup> Medtem ko je še govoril, je prišel nekdo od predstojnikovih in rekel: »Tvoja hči je umrla, ne nadleguj več učitelja.« <sup>50</sup> Ko je Jezus to slišal, mu je odgovo-

ril: »Ne boj se! Samo veruj in bo rešena.«

<sup>51</sup> Stopil je v hišo in nikomur ni pustil, da bi šel z njim, razen Petru, Janezu in Jakobu ter očetu in materi deklice. <sup>52</sup> Vsi so jokali in žalovali za njo. On pa je rekel: »Ne jokajte, saj ni umrla, ampak spi!« <sup>53</sup> Posmehovali so se mu, ker so vedeli, da je umrla. <sup>54</sup> On pa jo je prijel za roko in zaklical: »Deklica, vstani!« <sup>55</sup> In njen duh se je vrnil in takoj je vstala. Ukazal je, naj ji dajo jesti. <sup>56</sup> Njeni starši so bili čisto iz sebe. Naročil pa jim je, naj nikomur ne povedo, kaj se je zgodilo.

## **25. Jezus razpošlje dvanajstere in nasiti pet tisoč mož**

*Dvanajsteri, kot pozneje učenci (10,1-24), so poklicani, da sodelujejo pri Jezusovem poslanstvu. Pošlje jih oznanjat božje kraljestvo in jim da dvojno oblast, nad demoni (duševno zlo) in nad boleznimi (telesno zlo): kraljestvo odreši celotnega človeka.*

*Predpogoj za poslanstvo je osvobojenost od materialnih dobrin, oseb in uspeha. Kar zadeva materialne dobrine Jezus zaukaže: »Ničesar ne jemljite«. Ukaz je poudarjen s petimi »ne« (tudi zadnji »tudi ne« je v grškem originalu »ne«). Glede oseb apostol ne sme izbirati hiše, pač pa se mora podati in ostati tam, kjer ga sprejmejo. Nazadnje, da bi bilo poslanstvo uspešno, morajo apostoli oznanjati evangelij (»veselo novico«) ne glede na to, če so sprejeti ali pa ne.*

*Herod je slišal, kaj se je zgodilo in je zbeگان: »Kdo je ta Jezus?« (to vprašanje se pojavlja skozi celotni evangelij). Je bilo zanimanje iskreno? Ali pa očitek vesti zaradi smrti Janeza Krstnika (njegove smrti Lukov evangelij ne opiše)? Morda radovednost? Do srečanja med njima bo prišlo šele ob koncu Jezusovega življenja, ob njegovem pasijonu*

*(23,8-12), čeprav ne smemo pozabiti, da so že na poti v Jeruzalem farizeji Jezusa opozorili, da ga verjetno Herod želi umoriti (13,31).*

*Dvanajsteri se vrnejo, vendar ni časa za počitek: Jezus nadaljuje z oznanjevanjem kraljestva in z ozdravljanjem. Oznanjati in ozdravljati ni dovolj, potrebno je tudi nahraniti: v Lukovem evangeliju (tako kot v Matejevem in Markovem) so učenci soudeleženi pri Jezusovih dejanjih (drugače je v Janezovem evangeliju, kjer Jezus deluje sam). Dejanje se odvija, ko se prične večeriti (namig na Emavs? 24,29). To dejanje je lahko odgovor na prvo skušnjava (tudi tu se nahajamo v puščavi): vendar ni to kruh zase, pač pa skupna hrana za vso množico.*

*Naznanjati, ozdravljati in nahraniti (v skupnosti) je naloga Cerkve in vsakega kristjana.*

9 <sup>1</sup> Poklical je k sebi dvanajstere ter jim dal moč in oblast nad vsemi demoni in za ozdravljanje bolezni.

<sup>2</sup> Poslal jih je oznanjat Božje kraljestvo in ozdravljat bolnike. <sup>3</sup> Rekel jim je: »Ničesar ne jemljite na pot, ne palice ne torbe ne kruha ne denarja; tudi ne imejte dveh oblek. <sup>4</sup> V katero koli hišo stopite, ostanite tam in od tam pojdite dalje. <sup>5</sup> In kjer vas ne sprejmejo, si otesite prah z nog, ko odidete iz tistega kraja, v pričevanje proti njim.« <sup>6</sup> Razšli so se in hodili od vasi do vasi ter povsod oznanjali evangelij in ozdravljali.

<sup>7</sup> Herod, četrtni oblastnik, je slišal, kaj vse se je zgodilo, in je bil zbežan, kajti nekateri so govorili: »Janez je bil obujen od mrtvih;« <sup>8</sup> drugi: »Elija se je pojavil;« in spet drugi: »Eden od starodavnih prerokov je vstal.« <sup>9</sup> Herod je rekel: »Janeza sem jaz dal obglaviti; kdo pa je ta, o katerem slišim take reči?« In prizadeval si je, da bi ga videl.

<sup>10</sup> Apostoli so se vrnili in mu pripovedovali o vsem, kar so storili. Vzel jih je s seboj in se umaknil sam zase

proti mestu, ki se imenuje Betsajda. <sup>11</sup> Ko so množice to izvedele, so šle za njim. Sprejel jih je in jim govoril o Božjem kraljestvu ter ozdravljaj vse, ki so bili potrebni ozdravljenja. <sup>12</sup> Medtem se je dan začel nagibati. Pristopili so dvanajsteri in mu rekli: »Odpústi množico, naj gre v bližnje vasi in zaselke, da prenoči in si najde živeža; tukaj smo na pustem kraju.« <sup>13</sup> Dejal jim je: »Dajte jim vi jesti!« Oni pa so rekli: »Nimamo več kot pet hlebov in dve ribi, razen če gremo in kupimo hrano za vse to ljudstvo.« <sup>14</sup> Bilo pa je okoli pet tisoč mož. Dejal je svojim učencem: »Posedite jih v skupinah približno po petdeset.« <sup>15</sup> Storili so tako in vse posedli. <sup>16</sup> Tedaj je vzel tistih pet hlebov in dve ribi, se ozrl v nebo, jih blagoslovil, razlomil in dajal učencem, da so jih delili med množico. <sup>17</sup> Vsi so jedli in se nasitili. Pobrali so, kar jim je ostalo, in tega je bilo za dvanajst košar koščkov.

## 26. Kdo je Jezus

*Na tej točki evangelija sam Jezus preneha z obotavljanjem in postavi vprašanje lastne identitete: kdo sem jaz? Najprej se vprašanje nanaša na to, kar o njem mislijo množice (danes bi to imenovali javno mnenje), vendar v nadaljevanju se vprašanje glasi: »Kaj pa vi pravite, kdo sem?« Vprašanje je seveda namenjeno tudi bralcu evangelija (pomenljivo je, da se vprašanje porodi v okviru molitve: je potrebno tudi odgovoriti v okviru molitve?).*

*Petrov odgovor je navidezno pravilen: »Božji Maziljenec« to je Kristus/Odrešenik. Vendar na kakšen način Jezus je Kristus/Odrešenik? Jezus sam to obrazloži s prvo napovedjo pasijona, s povabilom, naj mu sledimo tako, da se odpovemo sebi in vzamemo svoj križ (»vsak dan« poudarja Luka). Vabilo je namenjeno vsem in ne samo apostolom: odpoved samemu sebi in križ sta abstraktno brez*

*smisla. Samo če sledimo Jezusu, dobita svoj smisel.*

*Drugo objasnitev Jezusove identitete nam omogoča dogodek spremenitve na gori, ki se prav tako odvija v molitvenem kontekstu (Luka pogosto poudarja Jezusovo molitev). Samo Luka nam omenja vsebino dialoga med Jezusom, Mojzesom (ta predstavlja »Postavo«) in Elijem (ki predstavlja »Preroke«): govori o Jezusovem odhodu in ponovno o njegovem pasijonu.*

<sup>18</sup> Ko je nekoč na samem molil, so bili z njim učenci in vprašal jih je: »Kaj pravijo množice, kdo sem?« <sup>19</sup> Odgovorili so: »Janez Krstnik, drugi: Elija, spet drugi pa, da je vstal eden od starodavnih prerokov.« <sup>20</sup> Nato jim je rekel: »Kaj pa vi pravite, kdo sem?« Peter je odgovoril: »Božji Maziljenec.«

<sup>21</sup> Strogo jim je prepovedal, da bi to komu pripovedovali. <sup>22</sup> Rekel je: »Sin človekov mora veliko pretrpeti. Starešine ljudstva, veliki duhovniki in pismouki ga bodo zavrgli in umorili, in tretji dan bo obujen.« <sup>23</sup> Vsem pa je govoril: »Če hoče kdo iti za menoj, naj se odpove sebi in vzame vsak dan svoj križ ter hodi za menoj. <sup>24</sup> Kdor namreč hoče svoje življenje rešiti, ga bo izgubil; kdor pa izgubi svoje življenje zaradi mene, ga bo rešil. <sup>25</sup> Kaj namreč pomaga človeku, če si ves svet pridobi, sebe pa pogubi ali zapravi? <sup>26</sup> Kdor se sramuje mene ali mojih besed, se ga bo sramoval Sin človekov, ko bo prišel v svojem veličastvu in veličastvu Očeta in svetih angelov. <sup>27</sup> Resnično, povem vam: Nekateri od tukaj stoječih res ne bodo okusili smrti, dokler ne bodo videli Božjega kraljestva.«

<sup>28</sup> Nekako osem dni po teh besedah je vzel s seboj Petra, Janeza in Jakoba in šel na goro molit. <sup>29</sup> Medtem ko je molil, se je videz njegovega obličja spremenil in nje-

gova oblačila so belo sijala.<sup>30</sup> In glej, dva moža sta se pogovarjala z njim; bila sta Mojzes in Elija.<sup>31</sup> Prikazala sta se v veličastvu in govorila o njegovem izhodu, ki ga bo dopolnil v Jeruzalemu.<sup>32</sup> Petra in ona dva, ki sta bila z njim, pa je premagal spanec. Ko so se zdramili, so videli njegovo veličastvo in ona dva moža, ki sta stala ob njem.<sup>33</sup> In ko sta odhajala od njega, je Peter rekel Jezusu: »Učenik, dobro je, da smo tukaj. Postavimo tri šotore: tebi enega, Mojzesu enega in Eliju enega.« Ni namreč vedel, kaj govori.<sup>34</sup> Medtem ko je to govoril, pa se je naredil oblak in jih obsenčil, in ko so šli v oblak, jih je obšla groza.<sup>35</sup> Iz oblaka se je zaslišal glas: »Ta je moj Sin, moj Izvoljenec, njega poslušajte!«<sup>36</sup> In ko se je ta glas zaslišal, je bil Jezus sam. Oni pa so molčali in tiste dni niso nikomur povedali, kaj so videli.

## 27. »Oni niso razumeli«

62

*Jezus nadaljuje z razkrivanjem svoje identitete z drugo napovedjo pasijona. Ta napoved je odgovor na čudenje, ki ga njegova dejanja vzbujajo. To čudenje ni vera (Jezus izbruhne: »O neverni in pokvarjeni rod! Do kdaj bom pri vas in vas prenašal?«).*

*Učenci ne razumejo, bojijo se ga vprašati in niso pripravljene odpovedati se samim sebi, pač pa se sprašujejo, kateri izmed njih je največji. To prerokanje bo prišlo ponovno na dan ob zadnji večerji (22,24-27). Vendar to še ni vse, vsak izmed njih zahteva izključno pravico nad Jezusovim »imenom«.*

*Kdo je Jezus? Na to vprašanje lahko odgovorimo samo tako, da postanemo kot On (in samo s tem, da postanemo kot On, postanemo pravi kristjani).*

<sup>37</sup> Ko so šli naslednji dan z gore, mu je prišla naproti velika množica.<sup>38</sup> Neki mož iz množice je zavpil: »Učitelj, prosim te, ozri se na mojega sina, ker je moj

edinec! <sup>39</sup> Glej, neki duh ga napada, in nenadoma vpije. Stresa ga, da se peni, in ga le stežka zapusti, tako da ga do kraja stre. <sup>40</sup> Prosil sem tvoje učence, da bi ga izgnali, pa ga niso mogli.« <sup>41</sup> Jezus je odgovoril: »O neverni in pokvarjeni rod! Do kdaj bom pri vas in vas prenašal? Privedi sina sèm!« <sup>42</sup> Medtem ko je prihajal, ga je demon vrgel in stresel. Jezus je zapretil nečistemu duhu, dečka ozdravil in ga izročil očetu. <sup>43</sup> Vsi so strmeli nad Božjo veličino.

Ko so se vsi čudili temu, kar je delal, je rekel svojim učencem: <sup>44</sup> »Dobro prisluhnite tem besedam. Sin človekov bo namreč izročen v človeške roke.« <sup>45</sup> Oni pa niso razumeli te besede; bila jim je prikrita, da je niso zaznali, vendar so se ga o tej besedi bali vprašati.

<sup>46</sup> Vanje je prišla misel, kateri izmed njih je največji.

<sup>47</sup> Jezus pa je poznal misli njihovih src. Vzel je otroka, ga postavil poleg sebe <sup>48</sup> in jim rekel: »Kdor sprejme tega otroka v mojem imenu, mene sprejme, in kdor mene sprejme, sprejme tistega, ki me je poslal. Kdor je namreč med vami vsemi najmanjši, ta je velik.«

<sup>49</sup> Janez je odgovoril: »Učenik, nekoga smo videli, da je v tvojem imenu izganjal demone, in smo mu branili, ker ne hodi z nami.« <sup>50</sup> Jezus pa mu je rekel: »Ne branite! Kdor namreč ni proti vam, je za vas.«

## 28. Pot v Jeruzalem

*Z 51. vrstico 9. poglavja se prične dolgo potovanje Jezusa v Jeruzalem, ki se bo zaključilo (19,28), ko bo Jezus »visoko povzdignjen« (namig na križ in vnebohod, ki zaključuje Lukov evangelij). Originalno besedilo pravi, da je Jezus »otrdil svoj obraz, da bi se napolnil proti Jeruzalemu«. Ta izraz kaže na neomajnost in trdno odločitev. V nasprotju s tem, kar mislijo apostoli, Jezus noče trde pesti in*

*kaznovanja za tiste, ki ga ne sprejmejo (skušnjava, da bi »dali na grmado« kakšnega nasprotnika, se občasno vrača v zgodovini Cerkve...).*

*Želi pa, da kdor mu sledi, naj mu sledi odločno. Predvsem si želi, da učenec, kristjan, se osvobodi želje, da bi se zatekel v svoje »varno zatočišče« (da si naredi svoje »gnezdo«...); mora se osvoboditi običajnih pogojevanj, družinskih vezi.*

<sup>51</sup> Ko so se dopolnjevali dnevi, da bi bil vzet v nebesa, se je tudi sam trdno odločil iti v Jeruzalem. <sup>52</sup> Pred seboj je poslal svoje glasnike, ki so spotoma prišli v neko samarijsko vas, da bi vse pripravili zanj; <sup>53</sup> vendar ga tam niso sprejeli, ker je bil namenjen v Jeruzalem. <sup>54</sup> Ko sta to videla učenca Jakob in Janez, sta rekla: »Gospod, ali hočeš, da rečeva, *naj pade ogenj z neba in jih pokonča?*« <sup>55</sup> Jezus se je obrnil k njima in ju pograjal.

<sup>56</sup> Nato so odpotovali v drugo vas.

<sup>57</sup> Ko so potovali, mu je med potjo nekdo rekel: »Za teboj bom hodil, kamor koli pojdeš.« <sup>58</sup> Jezus pa mu je dejal: »Lisice imajo brloge in ptice neba gnezda, Sin človekov pa nima, kamor bi glavo naslonil.« <sup>59</sup> Nekomu drugemu pa je rekel: »Hôdi za menoj!« A ta je dejal: »Gospod, dovôli mi, da prej grem in pokopljem svojega očeta.« <sup>60</sup> Rekel mu je: »Pústi, naj mrtvi pokopljejo svoje mrtve, ti pa pojdi in oznanjaj Božje kraljestvo!« <sup>61</sup> Spet drug mu je rekel: »Hodil bom za teboj, Gospod, a dovôli mi, da se prej poslovim od svojih domačih.« <sup>62</sup> Jezus pa mu je dejal: »Nihče, kdor položi roko na plug in se ozira nazaj, ni primeren za Božje kraljestvo.«

## **29. Poslanstvo učencev: sprejemanje, zavračanje in veselje nad božjim kraljestvom**

*Poslanstvo postane univerzalno: od dvanajsteh (9,1-6) se razširi na sedemdeset ali dvainse-*



*demdeset učencev (obe številki najdemo v rokopisih: sedemdeset je judovskih starešin, sedemdeset članov sinedrija, sedemdeset prevajalcev Sv. Pisma v grščino, sedemdeset ljudstev na zemlji v Genezi 10).*

*Poslanstvo ni dano posameznim, temveč jih pošilja »po dva in dva«. Prvo Jezusovo navodilo odposlanim je vabilo, naj se z molitvijo obrnejo na »Gospoda žetve«. Sledi ugotovitev, da so poslani »razoroženi« kakor jagnjeta med volkove; naj ne računajo na materialne dobrine; naj bodo svobodni in pripravljeni na sprejem ali morebitno zavrnitev. Naj ozdravljajo in naznanjajo kraljestvo ter tako pripravijo srečanje z Jezusom (učenci so poslani iz vidništvo v kraje, kamor se bo Jezus podal).*

*Vendar prav mesta kjer je Jezus naredil največ čudežev, ne sprejmejo kraljestva. Odklonili so ga modreci in razumni, sprejeli pa so ga najmanjši. Jezus se tega v Duhu veseli. Njegovo veselje, ki ne temelji na rezultatih uspeha, mora biti zgled apostolom in mora veljati tudi za evangelizacijsko dejavnost današnjih krščanskih skupnosti.*

*Je morda »gorje«, s katerim okara tiste, ki ga niso sprejeli, le obsodba ali pa goreč poziv k spreobrnitvi?*

**10** <sup>1</sup> Potem je Gospod določil še drugih dvainsedemdeset in jih poslal pred seboj po dva in dva v vsako mesto in kraj, kamor je sam nameraval iti. <sup>2</sup> Rekel jim je: »Žetev je obilna, delavcev pa malo. Prosíte torej Gospoda žetve, naj pošlje delavce na svojo žetev. <sup>3</sup> Pojdite! Pošiljam vas kakor jagnjeta med volkove. <sup>4</sup> Ne nosíte s seboj ne denarnice ne torbe ne sandal in spotoma nikogar ne pozdravljajte! <sup>5</sup> V katero koli hišo pridete, recite najprej: »Mir tej hiši!« <sup>6</sup> In če bo v njej sin miru, bo na njem počival vaš mir; če pa ne, se mir povrne k vam.

<sup>7</sup> V tisti hiši ostanite ter jejte in pijte, kar vam dajo, kajti delavec je vreden svojega plačila. Ne hodíte iz hiše v hišo. <sup>8</sup> V katero koli mesto pridete in vas sprejmejo, jejte, s čimer vam postrežejo. <sup>9</sup> Ozdravljajte bolnike, ki so v njem, in jim govorite: »Približalo se vam je Božje kraljestvo.« <sup>10</sup> V katero koli mesto pa pridete in vas ne sprejmejo, pojdite na njegove ulice in recite: <sup>11</sup> »Tudi prah vašega mesta, ki se je prijel naših nog, otresamo na vas, vendar védite, da se je približalo Božje kraljestvo.« <sup>12</sup> Povem vam: Sódomi bo na tisti dan laže kakor temu mestu.«

<sup>13</sup> »Gorje ti, Horazín! Gorje ti, Betsajda! Če bi se v Tiru in Sidónu zgodila mogočna dela, ki so se zgodila v vaju, bi se že zdavnaj spokorila, sedeč v raševini in pepelu. <sup>14</sup> Toda Tiru in Sidónu bo ob sodbi laže kakor vama. <sup>15</sup> In ti, Kafarnáum!

Se boš mar do neba povzdignil?

Do podzemlja se boš pogreznil.

<sup>16</sup> Kdor posluša vas, posluša mene, kdor pa zavrača vas, zavrača mene. In kdor zavrača mene, zavrača tistega, ki me je poslal.«

<sup>17</sup> Dvainsedemdeseteri so se veselili vrnili in govorili: »Gospod, celo demoni so nam pokorni v tvojem imenu.« <sup>18</sup> In rekel jim je: »Gledal sem satana, ki je kakor blisk padel z neba. <sup>19</sup> Glejte, dal sem vam oblast stopati na kače in škorpijone ter na vsakršno sovražnikovo moč. In nič vam ne bo škodovalo. <sup>20</sup> Vendar se ne veselite nad tem, da so vam duhovi pokorni, ampak se veselite, ker so vaša imena zapisana v nebesih.«

<sup>21</sup> Prav tisto uro se je razveselil v Svetem Duhu in rekel: »Slavim te, Oče, Gospod neba in zemlje, ker si to prikril modrim in razumnim, razodel pa otročičem. Da, Oče, kajti tako ti je bilo všeč. <sup>22</sup> Vse mi je izročil moj Oče. Nihče ne spoznava, kdo je Sin, razen Očeta, in nihče, kdo je Oče, razen Sina in tistega, komur hoče Sin razo-

deti.«<sup>23</sup> Tedaj se je obrnil k učencem in jim na samem rekel: »Blagor očem, ki vidijo, kar vi gledate!<sup>24</sup> Povem vam namreč: Veliko prerokov in kraljev je hotelo videti, kar vi gledate, pa niso videli, in slišati, kar vi poslušate, pa niso slišali.«

### **30. Postati bližnji: prilika o usmiljenem Samarijanu**

*Neki učitelj postave zastavi Jezusu vprašanje, »da bi ga preizkušal«, ne pa zato, ker bi ga zanimalo »doseči večno življenje«. Vendar Jezus vplete v odgovor svojega poslušalca (in tudi tistega, ki posluša evangelij) in ga na tak način povabi, naj se Božje postave ne le spomni (»to delaj in boš živel«), ampak naj bo sam v pomoč tistemu, ki potrebuje pomoč in je v težavah (»pojdi in delaj prav tako«) in naj preseže teoretske razprave o tem, »kdo je moj bližnji?«.*

67

<sup>25</sup> Tedaj je vstal neki učitelj postave, in da bi ga preizkušal, mu je rekel: »Učitelj, kaj naj storim, da dosežem večno življenje?«<sup>26</sup> On pa mu je dejal: »Kaj je pisano v postavi? Kako bereš?«<sup>27</sup> Ta je odgovoril: »Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega srca, z vso dušo, z vso močjo in z vsem mišljenjem, in svojega bližnjega kakor samega sebe.«<sup>28</sup> »Prav si odgovoril,« mu je rekel, »to delaj in boš živel.«<sup>29</sup> Ta pa je hotel sebe opravičiti in je rekel Jezusu: »In kdo je moj bližnji?«<sup>30</sup> Jezus je odgovoril: »Neki človek je šel iz Jeruzalema v Jeriho in je padel med razbojnike. Ti so ga slekli, pretepli, pustili napol mrtvega in odšli.«<sup>31</sup> Primerilo pa se je, da se je vračal po tisti poti domov neki duhovnik; videl ga je in šel po drugi strani mimo.<sup>32</sup> Podobno je tudi levit, ki je prišel na tisti kraj in ga videl, šel po drugi strani mimo.<sup>33</sup> Do njega pa je prišel tudi neki Samarijan, ki je

bil na potovanju. Ko ga je zagledal, se mu je zasmilil.<sup>34</sup> Stopil je k njemu, zлил olja in vina na njegove rane in jih obvezal. Posadil ga je na svoje živinče, ga peljal v gostišče in poskrbel zanj.<sup>35</sup> Naslednji dan je vzel dva denarija, ju dal gostilničarju in rekel: »Poskrbi zanj, in kar boš več porabil, ti bom nazaj grede povrnil.«<sup>36</sup> Kaj se ti zdi, kateri od teh treh je bil bližnji tistemu, ki je padel med razbojnike?«<sup>37</sup> Oni je dejal: »Tisti, ki mu je izkazal usmiljenje.« In Jezus mu je rekel: »Pojdi in ti delaj prav tako!«

### 31. Marta in Marija: služenje in poslušanje

*Na poti v Jeruzalem postanek na domu prijateljice. Dve ženski in dve drži: služenje in poslušanje. Toda na eno vplivata vznemirjenost in zahteva. Potrebno je zasledovati »boljši del«, prisluhnniti Besedi. To mora biti značilnost učenca.*

68

<sup>38</sup> Ko so potovali, je prišel v neko vas in žena z imenom Marta ga je sprejela v svojo hišo.

<sup>39</sup> Imela je sestro, ki ji je bilo ime Marija. Ta je sedla h Gospodovim nogam in poslušala njegove besede,

<sup>40</sup> Marta pa je imela s postrežbo veliko dela. Pristopila je in rekla: »Gospod, ti ni mar, da me je sestra pustila samo streči? Reci ji vendar, naj mi pomaga!«<sup>41</sup> Gospod ji je odgovoril: »Marta, Marta, skrbi in vznemirja te veliko stvari,<sup>42</sup> a le eno je potrebno. Marija si je izvolila dobri del, ki ji ne bo odvzet.«

### 32. Molitev

*»Gospod, nauči nas moliti.« To prosijo Jezusa, potem ko so ga videli moliti (naša molitev mora biti kot Njegova). Jezusov odgovor je molitev k Očetu*

*(bolj strnjena od tiste v Mt 6,9-13). Ta je nedvomno boljši kot človeški oče, vendar želi, da ga iščemo.*

*Potrebno je prositi, iskati, trkati, tudi z vztrajnostjo (zanimivo je vsekakor, da vztrajnost v priliki ni namenjena koristi zase, pač pa za nepričakovanega gosta: je to namig, naj bo molitev v korist bližnjega vztrajna?). Bog tistemu, ki prosi, išče, trka, še prej kot »dobre darove« (Mt 7,11) daje predvsem največji dar: Svetega Duha.*

**11** <sup>1</sup> Nekoč je na nekem kraju molil. Ko je nehal, mu je eden izmed njegovih učencev dejal: »Gospod, nauči nas moliti, kakor je tudi Janez naučil svoje učence.« <sup>2</sup> Rekel jim je: »Kadar molite, recite:

Oče!

Posvečeno bodi tvoje ime.

Pridi tvoje kraljestvo.

<sup>3</sup> Naš vsakdanji

kruh nam dajaj od dne do dne

<sup>4</sup> in odpusti nam naše grehe,

saj tudi sami odpuščamo vsakomur, ki nam je dolžan, in ne vpelji nas v skušnjavo!«

<sup>5</sup> In rekel jim je: »Kdo izmed vas, ki ima prijatelja, bo prišel opolnoči k njemu in mu rekel: »Prijatelj, posodi mi tri hlebe kruha, <sup>6</sup> kajti k meni je s potovanja prišel prijatelj in mu nimam s čim postreči,« <sup>7</sup> in mu bo oni znotraj odgovoril: »Ne nadleguj me! Vrata so že zaprta in moji otroci z menoj v postelji, ne morem vstati in ti dati.« <sup>8</sup> Povem vam: Če ne bo vstal in mu dal zato, ker je njegov prijatelj, bo zaradi njegove nadležnosti vstal in mu dal, kolikor potrebuje. <sup>9</sup> Tudi jaz vam pravim: Prosite in vam bo dano! Išcite in boste našli! Trkajte in se vam bo odprlo! <sup>10</sup> Kajti vsak, kdor prosi, prejme; in kdor išče, najde; in kdor trka, se mu bo odprlo. <sup>11</sup> Ali je med vami oče, ki bo dal svojemu sinu kačo, če ga

bo prosil za ribo? <sup>12</sup> Ali mu bo dal škorpijona, če ga bo prosil za jajce? <sup>13</sup> Če torej vi, ki ste hudobni, znate dajati svojim otrokom dobre darove, koliko bolj bo nebeški Oče dal Svetega Duha tistim, ki ga prosijo.«

### 33. Nadaljuje se odklanjanje Jezusa

*Kdo je Jezus? Nekateri njegovi nasprotniki znajo postreči z odgovorom: služabnik Bélcebuba (druga skušnjava!). Drugi vsekakor zahtevajo »znamenje«. A edino znamenje bo Jonovo znamenje. To Luka razume kot vabilo Ninivljanom, naj se spreobrnejo (vabilo je bilo sprejeto!). Različno od Luke Matej vidi (12,39-41) v treh dneh in treh nočeh, ki jih je Jona preživel v trebuhu velike ribe, tri dni, ki jih bo Sin človekov preživel v osrčju zemlje (trije prizori z Jonom, ki tone v žrelu morske pošasti, morska pošast ga izbljuva in končno počiva v senci buče, so upodobljeni v izjemnih mozaikih oglejske bazilike in nakazujejo Kristusovo smrt, vstajenje in vnebohod).*

*Sprejemanje pomeni poslušanje in udejanjanje Božje Besede. Tako postanemo luč zase in za druge, odprti resnici. V tem je prava blaženost.*

<sup>14</sup> Jezus je izganjal demona, ki je bil nem. Ko je demon šel ven, je nemi spregovoril. Množice so se začudile, <sup>15</sup> nekateri izmed njih pa so rekli: »Z Bélcebubom, poglavarjem demonov, izganja demone.« <sup>16</sup> Tudi drugi so ga preizkušali in so zahtevali od njega znamenje z neba. <sup>17</sup> On pa je poznal njihove misli in jim je rekel: »Vsako kraljestvo, ki je razdeljeno proti sebi, se opustoši in hiša se na hišo zruši. <sup>18</sup> Če pa je tudi satan razdeljen proti sebi, kako bo obstalo njegovo kraljestvo, ko pravite, da z Bélcebubom izganjam demone? <sup>19</sup> Če namreč jaz z Bélcebubom izganjam demone, s kom jih izganjajo vaši sinovi? Zato bodo oni vaši sodniki. <sup>20</sup> Če pa z Božjim

prstom izganjam demone, potem je prišlo k vam Božje kraljestvo. <sup>21</sup> Ko močni z orožjem varuje svoj dom, je varno njegovo premoženje. <sup>22</sup> Ko pa pride močnejši od njega in ga premaga, mu vzame vse orožje, na katero se je zanašal, in razdeli svoj plen. <sup>23</sup> Kdor ni z menoj, je proti meni, in kdor z menoj ne zbira, raztresa.«

<sup>24</sup> »Kadar nečisti duh odide iz človeka, hodi po suhih krajih in išče pokoja, in ga ne najde. Tedaj pravi: ›Vrnil se bom v svojo hišo, iz katere sem odšel.« <sup>25</sup> Ko pride, jo najde pometeno in urejeno. <sup>26</sup> Tedaj gre in si privzame sedem drugih duhov, hujših od sebe, in gredo vanjo ter tam prebivajo. Nazadnje je s takim človekom huje, kot je bilo na začetku.«

<sup>27</sup> Ko je to govoril, je neka žena iz množice povzdignila glas in mu rekla: »Blagor telesu, ki te je nosilo, in prsim, ki so te dojile!« <sup>28</sup> On pa je rekel: »Še bolj blagor tistim, ki Božjo besedo poslušajo in se po njej ravnaajo.«

<sup>29</sup> Ko so se zbirale množice, je začel govoriti: »Ta rod je pokvarjen rod. Išče znamenje, pa mu ne bo dano znamenje razen Jonovega znamenja. <sup>30</sup> Kakor je bil Jona znamenje Ninivljanom, tako bo tudi Sin človekov temu rodu. <sup>31</sup> Kraljica Juga bo ob sodbi vstala z možmi tega rodu in jih obsodila, kajti prišla je s konca zemlje, da bi slišala Salomonovo modrost; in glejte, več kakor Salomon je tukaj. <sup>32</sup> Ninivljani bodo ob sodbi vstali s tem rodом in ga obsodili, kajti spreobrnili so se ob Jonovem oznanilu; in glejte, več kakor Jona je tukaj.«

<sup>33</sup> »Nihče ne prižiga svetilke in je ne postavlja na skrit kraj ali pod mernik, ampak na podstavek, da tisti, ki vstopajo, vidijo luč. <sup>34</sup> Svetilka telesa je tvoje oko. Kadar je tvoje oko čisto, je svetlo tudi vse tvoje telo, če pa je pokvarjeno, je tudi tvoje telo temačno. <sup>35</sup> Glej torej, ali ni morda luč, ki je v tebi, tema! <sup>36</sup> Če je namreč vse tvoje telo svetlo in ni noben njegov del temačen, bo svetlo vse, kakor tedaj, ko te svetilka osvetljuje z bleskom.«

### 34. »Varujte se farizejskega kvasa, ki je hinavščina«

*Odrešenja ne prinaša zgolj zunanje izpolnjevanje predpisov Postave, predvsem ko gre za tako izpolnjevanje, ki pod krinko formalne brezhibnosti skriva obnašanja, ki so nasprotna duhu Postave. »Gorje«, ki ga Jezus izreče v hiši farizeja, ki ga je gostil (to je že drugi...), je zelo hudo: gre za sodbo ali milostni opomin? Nadalje: ali se nanaša samo na farizeje (ki so nevarni zaradi njihovega »hinavskega kvasa«) ali tudi na takratne učitelje Postave?*

<sup>37</sup> Ko je to povedal, ga je neki farizej prosil, naj obeduje pri njem. Vstopil je in sedel. <sup>38</sup> Ko je farizej to videl, se je čudil, da se pred jedjo ni umil. <sup>39</sup> Gospod pa mu je rekel: »Vi farizeji sicer res čistite kozarec in krožnik od zunaj, znotraj pa ste polni pohlepa in hudobije. <sup>40</sup> Kako ste nespametni! Ali ni tisti, ki je naredil zunanost, naredil tudi notranjosti? <sup>41</sup> Dajte raje v miloščino to, kar je znotraj, in glejte, vse vam bo čisto. <sup>42</sup> Toda gorje vam, farizeji! Desetino dajete od mete in rutice in vsakovrstne zelenjave, zanemarjate pa pravičnost in Božjo ljubezen. To bi bilo treba storiti in onega ne opustiti. <sup>43</sup> Gorje vam, farizeji, ker imate radi prve sedeže v shodnicah in pozdrave na trgih! <sup>44</sup> Gorje vam, ker ste kakor grobovi, ki se ne vidijo, in ljudje hodijo po njih, ne da bi vedeli.« <sup>45</sup> Nekdo od učiteljev postave mu je odgovoril: »Učitelj, s takim govorjenjem žališ tudi nas.« <sup>46</sup> On pa je rekel: »Gorje tudi vam, učitelji postave, ker nalagate ljudem neznosna bremena, sami pa se bremen niti z enim prstom ne dotaknete! <sup>47</sup> Gorje vam, ker zidate grobnice prerokom, ki so jih vaši očetje umorili! <sup>48</sup> S tem izpričujete in potrjujete dela svojih očetov, kajti oni so jih umorili, vi pa jim zidate.



<sup>49</sup> Zato je tudi rekla Božja Modrost: »Poslala bom k njim preroke in apostole. Nekatere izmed njih bodo umorili in preganjali, <sup>50</sup> da se bo od tega rodu terjala kri vseh prerokov, ki je bila prelita od stvarjenja sveta: <sup>51</sup> od Abe-love krvi do krvi Zaharija, ki je bil ubit med oltarjem in svetiščem.« Da, povem vam, od tega rodu se bo terjala. <sup>52</sup> Gorje vam, učitelji postave, ker ste vzeli ključ spoznanja. Sami niste vstopili, tistim pa, ki so hoteli vstopiti, ste to preprečili.« <sup>53</sup> Ko je odšel od tam, so pi-smouki in farizeji začeli močno pritiskati nanj in skušali še marsikaj izvabiti iz njega, <sup>54</sup> zraven pa so prežali, da bi ujeli kaj iz njegovih ust.

**12** <sup>1</sup> Medtem se je zbralo na tisoče ljudi, tako da so hodili drug po drugem. Jezus je najprej začel govoriti svojim učencem: »Varujte se farizejskega kvasa, ki je hinavščina. <sup>2</sup> Nič ni prikritega, kar se ne bo razodelo, in skritega, kar se ne bo spoznalo. <sup>3</sup> Zato se bo vse, kar ste rekli v temi, slišalo v luči, in kar ste v sobah povedali na uho, se bo oznanjalo na strehah.«

### **35. Prijatelji moji, ne bojte se**

*Le Luka (poleg Janeza v 15. poglavju), in samo na tem mestu, postavi na Jezusove ustnice izraz »prijatelji«, s katerim se obrne na učence. To je naziv, ki uvaja opogumljajoče besede spricho (stvarne) nevarnosti preganjanja. Če se moramo koga bati, se moramo bati Očeta, ki pa ne pozabi ne na vrabce, ne na lase na glavi: še toliko manj na svoje otroke.*

*Treba je omeniti tudi varstvo Svetega Duha, ki ga žal lahko tudi prekolnemo (ne gre pri tem za besedno žalitev namenjeno Sv. Duhu, temveč za držo, s katero odklanjamo dar odpuščanja in sprave v prepričanju, da odrešenja ne potrebujemo). Ven-*

*dar je le Božji Duh tisti, ki zagotavlja učencem prave besede in moč v trenutku preganjanja.*

<sup>4</sup> »Vam, svojim prijateljem, pa pravim: Ne bojte se tistih, ki umorijo telo, potem pa ne morejo storiti nič več.

<sup>5</sup> Pokazal vam bom, koga se bojte. Bojte se tistega, ki ubije in ima potem oblast vreči v peklensko dolino. Da, rečem vam, tega se bojte! <sup>6</sup> Ali ne prodajajo pet vrabcev za dva novčiča? In vendar Bog ni pozabil na nobenega od njih. <sup>7</sup> Vam pa so celo vsi lasje na glavi prešteti. Ne bojte se! Vredni ste več kakor veliko vrabcev.«

<sup>8</sup> »Toda povem vam: Vsakega, ki bo priznal mene pred ljudmi, bo tudi Sin človekov priznal pred Božjimi angeli. <sup>9</sup> Kdor pa bo zatajil mene pred ljudmi, bo zatajen pred Božjimi angeli. <sup>10</sup> Vsakemu, ki izgovori besedo zoper Sina človekovega, bo odpuščeno; tistemu pa, kdor izgovori kletev zoper Svetega Duha, ne bo odpuščeno.

74

<sup>11</sup> Kadar vas bodo vlačili pred shodnice, pred vladarje in oblasti, ne skrbite, kako bi se zagovarjali ali kaj bi rekli, <sup>12</sup> kajti Sveti Duh vas bo poučil tisto uro, kaj je treba reči.«

## **36. Bogastvo, božja previdnost, zaklad in kraljestvo**

*Jezusove besede so izrečene v odgovor na vprašanje nekega poslušalca in svarijo pred nevarnostjo pohlepa po bogastvu in skrbi za življenje, hrano, obleko, bodočnost.*

*Jezusov učenec, kristjan, ve, da kopičenje bogastva ne vodi v brezkrbnost (glej varljivo obnašanje bogatina v priliki). Kristjan mora skrbeti za kraljestvo, vedoč, da za ostalo poskrbi Oče, ki nam vseka-kor podarja kraljestvo in po vrhu še vse ostalo.*

*Znak tega zaupanja v Božjo previdnost je, da damo miloščino, da bomo v zameno imeli zaklad v*

*nebesih, zavedajoč se, da kjer je naš zaklad, tam je tudi naše srce.*

<sup>13</sup> Nekdo iz množice mu je rekel: »Učitelj, reci mojemu bratu, naj deli dediščino z menoj.« <sup>14</sup> On pa mu je dejal: »Človek, kdo me je postavil za sodnika ali delivca nad vaju?« <sup>15</sup> In rekel jim je: »Pazite in varujte se vsake pohlepnosti, kajti življenje nikogar ni v obilju iz njegovega premoženja.« <sup>16</sup> Povedal jim je priliko: »Nekemu bogatemu človeku je polje dobro obrodilo, <sup>17</sup> zato je v sebi razmišljal: ›Kaj naj storim, ker nimam kam spraviti svojih pridelkov?‹ <sup>18</sup> Rekel je: ›Tole bom storil. Podrl bom svoje kašče in zgradil večje. Vanje bom spravil vse svoje žito in dobrine. <sup>19</sup> Tedaj bom rekel svoji duši: Duša, veliko dobrin imaš, shranjenih za vrsto let. Počivaj, jej, pij in bodi dobre volje.‹ <sup>20</sup> Bog pa mu je rekel: ›Neumnež! To noč bodo terjali tvojo dušo od tebe, in kar si pripravil, čigavo bo?‹ <sup>21</sup> Tako je s tistim, ki sebi nabira zaklade, ni pa bogat pred Bogom.«

<sup>22</sup> Nato je rekel svojim učencem: »Zato vam pravim: Ne skrbite za življenje, kaj boste jedli, in ne za telo, kaj boste oblekli. <sup>23</sup> Saj je življenje več kot jed in telo več kot obleka. <sup>24</sup> Pomislite na vrane: ne sejejo in ne žanjejo. Nimajo ne shrambe ne žitnice in vendar jih Bog hrani. Koliko več kakor ptice ste vredni vi! <sup>25</sup> Kdo izmed vas pa more s svojo skrbjo podaljšati svoje življenje za komolec?

<sup>26</sup> Če torej ne zmorete niti najmanjše reči, kaj ste v skrbeh za drugo? <sup>27</sup> Pomislite na lilije, kako rastejo. Ne delajo in ne predejo, toda povem vam: Še Salomon v vsem svojem veličastvu ni bil oblečen kakor katera izmed njih. <sup>28</sup> Če pa Bog tako oblači travo na polju, ki danes obstaja in jo jutri vržejo v peč, koliko bolj bo vas, maloverni! <sup>29</sup> Zato tudi vi ne iščite, kaj boste jedli in kaj boste pili. Ne delajte si s tem skrbi! <sup>30</sup> Vse to namreč iščejo na-

rodi sveta. Vaš Oče vendar ve, da to potrebujete.<sup>31</sup> Iščite njegovo kraljestvo in to vam bo navrženo.<sup>32</sup> Ne boj se, mala čreda, kajti vaš Oče je sklenil, da vam da kraljestvo.<sup>33</sup> Prodajte svoje premoženje in dajte vbogajme. Naredite si mošnje, ki ne ostarijo, neizčrpen zaklad v nebesih, kamor se tat ne približa in kjer molj ne razjeda.<sup>34</sup> Kjer je namreč vaš zaklad, tam bo tudi vaše srce.«

### 37. Čuječnost in sodba

*Biti pripravljeni in čuječi. Aktivna čuječnost, predvsem s strani tistega, ki je odgovoren za druge in je »zvest in preudaren oskrbnik«. Odgovornost, ki nas ne postavi za gospodarje, pač pa za služabnike edinega Gospoda. Tisti Gospod, ki bo ob svoji vrnitvi posedel za mizo svoje služabnike in jim služil.*

*Potrebna pa je spreobrnitev še pred sodbo. Spreobrnitev, ki nam omogoča, da izkoristimo dobrine, ki so nam bile dane v izobilju.*

76

<sup>35</sup> »Vaša ledja naj bodo opasana in svetilke prižgane,  
<sup>36</sup> vi pa bodite podobni ljudem, ki čakajo, kdaj se bo njihov gospodar vrnil s svatbe, da mu odprejo takoj, ko pride in potrka.<sup>37</sup> Blagor tistim služabnikom, ki jih bo gospodar ob svojem prihodu našel budne! Resnično, povem vam: Opasal se bo in jih posadil za mizo. Pripustil bo in jim stregel.<sup>38</sup> In če pride ob drugi ali tretji nočni straži in jih najde takó, blagor jim!<sup>39</sup> Vedite pa: Če bi hišni gospodar vedel, ob kateri uri pride tat, ne bi pustil vlomiti v svojo hišo.<sup>40</sup> Tudi vi bodite pripravljeni, kajti ob uri, ko ne pričakujete, bo prišel Sin človekov.«  
<sup>41</sup> Peter je rekel: »Gospod, ali pripoveduješ to priliko za nas ali za vse?«<sup>42</sup> Gospod je dejal: »Kdo je torej zvesti in preudarni oskrbnik, ki ga bo gospodar postavil nad svojo služinčad, da ji odmeri hrano ob pravem času?

<sup>43</sup> Blagor tistemu služabniku, ki ga bo njegov gospodar ob prihodu našel, da tako dela! <sup>44</sup> Resnično, povem vam: Čez vse svoje premoženje ga bo postavil. <sup>45</sup> Če pa ta služabnik reče v svojem srcu: »Moj gospodar zamuja s svojim приходom« in začne pretepati hlapce in dekle, pojedati, popivati in se upijanjati, <sup>46</sup> bo gospodar tega služabnika prišel na dan, ko ga ne pričakuje, in ob uri, za katero ne ve; presekal ga bo na dvoje in mu dal delež z neverniki. <sup>47</sup> Kajti tisti služabnik, ki spozna voljo svojega gospodarja, a ničesar ne pripravi in ne dela po njegovi volji, bo hudo tepen. <sup>48</sup> Tisti pa, ki je ne spozna in stori kaj takega, kar zasluži udarce, bo malo tepen. Od vsakega, ki mu je bilo veliko dano, se bo veliko zahtevalo, in komur so veliko zaupali, bodo od njega toliko več terjali.«

### 38. »Ogenj« kraljestva

77

*Spreobrnjenje zahteva od nas določeno držo. V prvi vrsti moč, da se soočimo z razhajanjem, ki jih odločitev za kraljestvo lahko vnese celo v družino (vera je vedno zelo osebna izbira). Učiti bi nas moralo tudi razbirati »znamenje časa« in napeti vse svoje moči, da bi prišlo do sprave. Končno je odločilnega pomena, da izkoristimo čas, ki sta ga Gospodovo usmiljenje in njegova ljubezniva skrb izkazala »nerodovitni smokvi«.*

<sup>49</sup> »Prišel sem, da vržem ogenj na zemljo, in kako želim, da bi se že razplamtel! <sup>50</sup> Moram pa prejeti krst in v kakšni stiski sem, dokler se to ne dopolni. <sup>51</sup> Mislite, da sem prišel prinašat mir na zemljo? Ne, vam rečem, ampak razdeljenost. <sup>52</sup> Odslej bo namreč v eni hiši pet razdeljenih: trije proti dvema in dva proti trem; <sup>53</sup> razdelili se bodo:

oče proti sinu  
in *sin proti očetu*;  
mati proti hčeri  
in *hči proti materi*;  
tašča proti svoji snahi  
in *snaha proti tašči*.«

<sup>54</sup> Tudi množicam je govoril: »Kadar vidite, da se na zahodu dviga oblak, takoj pravite: ›Dež prihaja,‹ in tako se zgodi. <sup>55</sup> Kadar pa piha jug, pravite: ›Vročina bo,‹ in je res. <sup>56</sup> Hinavci! Obličje zemlje in neba znate presojudati, kako da ne znate presojudati tega časa?«

<sup>57</sup> »Zakaj tudi sami od sebe ne presojudate, kaj je prav?

<sup>58</sup> Kadar greš s svojim nasprotnikom k oblastniku, med potjo stôri vse, da se pobotaš z njim in te ne privleče pred sodnika. Sodnik te bo izročil pazniku, paznik pa vrgel v ječo. <sup>59</sup> Povem ti: Ne prideš od tam, dokler ne plačaš vse do zadnjega novčiča.«

78

**13** <sup>1</sup> Prav v tistem času je bilo tam navzočih nekaj ljudi, ki so mu pripovedovali o Galilejcih, katerih kri je Pilat pomešal z njihovimi žrtvami. <sup>2</sup> Odgovoril jim je: »Mar mislite, da so bili ti Galilejci večji grešniki kakor vsi drugi Galilejci, ker so to pretrpeli? <sup>3</sup> Povem vam, da ne. A če se ne spreobrnate, boste vsi enako pokončani. <sup>4</sup> Ali pa onih osemnajst, na katere se je podrl stolp v Síloi in jih ubil, mar mislite, da so bili večji dolžniki kakor vsi drugi prebivalci Jeruzalema? <sup>5</sup> Povem vam, da ne. A če se ne spreobrnate, boste vsi prav tako pokončani.«

<sup>6</sup> In povedal je tole priliko: »Nekdo je imel v svojem vinogradu zasajeno smokvo. Prišel je iskat sad na njej, pa ga ni našel. <sup>7</sup> Rekel je svojemu vinogradniku: ›Glej, tri leta je že, kar hodim iskat sad na tej smokvi, pa ga ne najdem. Posekaj jo, čemú izčrpava zemljo?‹ <sup>8</sup> Ta pa mu je odgovoril: ›Gospod, pústi jo še letos, da jo okopljem in pognojim. <sup>9</sup> Morda bo naposled obrodila sad; če pa ne, jo boš posekal.««

## 39. Ozdravljenje na sobotni dan

*Glej komentar pri drugi točki uvoda z naslovom:  
Kako naj beremo Lukov evangelij na osebni ravni.*

<sup>10</sup> V soboto je učil v neki shodnici. <sup>11</sup> In glej, tam je bila tudi žena, ki je že osemnajst let imela duha bolezní. Bila je sključena in se sploh ni mogla vzravhati. <sup>12</sup> Ko jo je Jezus videl, jo je poklical k sebi in ji rekel: »Žena, rešena si svoje bolezní.« <sup>13</sup> Položil je nanjo roke in takoj se je vzravнала in slavila Boga. <sup>14</sup> Oglasil pa se je predstojnik shodnice. Nejevoljen je bil, ker jo je Jezus ozdravil v soboto, in je govoril množici: »Šest dni je, v katerih je treba delati. Ob teh dneh torej prihajajte in se dajajte zdraviti, ne pa na sobotni dan.« <sup>15</sup> Gospod pa mu je odgovoril: »Hinavci! Ali ne odveže vsak od vas v soboto svojega vola ali osla od jasli in ga žene napa-jat? <sup>16</sup> Te pa, ki je Abrahamova hči in jo je satan zvezal za – poslušajte – osemnajst let, ni bilo potrebno rešiti te vezi na sobotni dan?« <sup>17</sup> Ko je to govoril, je bilo vse njegove nasprotnike sram, vsa množica pa se je veselila vseh veličastnih reči, ki jih je delal.

79

## 40. Še druge prilike o božjem kraljestvu in vrata vanj

*Kraljestvo zgléda majhna stvar - gorčično zrno, pest kvasa - in vendar ima svojo moč, sposobnost, da doseže svoj cilj: postane mogočno drevo, ki sprejme vse ptice neba, prekvasi vse testo. Tudi Cerkev, znamenje in začetek kraljestva, je in mora biti majhna stvar spríčo sveta, a v njej je moč Duha.*

*Vstop v kraljestvo ni samoumeven, niti za tiste-ga, ki je jedel in pil z Gospodom in je videl njegove čudeže (niti za današnje kristjane ne...). Nasprotno,*

*kdor je prvi, bo lahko postal zadnji in obratno.*

*Tožba nad Jeruzalemom razkriva vso Jezusovo ljubezen in usmiljenje do svojega mesta: ta ljubezen je polna nežnosti in je kot tista, ki jo koklja izkazuje svojim piščetom.*

<sup>18</sup> Tedaj je govoril: »Čému je podobno Božje kraljestvo in čému naj ga primerjam? <sup>19</sup> Podobno je gorčičnemu zrnu, ki ga je človek vzel in vsejal na svojem vrtu. Zrastlo je in se razvilo v drevo in ptice neba so gnezstile na njegovih vejah.«

<sup>20</sup> In spet je rekel: »Čému naj primerjam Božje kraljestvo? <sup>21</sup> Podobno je kvasu, ki ga je vzela žena in ga umečila v tri merice moke, dokler se ni vse prekvasilo.«

<sup>22</sup> Ko je učil na poti v Jeruzalem, je šel skozi mesta in vasi. <sup>23</sup> Tedaj mu je nekdo rekel: »Gospod, ali je malo teh, ki se bodo rešili?« On pa jim je dejal: <sup>24</sup> »Prizadevajte si, da vstopite skozi ozka vrata, kajti povem vam:

Veliko jih bo želelo vstopiti, pa ne bodo mogli. <sup>25</sup> Ko bo hišni gospodar vstal in vrata zaprl, boste ostali zunaj. Začeli boste trkati na vrata in govoriti: ›Gospod, odpri nam!‹ Pa vam bo odvrnil: ›Ne vem, od kod ste.‹

<sup>26</sup> Tedaj mu boste začeli govoriti: ›Pred teboj smo jedli in pili in po naših ulicah si učil,‹ <sup>27</sup> toda rekel vam bo: ›Ne vem, od kod ste. Pojdite proč izpred mene vsi, ki delate krivico!‹ <sup>28</sup> Tam bo jok in škripanje z zobmi, ko boste videli Abrahama, Izaka in Jakoba in vse preroke v Božjem kraljestvu, sebe pa vržene ven. <sup>29</sup> Prišli bodo od vzhoda in zahoda, od severa in juga in bodo sedli za mizo v Božjem kraljestvu. <sup>30</sup> In glej, so zadnji, ki bodo prvi, in so prvi, ki bodo zadnji.«

<sup>31</sup> Tisto uro je pristopilo nekaj farizejev in so mu rekli: »Odidi in pojdi od tod, kajti Herod te hoče umoriti.«

<sup>32</sup> Rekel jim je: »Pojdite in recite temu lisjaku: Glej, izganjam demone in ozdravljam še danes in jutri, in



tretji dan bom dosegel cilj. <sup>33</sup> Vendar moram danes, jutri in pojutrišnjem nadaljevati pot, ker ni možno, da bi prerok umrl zunaj Jeruzalema. <sup>34</sup> Jeruzalem, Jeruzalem, ki moriš preroke in kamnaš tiste, ki so poslani k tebi! Kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke kakor koklja svoja piščeta pod peruti, pa niste hoteli! <sup>35</sup> Glejte, vaša hiša je zapuščena. In povem vam: Ne boste me videli, dokler ne porečete: »Blagoslovljen, ki prihaja v Gospodovem imenu!«

## 41. Kosilo pri farizeju

*To je tretjič, da je Jezus povabljen na kosilo k farizeju. Tudi ob tej priliki postane vabilo priložnost za razpravo in razjasnitev znanih naukov: prednost človeka nad postavo sobotnega počitka, nikakršno iskanje prvih mest, nujnost, da se vabijo ubogi, ki vabila ne morejo vrniti, nevarnost iskanja pretvez, ki naj bi opravičevale našo zavrnitev odločilnega vabila (vendar hišo je treba napolniti in sprejeti vse, tudi nepovabljene: prerivanje za vstop ni nasilje, ampak izraz vztrajnosti ljubezni).*

81

**14** <sup>1</sup> Ko je v soboto prišel na obed v hišo nekega prvaka med farizeji, so ga ti opazovali. <sup>2</sup> In glej, pred njim se je znašel neki človek, ki je imel vodenico. <sup>3</sup> Jezus je nagovoril učitelje postave in farizeje: »Ali je dovoljeno v soboto zdraviti ali ne?« <sup>4</sup> Oni pa so molčali. In prijel je bolnika, ga ozdravil in odslovil. <sup>5</sup> Njim pa je rekel: »Komu izmed vas bo sin ali vol padel v vodnjak in ga ne bo takoj, na sobotni dan, potegnil ven?« <sup>6</sup> In na to mu niso mogli odgovoriti.

<sup>7</sup> Povabljenim je povedal priliko, ko je opazoval, kako si izbirajo prve sedeže. Govoril jim je: <sup>8</sup> »Kadar te kdo povabi na svatbo, ne sédaj na prvo mesto, ker je lahko povabljen kdo, ki je imenitnejši od tebe, <sup>9</sup> pa bo prišel

tisti, ki je povabil tebe in njega, in ti rekel: »Daj prostor temu!« Takrat se boš začel v sramoti presedati na zadnje mesto. <sup>10</sup> Kadar si povabljen, pojdi in sédi na zadnje mesto, da ti reče tisti, ki te je povabil, ko pride: »Prijatelj, pomakni se više!« Takrat boš počaščen vpričo vseh, ki so s teboj pri mizi; <sup>11</sup> kajti vsak, kdor se povišuje, bo ponižan, in kdor se ponižuje, bo povišan.« <sup>12</sup> Tistemu, ki ga je povabil, pa je govoril: »Kadar prirejaš kosilo ali večerjo, ne vabi ne prijateljev ne bratov ne sorodnikov ne bogatih sosedov, da te morda tudi oni ne povabijo in ti povrnejo. <sup>13</sup> Nasprotno, kadar prirejaš gostijo, povabi uboge, pohabljene, hrome, slepe, <sup>14</sup> in blagor tebi, ker ti ne morejo povrniti; povrnjeno ti bo namreč ob vstajenju pravičnih.«

<sup>15</sup> Ko je to slišal nekdo izmed tistih, ki so sedeli pri mizi, mu je rekel: »Blagor tistemu, ki bo obedoval v Božjem kraljestvu!« <sup>16</sup> On pa mu je rekel: »Neki človek je priredil veliko večerjo in jih je mnogo povabil nanjo. <sup>17</sup> Ko je bil čas za večerjo, je poslal svojega služabnika povabljenim povedat, naj pridejo, ker je že vse pripravljeno. <sup>18</sup> Vsi pa so se začeli v en glas opravičevati. Prvi mu je rekel: »Njivo sem kupil in si jo moram iti ogledat; prosim te, imej me za opravičenega!« <sup>19</sup> Drugi je dejal: »Pet jarmov volov sem kupil in jih grem preizkusit; prosim te, imej me za opravičenega!« <sup>20</sup> Spet drugi mu je rekel: »Oženil sem se in zato ne morem priti.« <sup>21</sup> Služabnik se je vrnil in to sporočil svojemu gospodarju. Tedaj se je hišni gospodar razsrdil in dejal svojemu služabniku: »Pojdi brž na mestne ceste in ulice in pripelji sem uboge in pohabljene, slepe in hrome.« <sup>22</sup> Služabnik je rekel gospodarju: »Gospod, zgodilo se je, kar si naročil, in še je prostor.« <sup>23</sup> Tedaj je gospodar rekel služabniku: »Pojdi na pota in vzdolž ograj in prisili ljudi, naj vstopijo, da se napolni moja hiša. <sup>24</sup> Kajti povem vam: Nobeden izmed onih povabljenih mož ne bo okusil moje večerje.««

## 42. Zahteve v hoji za Jezusom

*Velika množica mu je sledila in prav zaradi tega Jezus želi pojasniti, kako lahko postaneš njegov učenec (o tem je že govoril, posebno v 9,57-62). Od nas zahteva, da ga ljubimo pred vsem in pred vsemi, celo nad svojim življenjem. Nato moramo sprejeti križ (kar je že izjavil v 9,23) in mu slediti.*

*Odločitev Zanj mora biti dobro premišljena: glej primera o gradnji stolpa in o vojni. Primera, ki končata paradoksalno s priznanjem, da ni najmodrejša izbira (za učenca in kristjana) tista, da imamo na razpolago vsa potrebna sredstva za gradnjo stolpa ali toliko vojakov, da se spopademo s sovražnikom, ampak da se vsemu odpovemo. V tem je novost.*

<sup>25</sup> Z njim so potovale velike množice. Obrnil se je in jim rekel: <sup>26</sup> »Če kdo pride k meni in ne sovraži svojega očeta, matere, žene, otrok, bratov, sester in celo svojega življenja, ne more biti moj učenec. <sup>27</sup> Kdor ne nosi svojega križa in ne hodi za menoj, ne more biti moj učenec. <sup>28</sup> Kdo izmed vas, ki hoče zidati stolp, prej ne séde in ne preračuna stroškov, ali ima dovolj, da ga dokonča? <sup>29</sup> Sicer se lahko zgodi, da postavi temelj, zidave pa ne more dokončati; in vsi, ki bi to videli, bi se mu začeli posmehovati <sup>30</sup> in bi govorili: ›Ta človek je začel zidati, pa ni mogel dokončati.« <sup>31</sup> Ali: kateri kralj, ki gre na vojsko proti drugemu kralju, ne bo prej sédel in se posvetoval, ali se more z deset tisoč možmi postaviti po robu njemu, ki prihaja nadenj z dvajset tisoči? <sup>32</sup> Če se ne more, pošlje poslanstvo, ko je oni še daleč, in sprašuje, kakšni so pogoji za mir. <sup>33</sup> Takó torej nobeden izmed vas, ki se ne odpove vsemu, kar ima, ne more biti moj učenec.« <sup>34</sup> »Sol je sicer dobra, če se pa tudi sol pokvari, s čim se bo popravila? <sup>35</sup> Ni uporabna ne za zemljo ne za

gnoj; proč jo mečejo. Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša!«

### 43. Prilike o usmiljenju

*Petnajsto poglavje nas pripelje v samo osrčje Lukovega evangelija, ko nam predstavi tri prilike o Božjem usmiljenju. To so prilike, ki so v današnji katehetski in liturgični rabi večkrat tolmačene omejevalno. Zlasti tretja, napačno imenovana »prilika o izgubljenem sinu«, se marsikdaj v pripravi na izpraševanje vesti in pripravo na zakrament sprave (sv. spovedi) bere okrnjeno.*

*Te tri prilike so v resnici odgovor na sušljanje farizejev in pismoukov o Jezusovem obnašanju, ki sprejema cestninarje in grešnike. Razodevajo tako torej dvoje: milostno obnašanje Boga, ki gre iskat ovco in izgubljeni denar ter srčno pričakovanje Očeta na sinovo vrnitev; obenem, da to držo razumemo in sprejmemo. Če živimo v Očetovi hiši, se moramo namreč zavedati, da to ni nobena naša zasluga in da ne moremo imeti nobenih zahtev (nas ne postavi na višjo stopničko, da bi lahko sodili druge), marveč je to velik dar. Biti moramo hvaležni in veseli, da so lahko tudi drugi deležni tega daru in da se udeležijo praznika s pastirjem, ženo in očetom, kajti kdor je bil izgubljen, je najden.*

*Odpuščanje je popolnoma zastonj: izgubljena ovca ni storila ničesar, da bi se vrnila, denar ni naredil ničesar, da bi ga našli, sin se je vrnil k očetu samo zato, ker je bil lačen. Tu je srž evangelija, tu razumemo, kdo je Jezus (in kdo je Oče) in kdo smo mi. Levi je vse to razumel: v. 5,27-32.*

*Na to nas spomni tudi papež Frančišek: »V prilikah namenjenih usmiljenju, nam Jezus odkrije Božjo naravo kot naravo Očeta, ki se ne pusti premagati, dokler ne razžene greh in premaga odklanjanje s*

*sočutjem in usmiljenjem. [...] V teh prilikah je Bog vedno predstavljen kot poln veselja, posebno ko odpušča. V njih najdemo jedro evangelija in naše vere, ker je usmiljenje predstavljeno kot moč, ki vse premaga, ki napolni srce z ljubeznijo in tolaži z odpuščanjem» (Misericordiae Vultus, št.9).*

**15** <sup>1</sup> Približevali so se mu vsi cestnarji in grešniki, da bi ga poslušali. <sup>2</sup> Farizeji in pismouki pa so godrnjali in govorili: »Ta sprejema grešnike in jé z njimi.« <sup>3</sup> Tedaj jim je povedal tole priliko: <sup>4</sup> »Kdo izmed vas, ki ima sto ovc, pa izgubi eno od njih, ne pusti devetindevetdesetih v puščavi in gre za izgubljeno, dokler je ne najde? <sup>5</sup> In ko jo najde, jo vesel zadene na rame. <sup>6</sup> Ko pride domov, skliče prijatelje in sosede ter jim pravi: ›Veselite se z menoj, kajti našel sem ovco, ki se je izgubila.« <sup>7</sup> Povem vam: Prav takó bo v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, ki se spreobrne, kakor nad devetindevetdesetimi pravičnimi, ki ne potrebujejo spreobrnjenja.«

<sup>8</sup> »Ali: katera žena, ki ima deset drahem, če izgubi eno, ne prižge svetilke in ne pomete hiše ter skrbno ne išče, dokler je ne najde? <sup>9</sup> In ko jo najde, skliče prijateljice in sosede ter pravi: ›Veselite se z menoj, kajti našla sem drahmo, ki sem jo izgubila.« <sup>10</sup> Povem vam: Prav táko veselje bo vpričo Božjih angelov nad enim grešnikom, ki se spreobrne.«

<sup>11</sup> In rekel je: »Neki človek je imel dva sina. <sup>12</sup> Mlajši med njima je rekel očetu: ›Oče, daj mi delež premoženja, ki mi pripada!‹ In razdelil jima je imetje. <sup>13</sup> Čez nekaj dni je mlajši sin spravil vse stvari skupaj in odpotoval v daljno deželo. Tam je z razuzdanim življenjem pognal svoje premoženje. <sup>14</sup> Ko je vse zapravil, je v tisti deželi nastala huda lakota in začel je trpeti pomanjkanje. <sup>15</sup> Šel je in se pridružil nekemu meščanu tiste dežele, ki ga je poslal na svoje posestvo past svinje. <sup>16</sup> Želel se je nasititi z rožiči,

ki so jih jedle svinje, pa mu jih nihče ni dal. <sup>17</sup> Šel je vase in dejal: ›Koliko najemnikov mojega očeta ima kruha v obilju, jaz pa tukaj umiram od lakote. <sup>18</sup> Vstal bom in šel k očetu in mu rekel: Oče, grešil sem zoper nebo in pred teboj. <sup>19</sup> Nisem več vreden, da bi se imenoval tvoj sin. Vzemi me za enega od svojih najemnikov.‹ <sup>20</sup> In vstal je ter šel k očetu. Ko je bil še daleč, ga je oče zagledal in se ga usmilil; pritekel je, ga objel in poljubil. <sup>21</sup> Sin mu je rekel: ›Oče, grešil sem zoper nebo in pred teboj. Nisem več vreden, da bi se imenoval tvoj sin.‹

<sup>22</sup> Oče pa je naročil svojim služabnikom: ›Brž prinesite najboljše oblačilo in ga oblecite! Dajte mu prstan na roko in sandale na noge! <sup>23</sup> Pripeljite pitano tele in ga zakoljite ter jejmo in se veselimo! <sup>24</sup> Ta moj sin je bil namreč mrtev in je oživel; bil je izgubljen in je najden.‹ In začeli so se veseliti.

<sup>25</sup> Njegov starejši sin pa je bil na polju. Ko se je domov grede približal hiši, je zaslišal godbo in ples. <sup>26</sup> Poklical je enega izmed služabnikov in ga vprašal: ›Kaj je to?‹

<sup>27</sup> Ta mu je rekel: ›Tvoj brat je prišel in oče je zaklal pitano tele, ker je dobil zdravega nazaj.‹ <sup>28</sup> Razjezil se je in ni hotel vstopiti. Njegov oče je prišel ven in ga pregovarjal. <sup>29</sup> On pa je očetu odgovoril: ›Glej, toliko let ti služim in nikoli nisem prestopil tvojega ukaza, pa mi nisi še nikoli dal kozliča, da bi se poveselil s svojimi prijatelji. <sup>30</sup> Ko pa je prišel ta tvoj sin, ki je z vlačugami uničil tvoje premoženje, si mu zaklal pitano tele.‹ <sup>31</sup> On pa je rekel: ›Otrok, ti si vedno pri meni in vse, kar je moje, je tvoje. <sup>32</sup> Poveseliti in vzradostiti pa se je bilo treba, ker je bil ta, tvoj brat, mrtev in je oživel, ker je bil izgubljen in je najden.‹‹

## 44. Bogastvo in revščina

*Dve priliki o bogastvu: presenetljivi kot vse prilike, ker prilike niso banalna pripoved, ampak hočejo vplesti poslušalca z logiko, ki je drugačna od splošnega razumevanja, to je z Božjo logiko. Prva prilika govori o zvitem in nepoštenem oskrbniku, ki nas vabi, naj uporabljamo bogastvo tega sveta, da si pridobimo prijatelje med reveži. Ti nas bodo sprejeli v nebeška bivališča. Druga prilika poudarja spremembo usode med tostranstvom in onostranstvom (prvi postane zadnji in obratno). Edino sredstvo proti zgrešenemu načinu življenja je sprejetje Božje besede (poslušati Mojzesa in preroke) in ne izkušnja kakih čudežnih dogodkov (prikazovanje vstalega od mrtvih).*

*Na vsak način je tudi za kristjana in današnjo Cerkev možna izbira med služenjem Bogu in služenjem bogastvu, pri slednjem morda z utvaro, da smo pravični (saj delamo v dobro) in da spoštujemo postavo. Ta velja tudi, ko se oznanja kraljestvo, le razlagati jo je treba v njeni globoki resnici (glej primer zakonske odslovitve).*

**16** <sup>1</sup> Nato je govoril svojim učencem: »Živel je neki bogataš, ki je imel oskrbnika in tega so mu zatožili, da zapravlja njegovo premoženje. <sup>2</sup> Poklical ga je in mu rekel: »Kaj slišim o tebi? Podaj obračun o svojem oskrbovanju, kajti ne boš več mogel biti moj oskrbnik.« <sup>3</sup> Oskrbnik pa je rekel sam pri sebi: »Kaj naj storim, ker mi gospodar jemlje oskrbništvo? Kopáti ne morem, beračiti me je sram. <sup>4</sup> Vem, kaj bom storil, da me bodo ljudje sprejeli v svoje hiše, ko me bo gospodar odstavil od oskrbništva.« <sup>5</sup> Poklical je dolžnike svojega gospodarja, vsakega posebej. In rekel je prvemu: »Koliko si dolžan mojemu gospodarju?« <sup>6</sup> Ta je rekel: »Sto čebrov

olja.« On pa mu je dejal: »Vzemi svojo zadolžnico, brž sédi in zapiši: petdeset.«<sup>7</sup> Spet drugemu je rekel: »Koliko pa si ti dolžan?« Rekel mu je: »Sto kadi žita.« Dejal mu je: »Vzemi zadolžnico in zapiši: osemdeset.«<sup>8</sup> In gospodar je pohvalil krivičnega oskrbnika, da je preudarno ravnal, kajti sinovi tega veka so do svojega rodu preudarnejši kakor sinovi luči.<sup>9</sup> Jaz pa vam pravim: Naredite si prijatelje s krivičnim mamonom, da vas sprejmejo v večna bivališča, ko ta propade.<sup>10</sup> Kdor je v najmanjšem zvest, je zvest tudi v velikem, kdor pa je v najmanjšem krivičen, je krivičen tudi v velikem.<sup>11</sup> Če torej niste bili zvesti pri ravnanju s krivičnim mamonom, kdo vam bo zaupal, kar je resnično?<sup>12</sup> In če niste bili zvesti pri tujem, kdo vam bo dal, kar je vaše?<sup>13</sup> Noben služabnik ne more služiti dvema gospodarjema; ali bo enega sovražil in drugega ljubil, ali pa se bo enega držal in drugega zaničeval. Ne morete služiti Bogu in mamonu.«

<sup>14</sup> Vse to so poslušali tudi farizeji, ki so bili lakomni na denar, in so se mu posmehovali.<sup>15</sup> On pa jim je rekel: »Vi sebe opravičujete pred ljudmi, toda Bog pozna vaša srca. Kar je pred ljudmi visoko, je pred Bogom gnusoba.<sup>16</sup> Postava in preroki so do Janeza; od tedaj pa se oznanja Božje kraljestvo in vsak si vanj s silo utira pot.<sup>17</sup> Laže bi prešla nebo in zemlja, kakor da bi bila izbrisana ena črtica postave.<sup>18</sup> Vsak, kdor se loči od svoje žene in se oženi z drugo, prešuštvuje, in kdor se z ločeno oženi, prešuštvuje.«

<sup>19</sup> »Živel je bogataš. Oblačil se je v škrlat in dragoceno tkanino ter se dan na dan sijajno gostil.<sup>20</sup> Pri njegovih vratih pa je ležal revež, ki mu je bilo ime Lazar in je imel polno ran po telesu.<sup>21</sup> Rad bi se najedel tega, kar je padalo z bogataševe mize, in celo psi so prihajali in lizali njegove rane.<sup>22</sup> Revež je umrl, in angeli so ga



odnesli v Abrahamovo naročje. Tudi bogataš je umrl in bil pokopan. <sup>23</sup> In ko je v podzemlju trpel muke, je povzdignil oči in od daleč videl Abrahama in Lazarja v njegovem naročju. <sup>24</sup> Zaklical je: ›Oče Abraham, usmili se me in pošlji Lazarja, da pomoči konec svojega prsta v vodo in mi ohladi jezik, kajti trpim v tem plamenju.‹ <sup>25</sup> Abraham mu je rekel: ›Otrok, spomni se, da si v življenju dobil svoje dobro, Lazar pa prav tako húdo; zdaj je on tukaj potolažen, ti pa trpiš. <sup>26</sup> Vrh tega je med nami in vami velik prepad, tako da tisti, ki bi hoteli od tod priti k vam, ne morejo, pa tudi od tam se ne da priti k nam.‹ <sup>27</sup> Nato mu je bogataš rekel: ›Prosim te torej, oče, da ga pošlješ v hišo mojega očeta. <sup>28</sup> Imam namreč pet bratov in posvari naj jih, da tudi oni ne pridejo v ta kraj mučenja!‹ <sup>29</sup> Abraham mu je dejal: ›Imajo Mojzesa in preroke, te naj poslušajo!‹ <sup>30</sup> Ta pa mu je odvrnil: ›Ne, oče Abraham, toda če pojde kdo od mrtvih k njim, se bodo spreobrnil.‹ <sup>31</sup> On pa mu je dejal: ›Če ne poslušajo Mojzesa in prerokov, se ne bodo dali prepričati, četudi kdo vstane od mrtvih.‹«

## 45. Štirje Jezusovi nauki

*Ob nekem postanku na poti v Jeruzalem Jezus predstavi štiri nauke, ki so namenjeni učencem.*

*Najprej o »pohujšanju«, ki ovira in postavlja v stisko vero preprostih in malih ter sočloveka napeljuje v zlo. Žal tudi v skupnosti učencev (nepopolni, nasprotno...) je neizogibno, da pride do pohujšanj.*

*Nato o odpuščanju, ki ni potrditev zla (nasprotno, moramo »okarati« brata, ki greši), marveč sprejetje tega, ki greši (ne glede, če greši sedemkrat na dan in se sedemkrat kesa).*

*Sledi nauk o veri: za vero moramo prositi Gospo-*

da (»pomnoži v nas vero«), kajti naše vere je vedno tako malo.

*In končno o služenju: služenje, ki ne rodi pričakovanj ali pravic. Služenje je to, kar se od nas pričakuje in nam je darovano (Ali ni milost služiti Gospodu? O tem je prepričan sv. Pavel, ki piše Korinčanom: »Kaj je torej moje plačilo? To da zastorj oznanjam evangelij«: 1Kor 9,18).*

17 <sup>1</sup> In rekel je svojim učencem: »Ni mogoče, da bi pohujšanja ne prišla, toda gorje tistemu, po katerem pridejo! 2 Bolje je zanj, da mu obesijo mlinski kamen na vrat in ga vržejo v morje, kakor da pohujša enega od teh malih. 3 Varujte se! Če tvoj brat greši, ga pograjaj, in če se skesa, mu odpusti. 4 Če greši sedemkrat na dan zoper tebe in se sedemkrat na dan obrne k tebi ter reče: ›Kesam se,‹ mu odpusti.«

90

5 Apostoli so rekli Gospodu: »Pomnôži nam vero!« 6 Gospod pa jim je dejal: »Če bi imeli vero kakor gorčično zrno, bi rekli tej murvi: ›Izrj se s koreninami vred in se presadi v morje,‹ in bi vam bila pokorna.

7 Kdo izmed vas bo svojemu služabniku, ki orje ali pase, dejal, ko pride s polja: ›Pridi brž in sédi za mizo!‹ 8 Mar mu ne bo rekel: ›Pripravi mi kaj za večerjo, prepaši se in mi strezi, dokler jem in pijem, nato boš ti jedel in pil.‹ 9 Se mar zahvaljuje služabniku, ker je naredil, kar mu je bilo ukazano? 10 Tako tudi vi, ko naredite vse, kar vam je bilo ukazano, govorite: ›Nekoristni služabniki smo; naredili smo, kar smo bili dolžni narediti.«

## **46. Deset ozdravljenih, samo eden rešen**

*Zadnji postanek na poti v Jeruzalem. Srečanje z desetimi gobavci, deset izločenih iz skupnosti. Vsi so ozdravljeni, vendar samo eden doume, da*

*je ozdravljenje znak, da se ga je Bog po Jezusu usmilil. Druge je zanimalo samo zdravje (saj pravimo: »pomembno je najprej zdravje«); desetega gobavca (glej slučaj, bil je tujec...) je zanimalo rešenje. Zato lahko Jezus zaključi: »Tvoja vera te je rešila«.*

<sup>11</sup> Ko je potoval v Jeruzalem, je hodil med Samarijo in Galilejo. <sup>12</sup> Ko je prispel v neko vas, mu je prišlo naproti deset gobavih mož. Od daleč so se ustavili <sup>13</sup> in na ves glas govorili: »Jezus, Učenik, usmili se nas!« <sup>14</sup> Ko jih je zagledal, jim je rekel: »Pojdite in pokažite se duhovnikom!« In med potjo so bili očiščeni. <sup>15</sup> Ko je eden izmed njih videl, da je bil ozdravljen, se je vrnil in z močnim glasom slavil Boga. <sup>16</sup> Padel je na obraz pred njegove noge in se mu zahvaljeval; in ta je bil Samarijan. <sup>17</sup> Jezus pa je odgovoril: »Mar ni bilo deset očiščenih? Kje pa je onih devet? <sup>18</sup> Ali ni bilo nobenega drugega, da bi se vrnil in počastil Boga, razen tega tujca?« <sup>19</sup> In rekel mu je: »Vstani in pojdi! Tvoja vera te je rešila.«

## **47. Kraljestvo, ki prihaja**

*Božje kraljestvo je že tu: v verujoči osebi in med nami (grški izraz »entòs« pomeni lahko »noter« ali »med«).*

*Jezus pravi, da Božje kraljestvo ne pride tako, da bi »zbujalo pozornost«, so pa vsekakor znamenja, ki ga napovedujejo. Moramo se naučiti, kako jih spoznati: nevarnost je v tem, da nismo dovolj pozorni, kot niso bili v dneh Noeta ali Lota, ko so jedli, pili, se ženili in se možile, kupovali, prodajali, sadili in zidali in se niso zavedali Božjega kraljestva, ki pride (mogoče je »raztresenost«, bolj kot izrecni odklon vere, današnja splošna drža tudi za mnoge kristjane).*

*Kraljestvo, ki je sad Gospodove velike noči: v.*

*25 predstavlja jasno prerokbo o pasijonu in se povezuje z namigom na grožnjo smrti, ki je prihajala od Heroda (13,31-33) in prehiteva zadnjo napoved (18,31-34).*

<sup>20</sup> Ko so ga farizeji vprašali, kdaj pride Božje kraljestvo, jim je odgovoril: »Božje kraljestvo ne pride takó, da bi zbujalo pozornost. <sup>21</sup> Tudi ne bodo govorili: ›Glejte, tukaj je‹ ali ›Tam je,‹ kajti glejte, Božje kraljestvo je med vami.«

<sup>22</sup> Učencem pa je rekel: »Prišli bodo dnevi, ko boste želeli videti enega izmed dni Sina človekovega, pa ga ne boste videli. <sup>23</sup> In govorili vam bodo: ›Glejte, tam je‹ ali ›Glejte, tukaj je.‹ Ne hodíte tja in se ne zaganjajte za njimi! <sup>24</sup> Kakor namreč blisk posveti od enega konca neba do drugega, tako bo Sin človekov na svoj dan.

<sup>25</sup> Prej pa bo moral veliko pretrpeti in biti zavržen od tega rodu. <sup>26</sup> Kakor je bilo v Noetovih dneh, takó bo tudi v dneh Sina človekovega: <sup>27</sup> jedli so, pili, se ženili in se možile do dne, ko je šel Noe v ladjo in je prišel potop ter vse pokončal. <sup>28</sup> Podobno bo, kakor je bilo v Lotovih dneh: jedli so, pili, kupovali, prodajali, sadili in zidali, <sup>29</sup> toda na dan, ko je šel Lot iz Sódome, sta padala z neba ogenj in žveplo in vse pokončala. <sup>30</sup> Takó bo tudi na dan, ko se bo razodel Sin človekov. <sup>31</sup> Kdor bo tisti dan na strehi, svoje stvari pa bo imel v hiši, naj ne hodi dol, da bi jih vzел, in kdor bo na polju, naj se ne obrača nazaj. <sup>32</sup> Spomnite se Lotove žene! <sup>33</sup> Kdor bo skušal rešiti svoje življenje, ga bo izgubil; kdor pa ga bo izgubil, ga bo rešil. <sup>34</sup> Povem vam: Tisto noč bosta dva na eni postelji; eden bo sprejet, drugi puščen. <sup>35</sup> Dve bosta skupaj mleli: ena bo sprejeta, druga puščena.« <sup>37</sup> Odvrnili so mu: »Kje bo to, Gospod?« Rekel jim je: »Kjer je truplo, tam se bodo zbrali jastrebi.«

## 48. Vztrajna molitev

*Še ena prilika o molitvi. Spet presenetljiva prilika: Jezus primerja Boga s krivičnim in nevernim sodnikom, ki vseeno na koncu kloni pred nadležno vdovo. Toda pravi problem je - kot vedno - vera, ki jo izpričuje vztrajna molitev.*

*Ostaja Jezusovo zaskrbljujoče vprašanje: »Ali bo Sin človekov, ko bo prišel, našel vero na zemlji?«*

**18**<sup>1</sup> Povedal jim je še priliko, kako morajo vedno moliti in se ne naveličati.<sup>2</sup> Rekel je: »V nekem mestu je bil sodnik, ki se ni bal Boga in se ni menil za človeka.<sup>3</sup> In v tistem mestu je bila tudi vdova, ki je prihajala k njemu in ga prosila: »Pomagaj mi do pravice proti mojemu nasprotniku.«<sup>4</sup> Dolgo ni hotel, potem pa je rekel sam pri sebi: »Čeprav se ne bojim Boga in se ne menim za človeka,<sup>5</sup> bom tej vdovi, ker me nadleguje, vendarle pomagal do pravice, da me ne bo s svojim prihajanjem izmučila do konca.«<sup>6</sup> In Gospod je rekel: »Poslušajte, kaj pravi krivični sodnik!<sup>7</sup> Mar Bog ne bo pomagal do pravice svojim izvoljenim, ki noč in dan vpijejo k njemu? Bo mar odlašal?<sup>8</sup> Povem vam: Hitro jim bo pomagal do pravice. Toda ali bo Sin človekov, ko pride, našel vero na zemlji?«

## 49. Pravični in grešniki

*Lahko zgleda čudno, da se mora Jezus na tej točki evangelija spet vračati k srži svojega oznanila: rešenje ne pride s strani človeške pravice (po leg drugega namišljene... večkrat ošabne in polne zaničevanja do drugih), ampak iz grešnikovega zaupanja v Božje usmiljenje. To Jezusovo vztrajanje izhaja iz dejstva, da niso samo farizeji njegovega časa, ki se morajo spreobrniti k novosti evangelija:*

*tudi kristjan je večkrat prepričan, da se bo rešil po svoji zaslugi in teži po tem, da sodi druge.*

*Zanimivo je vsekakor dejstvo, da prilika izhaja iz molitve: molitev, kadar je pristna, razkrije, kdo smo in nam pove, kdo je Bog.*

<sup>9</sup> Nekaterim, ki so zaupali vase, da so pravični, in so zaničevali druge, je povedal tole priliko: <sup>10</sup> »Dva človeka sta šla v tempelj molit: eden je bil farizej, drugi cestninar. <sup>11</sup> Farizej se je postavil in pri sebi molil takóle: »Bog, zahvaljujem se ti, da nisem kakor drugi ljudje: grabežljivci, krivičniki, prešuštniki ali tudi kakor ta cestninar. <sup>12</sup> Postim se dvakrat na teden in desetino dajem od vsega, kar dobim.« <sup>13</sup> Cestninar pa je stal daleč proč in še oči ni hotel vzdigniti proti nebu, ampak se je tolkel po prsah in govoril: »Bog, bodi milostljiv meni grešniku!« <sup>14</sup> Povem vam, ta je šel opravičen domov, oni pa ne; kajti vsak, kdor se povišuje, bo ponižan, in kdor se ponižuje, bo povišan.«

## **50. Kako priti v kraljestvo**

*Kako priti v kraljestvo, kaj storiti, da bomo deležni večnega življenja? Edina pot je, da smo kot otroci, brez zahtev in brez gotovosti. Ni dovolj, da skrbno sledimo zapovedim, če nam potem bogastvo preprečuje slediti Jezusu (omemba, h kateri se Lukov evangelij stalno vrača). Toda tudi kdor je pustil vse, da sledi Gospodu kot Peter in dvanajsteri, s težavo sprejme rešitev, ki prihaja s križa: dvanajsteri ne razumejo zadnjega oznanila pasijona. In mi?*

<sup>15</sup> Prinašali so mu tudi majhne otroke, da bi se jih dotaknil. Ko so učenci to videli, so jih grajali. <sup>16</sup> Jezus pa je otroke poklical k sebi in rekel: »Pustite otroke, naj

prihajajo k meni, in ne branite jim, kajti takšnih je Božje kraljestvo. <sup>17</sup> Resnično, povem vam: Kdor ne sprejme Božjega kraljestva kakor otrok, nikakor ne pride vanj.« <sup>18</sup> Neki oblastnik ga je vprašal: »Dobri učitelj, kaj naj storim, da bom deležen večnega življenja?« <sup>19</sup> Jezus mu je rekel: »Kaj praviš, da sem dober?! Nihče ni dober razen enega, Boga. <sup>20</sup> Zapovedi poznaš: *Ne prešuštvuj! Ne ubijaj! Ne kradi! Ne pričaj po krivem! Spoštuj očeta in mater!*« <sup>21</sup> On pa je rekel: »Vse to sem izpolnjeval od mladosti.« <sup>22</sup> Ko je Jezus to slišal, mu je rekel: »Še eno ti manjka: prodaj vse, kar imaš, razdaj ubogim in imel boš zaklad v nebesih; nato pridi in hodi za menoj!« <sup>23</sup> Ko pa je oni to slišal, je postal zelo žalosten, kajti bil je silno bogat.

<sup>24</sup> Jezus je videl, da je postal zelo žalosten, in je rekel: »Kako težko pridejo tisti, ki imajo premoženje, v Božje kraljestvo! <sup>25</sup> Laže gre namreč kamela skozi šivankino uho, kakor bogataš pride v Božje kraljestvo.« <sup>26</sup> Tisti, ki so to slišali, so rekli: »Kdo se potem more rešiti?« <sup>27</sup> Dejal je: »Kar je nemogoče pri ljudeh, je mogoče pri Bogu.« <sup>28</sup> Peter je rekel: »Glej, mi smo zapustili vse svoje in šli za teboj.« <sup>29</sup> On pa je dejal: »Resnično, povem vam: Nikogar ni, ki bi zaradi Božjega kraljestva zapustil hišo ali ženo ali brate ali starše ali otroke <sup>30</sup> in bi ne prejel v tem času veliko več, v prihodnjem veku pa večno življenje.«

<sup>31</sup> Zbral je okrog sebe dvanajstere in jim rekel: »Glejte! V Jeruzalem gremo in nad Sinom človekovim bo izpolnjeno vse, kar je pisano po prerokih. <sup>32</sup> Izročen bo namreč poganom, ki ga bodo zasmehovali, z njim grdo ravnali, vanj pljuvali, <sup>33</sup> ga bičali in umorili, in tretji dan bo vstal.« <sup>34</sup> Vendar oni niso doumeli nič od tega. Ta govor jim je ostal prikrit in niso razumeli, kar je govoril.

## 51. Jeriha: slepec in Zahej

*V Jerihi, mestu v Judovski puščavi ne daleč od Jeruzalema, ima Jezus dve srečanji: s slepcem in Zahejem. Onadva sta simbol kristjana, sta živeča sinteza, čeprav ne nehata biti konkretni osebi, celotnega Jezusovega nauka.*

*Čeprav ga ljudje ne razumejo in ga grajajo, slepec vpije in vztraja pri svoji prošnji - vztrajna molitev je tista, ki jo Jezus zahteva od svojih učencev. Njegovo ozdravljenje (spregleda) je rešitev (svetloba): »Spreglej! Tvoja vera te je rešila.« mu pravi Jezus.*

*Zahej je kakor Levi, cestinar, grešnik. A tokrat ni vabila, naj sledi Jezusu, ki mu je Levi odgovoril, s tem da ga je povabil praznovat v njegovo hišo (5,27-32), tokrat se je Jezus sam povabil in se je tako Zahej spremenil iz navadnega radovedneža (ki je splezal na divjo smokvo) v njegovega gostitelja in protagonista. Poudarjeni sta namreč Zahejevo veselje in njegova namera po spreobrnjenju. Nad godrnjanjem in ugovarjanjem prisotnih - »vstopil je v hišo grešnika«, Jezus poudari smisel svojega poslanstva: »Sin človekov je namreč prišel iskat in rešit, kar je izgubljeno«.*

<sup>35</sup> Ko se je bližal Jerihi, je sedel ob poti neki slepi mož, ki je prosil vbogajme. <sup>36</sup> Slišal je množico, ki je šla mimo, in spraševal, kaj je to. <sup>37</sup> Povedali so mu, da gre mimo Jezus Nazarečan. <sup>38</sup> Zavpil je: »Jezus, Davidov sin, usmili se me!« <sup>39</sup> Tisti, ki so hodili spredaj, so ga grajali, naj umolkne; on pa je še bolj vpil: »Davidov sin, usmili se me!« <sup>40</sup> Jezus se je ustavil in ukazal, naj ga pripeljejo k njemu. Ko se mu je približal, ga je vprašal: <sup>41</sup> »Kaj hočeš, da ti storim?« Dejal je: »Gospod, da bi spregledal.« <sup>42</sup> Jezus mu je rekel: »Spreglej! Tvoja vera te je rešila.« <sup>43</sup> In



pri priči je spregledal. Šel je za njim in slavil Boga. Vse ljudstvo, ki je to videlo, je hvalilo Boga.

19<sup>1</sup> Prišel je v Jeriho in šel skozi mesto. <sup>2</sup> Tam je bil mož, Zahej po imenu. Bil je višji cestinar in bogat človek. <sup>3</sup> Poskušal je videti, kdo je Jezus, pa ni mogel zaradi množice, ker je bil majhne postave. <sup>4</sup> Stekel je naprej in splezal na divjo smokvo, da bi ga videl, kajti moral bi iti tam mimo. <sup>5</sup> Ko je Jezus prišel na tisti kraj, je pogledal gor in mu rekel: »Zahej, hitro splezaj dol, danes moram namreč ostati v tvoji hiši.« <sup>6</sup> In takoj je splezal dol in ga z veseljem sprejel. <sup>7</sup> Ko so to videli, so vsi godrnjali in govorili: »Ustavil se je pri grešnem človeku!« <sup>8</sup> Zahej pa je vstal in rekel Gospodu: »Gospod, glej, polovico svojega premoženja dam ubogim, in če sem koga v čem prevaral, mu povrnem četverno.« <sup>9</sup> Jezus pa mu je rekel: »Danes je v to hišo prišlo odrešenje, ker je tudi on Abrahamov sin. <sup>10</sup> Sin človekov je namreč prišel iskat in rešit, kar je izgubljeno.«

## 52. Prilika o zlatnikih

*Božje kraljestvo je že med nami, vendar mora še najti svojo izpolnitev. Sedaj je čas, da nam obrodijo sadovi, ki so nam bili dani: ni važno, koliko jih je, pomembno je, da obrodijo. To je smisel prilike o desetih minah, značilna za Luko, vendar vzporedna s tisto o talentih, ki jo navaja Mt 25,14-30. Služabnik, ki je zakopal in skrnil denar, ni razumel nič o svojem gospodu: boji se ga, vidi ga kot strogega in zahtevnega gospodarja in ne kakor nekoga, ki zaupa vanj in ga ima za svojega sodelavca.*

*Prilika namiguje tudi na zavrnitev, ki jo bo Jezus preizkusil v Jeruzalemu, kamor vstopa. Zavrnitev, ki ne bo prinesla smrti njegovih nasprotnikov (kot je nakazano v priliki), pač pa njegovo.*

<sup>11</sup> Ko so to poslušali, je dodal še priliko, ker je bil blizu Jeruzalema in so mislili, da se bo Božje kraljestvo pojavilo takoj. <sup>12</sup> Rekel je: »Neki človek plemenitega rodu je odpotoval v daljno deželo, da bi si pridobil kraljevsko oblast in se vrnil. <sup>13</sup> Poklical je svojih deset služabnikov, jim razdelil denar, deset min, in dejal: »Trgujte, dokler ne pridem.« <sup>14</sup> Njegovi podložniki pa so ga sovražili. Poslali so za njim poslanca s sporočilom: »Nočemo, da bi ta zavladal nad nami.« <sup>15</sup> Zgodilo pa se je, da se je vrnil, ko je dobil kraljevsko oblast. Ukazal je, naj mu pokličejo služabnike, ki jim je izročil denar, da bi izvedel, kaj so prigospodarili. <sup>16</sup> Pristopil je prvi in rekel: »Gospod, tvoja mina je pridobila deset min.« <sup>17</sup> In rekel mu je: »Prav, dobri služabnik, ker si bil v malem zvest, imej oblast nad desetimi mesti.« <sup>18</sup> Pristopil je drugi in rekel: »Tvoja mina, gospod, je pridobila pet min.« <sup>19</sup> Tudi temu je rekel: »Tudi ti bodi nad petimi mesti.« <sup>20</sup> Prišel je spet drug in rekel: »Gospod, tu je tvoja mina, ki sem jo hranil v prtiču. <sup>21</sup> Bal sem se te, ker si strog človek; jemlješ, česar nisi vložil, in žanješ, česar nisi vsejal.« <sup>22</sup> Rekel mu je: »Po tvojih ustih te bom sodil, malopridni služabnik. Vedel si, da sem strog človek, ki jemljem, česar nisem vložil, in žanjem, česar nisem vsejal. <sup>23</sup> Zakaj torej nisi vložil mojega denarja v hranilnico in bi ga jaz ob vrnitvi dobil z obrestmi vred?« <sup>24</sup> In rekel je tistim, ki so stali zraven: »Vzemite mu mino in jo dajte tistemu, ki jih ima deset.« <sup>25</sup> Oni pa so mu rekli: »Gospod, ima jih že deset.« <sup>26</sup> »Povem vam: Vsakemu, ki ima, se bo dalo, in tistemu, ki nima, se bo vzelo tudi to, kar ima. <sup>27</sup> Te moje sovražnike, ki niso hoteli, da bi jim jaz zakraljeval, pa pripeljite sèm in jih pobijte pred menoj.«

### 53. Vhod v Jeruzalem

*Jezus sedaj hodi pred vsemi: vstopa v Jeruzalem. Vzklikajoča množica so v resnici njegovi učenci,*

*medtem ko farizeji kažejo vse svoje neodobravanje.*

*Jezus joka nad Jeruzalemom, ponovno toži nad svojim mestom, še bolj žalostno in ganjeno kot v 13,34-35.*

*Nato vstopi v tempelj, ki ga je že kot dvanajstletnik spoznal kot Očetovo hišo (2,46-49), in izžene prodajalce. Veliki duhovniki, pismouki in prvaki ljudstva bi ga radi umorili, a ljudstvo je z Jezusom in ga poslušalo.*

<sup>28</sup> Ko je to povedal, se je napotil proti Jeruzalemu; hodil je spredaj. <sup>29</sup> Ko je prišel v bližino Bétfage in Betanije h gori, ki se imenuje Oljska, je poslal dva izmed učencev <sup>30</sup> in jima rekel: »Pojdita v vas, ki je pred vama. Ko prideta vanjo, bosta našla privezanega oslička, na katerem še nikoli ni sedel noben človek. Odvezita ga in odpeljita! <sup>31</sup> Če vaju kdo vpraša, zakaj ga odvezujeta, recita takole: »Gospod ga potrebuje.« <sup>32</sup> Učenca, ki sta bila poslana, sta odšla in našla, kakor jima je povedal. <sup>33</sup> Ko sta odvezovala oslička, so jima njegovi gospodarji rekli: »Zakaj odvezujeta oslička?« <sup>34</sup> Rekla sta: »Gospod ga potrebuje.« <sup>35</sup> In odvedla sta ga k Jezusu, vrgla na oslička svoja plašča in nanj posadila Jezusa. <sup>36</sup> Ko je šel naprej, so razgrinjali svoje plašče na pot.

<sup>37</sup> Ko se je že bližal pobočju Oljske gore, je začela vsa množica učencev z močnim glasom veselo hvaliti Boga za vsa mogočna dela, ki so jih videli. <sup>38</sup> Govorili so:

*»Blagoslovljen kralj,  
ki prihaja v Gospodovem imenu!*

*V nebesih mir  
in slava na višavah!«*

<sup>39</sup> Nekaj farizejev iz množice mu je reklo: »Učitelj, pograjaj svoje učence.« <sup>40</sup> In odvrnil jim je: »Povem vam, če ti umolknejo, bodo kamni vpili.«

<sup>41</sup> Ko je prišel bliže in zagledal mesto, se je zjokal nad

njim. <sup>42</sup> Rekel je: »O, da bi tudi ti na ta dan spoznalo, kaj ti prinaša mir, takó pa je prikrito tvojim očem.

<sup>43</sup> Prišli bodo nadte dnevi, ko te bodo sovražniki obdali z okopi, te oblegali in stiskali z vseh strani. <sup>44</sup> V tla bodo poteptali tebe in tvoje otroke v tebi in ne bodo pustili kamna na kamnu v tebi, ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja.«

<sup>45</sup> Ko je stopil v tempelj, je začel izganjati prodajalce.

<sup>46</sup> Rekel je: »Pisano je:

Moja hiša naj bo hiša molitve,

vi pa ste iz nje naredili razbojniško jamo.«

<sup>47</sup> Vsak dan je učil v templju. Vélíki duhovniki, pismouki in prvaki ljudstva pa so iskali priložnost, da bi ga umorili, <sup>48</sup> vendar niso našli načina, da bi mu kaj storili, kajti vse ljudstvo se ga je oklepalo, ko ga je poslušalo.

## 54. Polemični nastopi proti Jezusu

100

*V Jeruzalemu se pogloblja soočenje med Jezusom in njegovimi nasprotniki. Ti mu postavijo tri vprašanja, da bi ga spravili v zagato: o njegovi oblasti, o primernosti plačevanja davkov cesarju, o vstajenju. Jezus na izziv odgovarja z vprašanjem o izvoru Janezovega krsta, o viničarjih, ki ubijejo dediča in o Kristusu, Davidovem sinu. Rezultat: nasprotovanje Jezusu se je še poostrilo.*

*Kot živ zgled, kako se evangelij udejanja, pa nam je predlagana uboga vdova, nevidna očem sveta, ki daruje Gospodu vse, kar ima.*

**20** <sup>1</sup> Ko je nekega dne v templju učil ljudstvo in oznanjal evangelij, so pristopili vélíki duhovniki in pismouki s starešinami <sup>2</sup> ter mu rekli: »Povej nam, s kakšno oblastjo to delaš ali kdo je, ki ti je dal to oblast?« <sup>3</sup> Odgovoril jim je: »Tudi jaz vas bom nekaj vprašal. Povejte mi, <sup>4</sup> ali

je bil Janezov krst iz nebes ali od ljudi.«<sup>5</sup> Razpravljali so med seboj: »Če rečemo: »Iz nebes,« bo rekel: »Zakaj mu niste verjeli?«<sup>6</sup> Če pa rečemo: »Od ljudi,« nas bo vse ljudstvo kamnalo, kajti prepričano je, da je Janez prerok.«<sup>7</sup> Zato so odgovorili, da ne vedo, od kod.<sup>8</sup> In Jezus jim je rekel: »Tudi jaz vam ne povem, s kakšno oblastjo to delam.«

<sup>9</sup> Ljudstvu pa je začel pripovedovati tole priliko: »Neki človek je zasadil vinograd, ga dal v najem viničarjem in za dalj časa odpotoval.<sup>10</sup> V primernem času je poslal k viničarjem služabnika, da bi mu dali od pridelka vinograda. Viničarji pa so ga pretepli in odslovili praznih rok.<sup>11</sup> Nato je poslal drugega služabnika. Oni pa so tudi tega pretepli in ozmerjali ter ga odslovili praznih rok.<sup>12</sup> Poslal je še tretjega, pa so tudi tega ranili in vrgli ven.<sup>13</sup> Tedaj je gospodar vinograda dejal: »Kaj naj storim? Svojega ljubljeneega sina bom poslal, morda bodo njegga spoštovali.«<sup>14</sup> Toda ko so ga viničarji zagledali, so se posvetovali in rekli: »Ta je dedič. Ubijmo ga, da bo dediščina naša.«<sup>15</sup> In vrgli so ga iz vinograda in ubili. Kaj bo torej storil z njimi gospodar vinograda? <sup>16</sup> Prišel bo in te viničarje pokončal, vinograd pa dal drugim.« Ko so oni to slišali, so rekli: »Bog ne daj!«<sup>17</sup> On pa se je ozrl vanje in rekel: »Kaj torej pomeni to, kar je pisano: *Kamen, ki so ga zidarji zavrgli, je postal vogalni kamen.*

<sup>18</sup> Vsak, kdor pade na ta kamen, se bo razbil, in na kogar ta kamen pade, ga bo zmečkal.«<sup>19</sup> Pismouki in veliki duhovniki so hoteli še tisto uro nanj položiti roke, pa so se zbali ljudstva. Spoznali so namreč, da je s to priliko meril nanje.

<sup>20</sup> Opazovali so ga torej in k njemu poslali zalezovalce, ki so se delali pravične, da bi ga ujeli v besedi, tako da bi ga lahko izročili upraviteljevi oblasti in pristojnosti.

<sup>21</sup> Vprašali so ga: »Učitelj, vemo, da prav govoriš in učiš.

Ne gledaš na osebo, ampak v resnici učiš Božjo pot.  
<sup>22</sup> Ali smemo cesarju dajati davek ali ne?« <sup>23</sup> Spoznal je njihovo zvijačnost in jim rekel: <sup>24</sup> »Pokažite mi denarij! Čigavo podobo in napis ima?« Rekli so: »Cesarjevo.«  
<sup>25</sup> On pa jim je dejal: »Dajte torej cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je Božjega.« <sup>26</sup> Tako ga niso mogli pred ljudmi ujeti v besedi. In začudili so se nad njegovim odgovorom ter umolknili.

<sup>27</sup> Pristopilo je nekaj saducejev, ki so trdili, da ni vstajenja. Vprašali so ga: <sup>28</sup> »Učitelj, Mojzes nam je zapisal: *Če komu umre brat, ki je bil oženjen, pa ni imel otrok, naj vzame to ženo njegov brat in obudi zarod svojemu bratu.* <sup>29</sup> Bilo pa je sedem bratov. Prvi je vzel ženo in umrl brez otrok. <sup>30</sup> Nato jo je vzel drugi, <sup>31</sup> pozneje tretji in tako vseh sedem; umrli so in niso zapustili otrok. <sup>32</sup> Za vsemi je umrla tudi žena. <sup>33</sup> Čigava bo torej žena ob vstajenju, kajti vseh sedem jo je imelo za ženo?« <sup>34</sup> Jezus jim je rekel: »Sinovi tega veka se ženijo in možijo, <sup>35</sup> tisti pa, ki so vredni, da dosežejo oni vek in vstajenje od mrtvih, se ne bodo ne ženili ne možile. <sup>36</sup> Tudi umreti ne morejo več; enaki so namreč angelom in so Božji sinovi, saj so sinovi vstajenja. <sup>37</sup> Da pa so mrtvi obujeni, je pokazal tudi Mojzes v pripovedi o grmu, ko je imenoval *Gospoda ›Bog Abrahamov, Bog Izakov in Bog Jakobov,‹* <sup>38</sup> Bog pa ni Bog mrtvih, ampak živih, kajti njemu vsi živijo.« <sup>39</sup> Nekaj pismoukov je tedaj odgovorilo: »Učitelj, dobro si povedal,« <sup>40</sup> in niso si ga drznili še kaj vprašati.

<sup>41</sup> On pa jim je rekel: »Kako govorijo, da je Mesija Davidov sin? <sup>42</sup> Saj vendar David sam pravi v knjigi psalmov:

*Gospod je rekel mojemu Gospodu:*

*›Sédi na mojo desnico,*

*43 dokler ne položim tvojih sovražnikov za podnožje tvojih nog.‹*

<sup>44</sup> David ga torej imenuje ›Gospod‹, kako je potem njegov sin?«

<sup>45</sup> Pred vsem ljudstvom, ki ga je poslušalo, je rekel svojim učencem: <sup>46</sup> »Varujte se pismoukov, ki si želijo hoditi okrog v dolgih oblačilih in imajo radi pozdrave na trgih, prve sedeže v shodnicah in častna mesta na gostijah, <sup>47</sup> ki vdovam požirajo hiše in na videz opravljajo dolge molitve; ti bodo strože obsojeni.«

**21** <sup>1</sup> Ozrl se je in videl bogate, ki so metali svoje darove v tempeljsko zakladnico. <sup>2</sup> Videl pa je tudi neko siromašno vdovo, ki je vrgla vanjo dva novčiča, <sup>3</sup> in je rekel: »Resnično, povem vam: Ta uboga vdova je vrgla več kot vsi. <sup>4</sup> Vsi ti so namreč vrgli dar od svojega preobilja, ta pa je dala od svojega uboštva vse, kar je imela za življenje.«

## **55. Razdejanje templja in mesta**

103

*Zadnji Jezusov govor se nanaša na razdejanje templja (izhaja iz Jezusove izjave o njegovi usodi in sledečem vprašanju o časih) in mesta Jeruzalem. V zvezi s tem je omenjeno tudi preganjanje učencev (kar bo kasneje napisano v Apostolskih delih) in prihod Sina človekovega.*

*Navodila za učence (in torej tudi za nas) so dragocena: ne pustite se zavesti, berite znamenja časov (kot kaže tudi prilika o smokvinem drevesu), ne ustrašite se, kajti vedite, da vam bo Gospod pomagal, ko vas bodo preganjali, bodite stanovitni (ker stanovitnost reši življenje), vedite, da rešitev je blizu, bodite pozorni, da ne boste živeli razvratno, bedite v molitvi. Vse to v zaupanju Jezusovim besedam: »Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa nikakor ne bodo prešle«.*

<sup>5</sup> Ko so se nekateri pogovarjali o templju, kako je okrašen z lepimi kamni in zaobljubljenimi darovi, je rekel: <sup>6</sup> »Prišli bodo dnevi, ko od tega, kar vidite, ne bo ostal kamen na kamnu, ki bi ne bil zrušen.«

<sup>7</sup> Vprašali so ga: »Učitelj, kdaj pa bo to in kakšno bo znamenje, ko se bo to začelo goditi?« <sup>8</sup> Rekel jim je: »Glejte, da se ne daste zavesti! Veliko jih bo namreč prišlo v mojem imenu in bodo govorili: ›Jaz sem,‹ ali ›Čas se je približal.‹ Ne hodíte za njimi! <sup>9</sup> Ko boste slišali o vojnah in vstajah, se ne ustrašite, kajti to se mora prej zgoditi, vendar še ne bo takoj konec.« <sup>10</sup> Tedaj jim je govoril: »Vzdignil se bo narod proti narodu in kraljestvo proti kraljestvu. <sup>11</sup> Veliki potresi bodo na mnogih krajih, kužne bolezni in lakota, grozote in velika znamenja z neba. <sup>12</sup> Toda preden se bo to zgodilo, bodo nad vas dvigali roke, preganjali vas bodo, izročali v shodnice in ječe in zaradi mojega imena vas bodo vlečili pred kralje in oblastnike. <sup>13</sup> Vam pa bo to dalo priložnost za pričevanje. <sup>14</sup> Vtisnite si v srca to, da ne boste vnaprej preišljevali, kako bi se zagovarjali. <sup>15</sup> Jaz vam bom namreč dal usta in modrost, kateri vsi vaši nasprotniki ne bodo mogli kljubovati ali ji ugovarjati. <sup>16</sup> Izdajali vas bodo celo starši in bratje, sorodniki in prijatelji, in nekatere izmed vas bodo ubili. <sup>17</sup> Vsi vas bodo sovražili zaradi mojega imena, <sup>18</sup> toda niti las z vaše glave se ne bo izgubil. <sup>19</sup> S svojo stannovitnostjo si boste pridobili svoje življenje.«

<sup>20</sup> »Ko pa boste videli, da so vojske obkolile Jeruzalem, tedaj védite, da je blizu njegovo opustošenje. <sup>21</sup> Takrat naj bežijo v hribe tisti, ki so v Judeji; in tisti, ki so v mestu, naj gredo ven in tisti, ki so na polju, naj ne hodijo noter, <sup>22</sup> kajti to so dnevi maščevanja, da se izpolni vse, kar je pisano. <sup>23</sup> Gorje nosečim in doječim v tistih dneh, ker bo velika stiska v deželi in jeza nad tem ljudstvom.

<sup>24</sup> Padalo bo pod ostrim mečem in v sužnost ga bodo



vlačili med vse narode. Jeruzalem pa bodo teptali narodi, dokler se ne izpolnijo časi narodov.«

<sup>25</sup> »Znamenja bodo na soncu, luni in zvezdah. Na zemlji bo stiska med narodi, v zmedu zaradi bučanja morja in valov. <sup>26</sup> Ljudje bodo hirali od strahu in pričakovanja tega, kar pride nad ves svet, kajti nebeške sile se bodo majale. <sup>27</sup> In tedaj bodo videli Sina človekovega priti na oblaku z močjo in veliko slavo. <sup>28</sup> Ko se bo to začelo dogajati, se vzravnejte in vzdignite glave, kajti vaša odkupitev se približuje.«

<sup>29</sup> Povedal jim je priliko: »Poglejte smokvino drevo in vsa drevesa. <sup>30</sup> Ko začenjajo brsteti, vidite in sami od sebe veste, da je poletje že blizu. <sup>31</sup> Tako tudi vi, ko boste videli, da se to dogaja, védite, da je blizu Božje kraljestvo. <sup>32</sup> Resnično, povem vam: Ta rod nikakor ne bo prešel, dokler se vse ne zgodi. <sup>33</sup> Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa nikakor ne bodo prešle.«

<sup>34</sup> »Varujte se, da vam srca ne bodo obtežena z razuzdanostjo, pijanostjo in življenjskimi skrbmi in da vas isti dan ne ujame nenadoma <sup>35</sup> kakor zanka. Prišel bo namreč nad obličje vse zemlje. <sup>36</sup> Zato bedite in vsak čas molíte, da bi zmogli ubežati vsemu temu, kar se bo zgodilo, in stopiti pred Sina človekovega.«

<sup>37</sup> Čez dan je učil v templju, zvečer pa je odhajal prenočevati na goro, ki se imenuje Oljska. <sup>38</sup> In vse ljudstvo je zgodaj prihajalo k njemu, da bi ga poslušalo v templju.

## 56. Priprava na pasijon

*Pripoved o trpljenju se začne z velikonočno večerjo. A še prej nam evangelij predstavi protagonista, ki vstopajo na oder končne drame, to je skoraj priprava-predstava. To so predvsem veliki duhovniki in pismouki, ki že dolgo – evangelist nas*

*je na to že večkrat spomnil – nameravajo Jezusa umoriti. Tudi Satan, ki je pustil Jezusa ob koncu skušnjav in se v določenem trenutku vrača (4,13) in uporablja Judeža, enega od dvanajsterih (ta podatek dobimo večkrat v vseh evangelijih: izdajalec je eden od učencev, ki jih je Jezus izbral), da se meni z velikimi duhovniki in poveljniki, kako naj bi Jezusa izročil. Prisotno je ljudstvo in je naklonjeno Jezusu.*

*Tudi Jezus se pripravlja na velikonočno večerjo in pošlje naprej Petra in Janeza, dva izmed dvanajsterih.*

22 <sup>1</sup> Bližal pa se je praznik nekvašenega kruha, ki se imenuje pasha. <sup>2</sup> Veliki duhovniki in pismouki so iskali način, kako bi ga umorili, kajti bali so se ljudstva. <sup>3</sup> Tedaj je šel satan v Juda, ki se je imenoval Iškarjot in je bil izmed števila dvanajsterih. <sup>4</sup> Odšel je k velikim duhovnikom in poveljnikom in se z njimi domenil, kako bi jim ga izročil. <sup>5</sup> Razveselili so se in se pogodili z njim, da mu dajo denarja. <sup>6</sup> Privolil je in iskal priložnost, da bi ga izročil, ko ne bi bilo blizu množice. <sup>7</sup> Prišel je dan nekvašenega kruha, ko je bilo treba žrtvovati pashalno jagnje. <sup>8</sup> Jezus je poslal Petra in Janeza ter jima rekel: »Pojdita in nam pripravita pashalno jagnje, da bomo jedli.« <sup>9</sup> Ona dva sta mu rekla: »Kje hočeš, da ga pripraviva?« <sup>10</sup> Rekel jima je: »Glejta, ko prideta v mesto, vama bo prišel naproti človek, ki bo nosil vrč vode. Pojdita za njim v hišo, v katero bo šel, <sup>11</sup> in recita hišnemu gospodarju: ›Učitelj ti pravi: Kje je prostor, kjer bi jedel pashalno jagnje s svojimi učenci?‹ <sup>12</sup> Pokazal vama bo v nadstropju veliko opremljeno obednico in tam pripravita.« <sup>13</sup> Odšla sta in našla, kakor jima je rekel, in sta pripravila pashalno jagnje.

## 57. Velikonočna večerja

*Jezus izpove svojo veliko željo, da bi praznoval Veliko noč, napoved trpljenja in pričakovanje dopolnitve (pri maši se spominjamo vsega tega, posebno ko po posvetitvi razglušamo: »Tvojo smrt oznanjamo Gospod, tvoje vstajenje slavimo, dokler ne prideš k slavi«). Presenetli nas skrajna sinteza pripovedi o postavitvi evharistije; samo dve vrstici, a bistveni: dano Telo, prelita Kri, je nova in večna zaveza (že napovedana od prerokov Jer 31,31-34) in vabilo, naj delamo to v njegov spomin.*

*Štiri presenetljivo negativna dejstva spremljajo Jezusove kretnje in besede: Judeževo izdajstvo, prepir med učenci (prav med zadnjo večerjo...) kateri izmed njih je največji, napoved Petrove zatajitve, nesporazum glede meča, ki si ga morajo preskrbeti.*

*Zelo pomembna je napoved Petrove zatajitve, ki jo Luka opiše drugače kot ostali evangelisti.*

*Jezus se obrne do apostola z imenom, ki ga je imel pred srečanjem z njim: Simon. Pravi, da je molil zanj, a ne zato, da ga ne bi zatajil, pač pa zato, da ne bi izgubil vere in ko se bo spreobrnil, bo lahko v veri potrdil svoje brate. Vera za Simona ne sme postati zaupanje vase – tu še zelo močno – pač pa v Gospoda, v njegovo odpuščanje in v njegovo moč. S to vero bo Peter, kljub padcu (ali prav zato, ker je z njim spoznal Jezusovo usmiljenje) lahko potrdil ostale.*

*Kdo je kristjan? Tisti, ki se udeležuje evharistije, da se hrani s Kristusom in se spominja njegovega trpljenja ter pričakuje njegov приход. V evharistiji se uči služiti in ne izgubiti vere, kljub izkušnji greha in slabotnosti. Tako postane zmožen pričevanja in oznanjanja drugim.*

<sup>14</sup> Ko je prišla ura, je sédel k mizi in apostoli z njim. <sup>15</sup> In

rekel jim je: »Srčno sem želel jesti z vami to pashalno večerjo, preden bom trpel,<sup>16</sup> kajti povem vam, da je ne bom več jedel, dokler ne bo dopolnjena v Božjem kraljestvu.«<sup>17</sup> In vzel je kelih, se zahvalil in rekel: »Vzemite to in si razdelite med seboj,<sup>18</sup> kajti povem vam, odslej ne bom več pil od sadu vinske trte, dokler ne pride Božje kraljestvo.«<sup>19</sup> In vzel je kruh, se zahvalil, ga razlomil, jim ga dal in rekel: »To je moje telo, ki se daje za vas. To delajte v moj spomin.«<sup>20</sup> Prav tako je po večerji vzel tudi kelih in rekel: »Ta kelih je nova zaveza v moji krvi, ki se preлива za vas.<sup>21</sup> Toda glejte, roka tistega, ki me izdaja, je z menoj pri mizi.<sup>22</sup> Sin človekov sicer gre, kakor je določeno, toda gorje tistemu človeku, po katerem je izročen.«<sup>23</sup> Oni pa so se začeli spraševati, kdo izmed njih bo to storil.

<sup>24</sup> Med njimi je nastal tudi prepir, kateri izmed njih se zdi največji.<sup>25</sup> On pa jim je rekel: »Kralji narodov gospodujejo nad njimi in njihovi oblastniki se imenujejo »dobrotniki«. <sup>26</sup> Med vami pa naj ne bo takó, ampak največji med vami naj bo kakor najmlajši in voditelj kakor strežnik.<sup>27</sup> Kdo je namreč večji: kdor sedi pri mizi ali kdor streže? Ali ne tisti, ki sedi? Jaz pa sem sredi med vami kakor tisti, ki streže.<sup>28</sup> Vi ste vztrajali z menoj v mojih preizkušnjah.<sup>29</sup> Prepuščam vam kraljestvo, kakor ga je meni prepustil moj Oče,<sup>30</sup> da boste jedli in pili pri moji mizi v mojem kraljestvu in sedeli na prestolih ter sodili dvanajst Izraelovih rodov.«

<sup>31</sup> »Simon, Simon! Glej, satan vas je zahteval, da bi vas presejal kakor pšenico.<sup>32</sup> Jaz pa sem molil zate, da ne opeša tvoja vera. Ko se boš nekoč spreobrnil, utrdi svoje brate.«<sup>33</sup> Ta mu je rekel: »Gospod, s teboj sem pripravljen iti tudi v ječo in smrt.«<sup>34</sup> On pa je dejal: »Povem ti, Peter, danes petelin ne bo zapel, dokler trikrat ne utajiš, da me poznaš.«

<sup>35</sup> In rekel jim je: »Ko sem vas poslal brez denarnice,

brez torbe in obutve, ali ste kaj pogrešali?« Dejali so: »Nič.«<sup>36</sup> Rekel jim je: »Kdor ima denarnico, naj jo zdaj vzame, prav tako tudi torbo; in kdor nima meča, naj proda svojo suknjo in si ga kupi.«<sup>37</sup> Povem vam namreč, da se mora na meni izpolniti to, kar je pisano: Med hudo delce je bil prištet. To, kar zadeva mene, se bliža izpolnitvi.«<sup>38</sup> Rekli so: »Gospod, glej, tukaj sta dva meča.« On pa jim je dejal: »Dovolj je.«

## 58. Smrtni boj in pripor

*Luka poroča o Jezusovem smrtnem boju bolj sintetično in manj boleče kot Matej in Marko (ne govori o žalosti in agoniji, preskoči trikratno ponavljanje molitve, vključi angela, ki Jezusa krepča), po drugi strani pa poudarja dramatičnost tega boja z omembo potu, ki je postal kakor kaplje krvi.*

*Začetna in končna Jezusova spodbuda k molitvi, »da ne pridemo v skušnjavo«, je zgleden prizor za učenca, ki mora v življenju doživeti preizkušnje in trpljenje.*

*Pripor pokaže Jezusovo miroljubnost in zavest, da je bilo vse njegovo obnašanje v oblasti luči in ne teme.*

<sup>39</sup> Šel je ven in se kakor po navadi napotil proti Oljski gori. Tudi učenci so šli z njim.<sup>40</sup> Ko je prišel na tisti kraj, jim je rekel: »Molíte, da ne pridete v skušnjavo!«,<sup>41</sup> sam pa se je oddaljil od njih približno za lučaj kamna. Padel je na kolena in molil:<sup>42</sup> »Oče, če hočeš, daj, da gre ta kelih mimo mene, toda ne moja volja, ampak tvoja naj se zgodi.«<sup>43</sup> Prikazal se mu je angel iz nebes in ga krepčal.<sup>44</sup> Ko ga je obšel smrtni boj, je še bolj goreče molil. Njegov pot je postal kakor kaplje krvi, ki padajo na zemljo.<sup>45</sup> Ko je vstal od molitve, je šel k učencem in ugotovil, da so od žalosti zaspali.<sup>46</sup> Rekel jim je: »Kaj

spite? Vstanite in molíte, da ne pridete v skušnjavo.«  
<sup>47</sup> Medtem ko je še govoril, je prišla množica. Pred njo je hodil eden izmed dvanajsterih, ki se je imenoval Juda. Približal se je Jezusu, da bi ga poljubil. <sup>48</sup> Jezus pa mu je rekel: »Juda, s poljubom izdajaš Sina človekovega?«  
<sup>49</sup> Ko so ti, ki so bili okrog njega, videli, kaj bo, so rekli: »Gospod, naj udarimo z mečem?« <sup>50</sup> In eden izmed njih je udaril po služabniku vélikega duhovnika in mu odsekal desno uho. <sup>51</sup> Jezus je odgovoril: »Nehajte! Dovolj je!« In dotaknil se je ušesa ter ga ozdravil. <sup>52</sup> Vélikim duhovnikom, poveljnikom v templju in starešinam, ki so prišli nadenj, pa je rekel: »Kakor nad razbojnika ste prišli z meči in koli. <sup>53</sup> Dan na dan sem bil med vami v templju in niste vzdignili rok nad mene. Toda to je vaša ura in oblast teme.«

## 59. Peter zataji Jezusa

110

*Nekaj ur prej je Peter mislil in pravil, da je pripravljen iti v zapor ali celo umreti za Jezusa, a v resnici je zmožen samo »slediti mu z določene razdalje« in že ob prvi pripombi mlade deklice (gotovo ne sinedrija) se njegova odločnost razblini.*

*Ne petelinje petje, ampak Gospodova beseda in Njegov pogled obrnjen k njemu (podrobnost, ki je omenjena samo v Lukovem evangeliju) sta tista, ki ga spreobrneta.*

<sup>54</sup> Zgrabili so ga torej in odvedli. Pripeljali so ga v hišo vélikega duhovnika; Peter pa je šel od daleč za njim.  
<sup>55</sup> Sredi dvorišča so zakurili ogenj, in ko so sedli skupaj, je Peter sédel mednje. <sup>56</sup> Ko ga je videla neka deklica, da sedi pri ognju, je uprla vanj oči in rekla: »Tudi ta je bil z njim.« <sup>57</sup> On pa je tajil in dejal: »Ne poznam ga, žena.« <sup>58</sup> Kmalu nato ga je videl nekdo drug in pripomnil: »Tudi ti si izmed njih.« Peter pa je rekel: »Človek,

nisem.« <sup>59</sup> Kakšno uro pozneje je spet nekdo drug za-  
trjeval: »V resnici je tudi ta bil z njim, saj je vendar  
Galilejec.« <sup>60</sup> Peter pa je rekel: »Človek, ne vem, kaj  
praviš.« In tisti trenutek, ko je še govoril, je petelin za-  
pel. <sup>61</sup> In Gospod se je obrnil in se ozrl na Petra in Pe-  
ter se je spomnil Gospodove besede, kako mu je rekel:  
»Preden bo danes petelin zapel, me boš trikrat zatajil.«  
<sup>62</sup> In šel je ven in se bridko zjokal.

## 60. V sinedriju, pri Pilatu in Herodu

*Ječarji, veliki zbor, Pilat, Herod: Jezus je v njihovi-  
vih rokah. Prvi ga zasmehujejo in pretepajo, veliki  
zbor ga obsodi, Pilat ga skuša braniti, a na koncu  
popusti, Herod si ga ogleduje in iz njega norčuje  
(nato se spoprijatelj s Pilatom). Ob koncu, potem  
ko je izpuščen Baraba, Pilat izroči Jezusa tistim, ki  
so ga hoteli križati.*

111

<sup>63</sup> Možje, ki so imeli Jezusa vklenjenega, so ga za-  
smehovali in pretepali. <sup>64</sup> Zakrili so ga in spraševali:  
»Prerokuj, kdo te je udaril.« <sup>65</sup> In še veliko drugih kletev  
so izrekli zoper njega.

<sup>66</sup> Ko se je zdanilo, so se zbrali starešine ljudstva, veliki  
duhovniki in pismouki ter ga privedli pred svoj veliki  
zbor. <sup>67</sup> Rekli so: »Če si ti Mesija, nam povej!« Rekel  
jim je: »Če vam povem, mi gotovo ne boste verjeli. <sup>68</sup> In  
če vas vprašam, mi gotovo ne boste odgovorili. <sup>69</sup> Toda  
odslej bo *Sin človekov sedel na desnici Božje Moči.*«  
<sup>70</sup> Vsi so dejali: »Ti si torej Božji Sin?« Rekel jim je: »Vi  
pravite, da sem.« <sup>71</sup> Oni pa so dejali: »Kaj potrebujemo  
še pričevanja, saj smo sami slišali iz njegovih ust.«

**23** <sup>1</sup> Vzdignila se je vsa množica in ga peljala k Pilatu.  
<sup>2</sup> Začeli so ga tožiti in so govorili: »Tega smo zalotili, da

zavaja naš narod in brani cesarju dajati davke ter pravi, da je Mesija, kralj.«<sup>3</sup> Pilat ga je vprašal: »Si ti judovski kralj?« On pa mu je odgovoril: »Ti praviš.«<sup>4</sup> Pilat je rekel vélikim duhovnikom in množici: »Nobene krivde ne najdem na tem človeku.«<sup>5</sup> Oni pa so še bolj pritiskali in govorili: »Ljudstvo hujska, ko uči po vsej Judeji, od Galileje, kjer je začel, pa vse do sèm.«

<sup>6</sup> Ko je Pilat to slišal, je vprašal, ali je ta človek Galilejec.<sup>7</sup> In ko je izvedel, da je izpod Herodove oblasti, ga je poslal k Herodu, ki je bil tiste dni tudi v Jeruzalemu.<sup>8</sup> Ko je Herod zagledal Jezusa, se je zelo razveselil. Že precej časa ga je namreč želel videti, ker je slišal o njem. Pričakoval je, da ga bo videl narediti kakšno znamenje.<sup>9</sup> Spraševal ga je z mnogimi besedami, Jezus pa mu ni nič odgovoril.<sup>10</sup> Véliki duhovniki in pismouki so stali zraven in ga silovito obtoževali.<sup>11</sup> Herod ga je skupaj s svojimi vojaki zasramoval, ga v posmeh ogrnil v bleščeče oblačilo in poslal nazaj k Pilatu.<sup>12</sup> Tisti dan sta se Herod in Pilat spoprijateljila; prej sta se namreč sovražila.

<sup>13</sup> Pilat je sklical vélike duhovnike, voditelje in ljudstvo<sup>14</sup> ter jim rekel: »Pripeljali ste mi tega človeka, češ da zavaja ljudstvo, jaz pa sem ga vpričo vas zaslišal in nisem našel na njem nobene krivde v stvareh, zaradi katerih ga tožite.<sup>15</sup> Tudi Herod je ni našel, ker ga je poslal nazaj k nam. Glejte, nič smrti vrednega ni storil.<sup>16</sup> Kaznoval ga bom torej in izpustil.«

<sup>18</sup> Tedaj so vsi hkrati zavpili: »Proč s tem! Izpústi nam Baraba!«<sup>19</sup> Ta je bil namreč vržen v ječo zaradi upora, ki je nastal v mestu, in zaradi umora.<sup>20</sup> Pilat jih je znova nagovoril, ker je hotel izpustiti Jezusa.<sup>21</sup> Oni pa so kar naprej vpili: »Križaj, križaj ga!«<sup>22</sup> Še tretjič jih je vprašal: »Kaj je vendar hudega storil? Ničesar, kar bi zaslužilo smrt, nisem našel na njem; kaznoval ga bom torej in izpustil.«<sup>23</sup> Oni pa so še vedno na ves glas



kričali in zahtevali, naj ga križa. In njihovo vpitje je postajalo čedalje glasnejše. <sup>24</sup> Pilat je razsodil, naj se izpolni njihova zahteva. <sup>25</sup> Izpustil je tistega, ki je bil vržen v ječo zaradi upora in umora in so ga zahtevali, Jezusa pa je izročil njihovi volji.

## 61. Na poti na Kalvarijo

*Simon iz Cirene postane prvi resnični Jezusov učenec: nosi križ za njim. Luka nato poudari, da Jezus ni sam na poti proti Kalvariji. Z njim je velika množica ljudi, ki – po Luku – niso bili med tistimi, ki so zahtevali Jezusove smrti in so mu sedaj sledili in se bili po prsih. Bile so predvsem žene.*

*Jezus pravi tem »hčeram jeruzalemskim«, naj ne jokajo nad njim, pač pa nad bodočo usodo mesta: Jezus ne misli nase, smilijo se mu in trpi zaradi kazni, ki bo doletela sveto mesto in njene prebivalce.*

113

<sup>26</sup> Ko so ga odvedli, so prijeli Simona iz Cirene, ki je prihajal s polja, in mu naložili križ, da ga je nesel za Jezusom. <sup>27</sup> Za njim je šla velika množica ljudstva, tudi žene, ki so se tolkle po prsih in jokale zaradi njega. <sup>28</sup> Jezus pa se je obrnil k njim in rekel: »Hčere jeruzalemske, ne jokajte nad menoj, temveč jokajte nad seboj in nad svojimi otroki! <sup>29</sup> Glejte, prišli bodo namreč dnevi, ob katerih porečejo: »Blagor nerodovitnim in telesom, ki niso rodila, in prsim, ki niso dojile!«

<sup>30</sup> Takrat bodo začeli *govoriti goram:*

*»Padite na nas!«*

*in gričem:*

*»Pokrijte nas!«*

<sup>31</sup> Kajti če z zelenim lesom delajo takó, kaj se bo zgodilo s suhim?«

<sup>32</sup> Gnali pa so še dva druga, ki sta bila hudodelca, da bi ju skupaj z njim usmrtili.

## 62. Križanje, smrt in pokop

*Tri so Jezusove besede na križu: besede opravičevanja (»saj ne vedo, kaj delajo«) in prošnja za odpuščanje, za kar mu delajo slabega; besede odrešitve za enega od dveh hudodelcev, križanih z njim; besede izročitve svojega duha Očetu.*

*Tri so vabila, ki jih v posmeh izrečejo voditelji, vojaki in drugi hudodelci Jezusu. To so vabila, ki se navezujejo na skušnjave (Satan ni samo v Judi...): »reši samega sebe in ti bomo verjeli«. Toda Jezus se ne reši, žrtvuje samega sebe, da nas reši. To razume eden od hudodelcev, ki bo prvi z Jezusom v raj: hudodelec, obsojen na smrt, bo prvi pred vsemi (so nebesa polna svetnikov ali rešenih grešnikov?).*

*Je pa tudi nekaj naklonjenosti do Jezusa: množice, ki so gledale in se bile po prsih; stotnik, ki je spoznal, da je Jezus pravičen človek; žene in vsi njegovi znanci, čeprav so stali daleč proč; Jožef iz Arimateje, član velikega zbora, ki je pričakoval Božje kraljestvo. Pogumno se izpostavi, ko bi lahko vse izgubil, da poskrbi za primeren Jezusov pokop.*

114

<sup>33</sup> In ko so prišli na kraj, ki se imenuje Lobanja, so tam križali njega in oba hudodelca, enega na desnici in enega na levici. <sup>34</sup> Jezus je govoril: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.«

Ko so si delili njegova oblačila, so zanje žrebali.

<sup>35</sup> Ljudstvo pa je stalo zraven in gledalo. Celo voditelji so se norčevali iz njega in govorili: »Druge je rešil, naj reši sebe, če je on Božji Mesija in Izvoljenec.« <sup>36</sup> Posmehovali so se mu tudi vojaki; pristopali so in mu ponujali kisa. <sup>37</sup> Govorili so: »Če si judovski kralj, reši samega sebe.« <sup>38</sup> Nad njim je bil tudi napis: »Ta je judovski kralj.«

<sup>39</sup> Eden od hudodelcev, ki sta visela na križu, ga je preklinjal in mu govoril: »Ali nisi ti Mesija? Reši sebe in naju!« <sup>40</sup> Drugi pa mu je odgovoril in ga grajal: »Ali se ti ne bojiš Boga, ko si v isti obsodbi?« <sup>41</sup> In midva po pravici, kajti prejemava primerno povračilo za to, kar sva storila; ta pa ni storil nič hudega.« <sup>42</sup> In govoril je: »Jezus, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo!« <sup>43</sup> In on mu je rekel: »Resnično, povem ti: Danes boš z menoj v raj.«

<sup>44</sup> Bilo je že okrog šeste ure, ko se je stemnilo po vsej deželi do devete ure, <sup>45</sup> ker sonce ni dajalo svetlobe. Zagrinjalo v templju se je pretrgalo po sredi. <sup>46</sup> Jezus je zaklical z močnim glasom in rekel: »Oče, v *tvoje roke izročam svojega duha*.« In ko je to rekel, je izdihnil. <sup>47</sup> Ko je stotnik videl, kaj se je zgodilo, je slavil Boga in dejal: »Zares, ta človek je bil pravičen.« <sup>48</sup> In vse množice, ki so se zbrale, da bi gledale, in so videle, kar se je zgodilo, so se nazaj grede tolkle po prsih. <sup>49</sup> Vsi njegovi znanci pa so stali daleč proč; prav tako tudi žene, ki so ga spremljale od Galileje sèm in so to gledale.

50 Prišel je tudi mož, ki mu je bilo ime Jožef. Bil je član vélikega zbora, dober in pravičen mož, 51 ki ni soglašal z njihovim sklepom in ravnanjem. Doma je bil iz judovskega mesta Arimateje in je pričakoval Božje kraljestvo. 52 Ta je stopil k Pilatu in prosil za Jezusovo telo. 53 In snel ga je s križa, ga zavil v kos platna in položil v grob, izdolben v skalo, kamor ni bil še nihče položen. 54 Bil je dan pripravljanja in bližala se je sobota. 55 Žene, ki so prišle z Jezusom iz Galileje, so šle za Jožefom. Videle so grob in kako je bilo njegovo telo položeno. 56 Nato so se vrnile ter pripravile dišave in miro.

V soboto pa so po zapovedi počivale.

## 63. Velika noč

*Tudi v velikonočnem jutru so žene protagonistke kot v Jezusovem trpljenju. Tri poznamo tudi po imenu (dve, Magdalena in Ivana, sta bili že omenjeni: 8,2-3). Vstalega niso našle, a pomen praznega groba sta jima razložila dva moža »v sijočih oblačilih«, s tem da sta navedla Jezusove besede (beseda je tista, ki odkrije skrivnost Kristusa kot tudi tistega, ki mu sledi; to bo razvidno kmalu nato v dogodku dveh učencev na poti v Emavs). To je dovolj, da postanejo pričevalke, čeprav ne z velikim uspehom. Toda Peter gre h grobu, se vrne in čudi temu, kar se je zgodilo.*

116

24 <sup>1</sup> Prvi dan tedna so šle žene navsezgodaj h grobu. S seboj so nesle dišave, ki so jih pripravile. <sup>2</sup> Kamen so našle odvaljen od groba <sup>3</sup> in stopile so noter, a telesa Gospoda Jezusa niso našle. <sup>4</sup> Ko so bile zaradi tega zbegane, sta nenadoma stopila k njim dva moža v sijočih oblačilih. <sup>5</sup> Prestrašile so se in povsile obraz k tлом. Ona dva pa sta jim rekla: »Kaj iščete živega med mrtvimi? <sup>6</sup> Ni ga tukaj, temveč je bil obujen. Spomnite se, kako vam je govoril, ko je bil še v Galileji: <sup>7</sup> »Sin človekov mora biti izročen v roke grešnih ljudi, biti mora križan in tretji dan vstati.« <sup>8</sup> Tedaj so se spomnile njegovih besed. <sup>9</sup> Vrnile so se od groba in vse to sporočile enajsterim in vsem drugim. <sup>10</sup> Bile pa so: Marija Magdalena, Ivana, Marija Jakobova in z njimi še druge žene, ki so to pripovedovale apostolom. <sup>11</sup> Toda tem so se te besede zdele blebetanje in jim niso verjeli. <sup>12</sup> Peter pa je vstal in stekel h grobu. Sklonil se je in zagledal samo povoje. Nato je odšel domov in se čudil temu, kar se je zgodilo.

## 64. Učenca na poti v Emavs

*Če je vsega konec, če postane to, v kar smo upali, razočaranje, potem je bolje, da se vrnemo domov. Toda na poti se jima pridruži skrivnosten spremljevalec, Jezus, kateremu povesta, kaj se je zgodilo. On pa jima razloži smisel vsega s pomočjo tega, kar je napisano v Pismih. Njuno srce se je že ogrelo, toda šele ob lomljenju kruha sta spoznala vstalega Jezusa. Tedaj jima ni ostalo drugega, kot da se vrneta nazaj, čeprav je že večer, da pričata o srečanju, ki sta ga imela (pa tudi, da slišita Petrovo pripoved o velikonočni izkušnji).*

*Luka nam pove ime samo enega učenca, Kleopa, drugi ostane brez imena. Morda ker Teofil, kateremu Luka namenja svoj evangelij, se istoveti z njim? Lahko naredi isto, kdor bere danes evangelij in se čuti razočaranega nad življenjem, hladnega v veri, negotovega na poti? Ko Luka opiše ta dogodek (značilen za njegov evangelij), nam hoče povedati, da poslušanje Besede v skupnosti in evharistija (»lomljenje kruha«), ki je darovana pri tem, je način, ki ga imajo kristjani danes, da srečajo Vstalega, da najdejo veselje vere in pogum za njeno pričevanje.*

117

<sup>13</sup> In glej, prav tisti dan sta dva izmed njih potovala v vas, ki se imenuje Emavs in je šestdeset stadijev oddaljena od Jeruzalema. <sup>14</sup> Pogovarjala sta se o vsem tem, kar se je zgodilo. <sup>15</sup> In medtem ko sta se pogovarjala in razpravljala, se jima je približal sam Jezus in hodil z njima. <sup>16</sup> Njune oči pa so bile zastrte, da ga nista spoznala. <sup>17</sup> Rekel jima je: »O kakšnih rečeh se pogovarjata med potjo?« Žalostna sta obstala <sup>18</sup> in eden izmed njiju, ki mu je bilo ime Kleopa, mu je odgovoril: »Si ti edini tujec v Jeruzalemu, ki ne ve, kaj se je tam zgodilo te dni?« <sup>19</sup> »Kaj neki?« je rekel. Dejala sta: »Kar se je zgo-

dilo z Jezusom Nazarečanom, ki je bil prerok, mogočen v dejanju in besedi pred Bogom in vsem ljudstvom; <sup>20</sup> kako so ga naši véliki duhovniki in poglavarji izročili v smrtno obsodbo in ga križali. <sup>21</sup> Mi pa smo upali, da je on tisti, ki bo odkupil Izrael. Vrh vsega pa je danes že tretji dan, odkar se je to zgodilo. <sup>22</sup> Vsi iz sebe smo tudi zaradi nekaterih žena iz naših vrst. Ko so bile zgodaj zjutraj pri grobu <sup>23</sup> in niso našle njegovega telesa, so se vrnile in pripovedovale, da so imele celó videnje angelov, ki so dejali, da živi. <sup>24</sup> Nekateri izmed naših so šli h grobu in so našli vse takó, kakor so pripovedovale žene, njega pa niso videli.« <sup>25</sup> In on jima je rekel: »O nespametna in počasna v srcu za verovanje vsega, kar so povedali preroki! <sup>26</sup> Mar ni bilo potrebno, da je Mesija to pretrpel in šel v svojo slavo?« <sup>27</sup> Tedaj je začel z Mojzesom in vsemi preroki ter jima razlagal, kar je napisano o njem v vseh Pismih.

118

<sup>28</sup> Medtem so se približali vasi, kamor so bili namenjeni. On pa se je delal, kakor da gre dalje. <sup>29</sup> Silila sta ga in govorila: »Ostani z nama, kajti proti večeru gre in dan se je že nagnil.« In vstopil je, da bi ostal pri njiju. <sup>30</sup> Ko je sédel z njima za mizo, je vzel kruh, blagoslovil, ga razlomil in jima ga dal. <sup>31</sup> Tedaj so se jima odprle oči in sta ga spoznala. On pa je izginil izpred njiju. <sup>32</sup> In rekla sta drug drugemu: »Ali ni najino srce gorelo v naju, ko nama je po poti govoril in odpiral Pisma?« <sup>33</sup> Še tisto uro sta vstala in se vrnila v Jeruzalem ter našla zbrane enajstere in tiste, ki so bili z njimi. <sup>34</sup> Govorili so, da je bil Gospod resnično obujen in se prikazal Simonu. <sup>35</sup> Tudi ona dva sta pripovedovala, kaj se je zgodilo na poti in kako sta ga prepoznala po lomljenju kruha.

## 65. Srečanje vstalega s skupnostjo v Jeruzalemu. Slovo in blagoslov Gospoda

*Jezus se prikaže vsej prvi skupnosti: to so enajsteri in tisti, ki so bili z njimi (skupaj z onima dvema, ki sta se vrnila iz Emavs). Še negotova skupnost, boječa in dvomeča. Vstali jim razlaga Pisma, da se jim odpre um in da razumejo. Povabi jih naj ostanejo v mestu, dokler ne bodo prejeli dar in moč Svetega Duha.*

*Na večer same Velike noči se dvigne v nebo. Blagoslovi cel svet, ki ostaja z njegovim blagoslovom.*

*Evangelij se konča v templju, kjer se je začel, v veselem vzdušju (kljub ločitvi od Jezusa). Toda nadaljeval se bo na binkoštni dan, a ne iz templja, marveč iz »dvorane v gornjem nadstropju«, kjer je zbrana v molitvi vsa skupnost (enajsteri, žene, Marija, sorodniki, učenci: približno 150 oseb: Apd 1,12-15) pričakovala Svetega Duha. Tu je začetek Cerkve – dogodek, ki ga Luka opiše v drugi knjigi Apostolskih del - dogodek, ki se nadaljuje še danes in je milostno in odgovorno zaupan nam vsem.*

119

<sup>36</sup> Ko so se oni pogovarjali o tem, je sam stopil mednje in jim rekel: »Mir vam bodi!« <sup>37</sup> Vznemirili so se in obšel jih je strah. Mislili so, da vidijo duha. <sup>38</sup> Dejal jim je: »Kaj ste preplašeni in zakaj se vam v srcu oglašajo dvomi?« <sup>39</sup> Poglejte moje roke in moje noge, da sem jaz sam. Potipljite me in pogledajte, kajti duh nima mesa in kosti, kakor vidite, da jih imam jaz.« <sup>40</sup> Ko je to rekel, jim je pokazal roke in noge. <sup>41</sup> Ker pa od veselja še niso verjeli in so se čudili, jim je rekel: »Imate tukaj kakšno jed?« <sup>42</sup> Ponudili so mu kos pečene ribe. <sup>43</sup> Vzel jo je in jo vpričo njih pojedel.

<sup>44</sup> Nato jim je rekel: »To so besede, ki sem vam jih povedal, ko sem bil še pri vas: Mora se izpolniti vse, kar

je pisano o meni v Mojzesovi postavi, prerokih in psalmih.«<sup>45</sup> Tedaj jim je odprl um, da so doumeli Pisma.

<sup>46</sup> Rekel jim je: »Tako je pisano: Mesija bo trpel in tretji dan vstal od mrtvih,<sup>47</sup> in v njegovem imenu se bo oznanilo vsem narodom spreobrnjenje v odpuščanje grehov, s čimer bodo začeli v Jeruzalemu.<sup>48</sup> Vi ste priče teh reči.

<sup>49</sup> In glejte, jaz pošiljam na vas obljubo svojega Očeta; vi pa ostanite v mestu, dokler ne boste odeti v moč z višave.«

<sup>50</sup> Peljal jih je ven proti Betaniji. Povzdignil je roke in jih blagoslovil.<sup>51</sup> Medtem ko jih je blagoslavljal, se je odmaknil od njih in se vzdignil v nebo.<sup>52</sup> Oni pa so se mu poklonili in se v velikem veselju vrnili v Jeruzalem.

<sup>53</sup> Bili so ves čas v templju in so slavili Boga.



## Sklep

»Čujte oče, jaz se imam za kristjana. V cerkev še kar redno zahajam, ne preklinjam, prizadevam si biti dober in olikan. Menim, da sem še kar pošten, z nikomer nisem v sporu (no, z bratom in sorodniki se kdaj pa kdaj sporečemo, saj veste, kako je z »žlahto«). Vendar pa čutim, da marsikaj pograšam. Rekel sem, da sem kristjan, a se tudi zavedam, da nisem zares kristjan. Rekel bi, da sem sam s seboj nezadovoljen. Hotel bi biti nekaj več, malo drugačen. Vendar kdo je zares kristjan? Ali bi mi ne mogli svetovati kake knjige, kakega katekizma (seveda, lahko razumljivega in kratkega... morda tudi kako televizijsko oddajo) ...ali pa bi moral seči po internetu, da bi našel kaj primernega? Oziroma, nekaj, kar bi mi pomagalo spremeniti življenje.

Dragi Teofil, ki ljubiš Boga, mislim, da si ob koncu poti, ki nam jo predlaga Luka, dojel, kaj pomeni „biti kristjan“, saj si globlje spoznal „kdo je Jezus“. Sedaj je potrebno postati njegov učenec v moči Svetega Duha in vsakdanje hrane njegove besede. „Božja beseda je namreč živa in dejavna, ostrejša kakor vsak dvorezen meč in zareže do ločitve duše in duha, sklepov in mozga ter presoja vzgibe in misli srca“ (Heb 4,12). To je beseda, ki se udejanja v vsakomur, ki jo sprejema v moči vere. Evangeljska *lectio* postane tako šola za življenje. Kardinal Martini, ki ga je papež Benedikt XVI. označil kot „pravega mojstra v izvajanju *lectio divina*“, je v pogovoru z mladimi v Rimu, 6. aprila 2006, povedal: „evangeljska *lectio divina* [...] ni le rast v molitvi, je šola za življenje. Osebno izkusiti, da Jezus rešuje in osvobaja, neizogibno spreminja naše življenje, naše sodbe, naše odločitve ter tako postaja dejanska izpoved vere, ki jo doživljamo v vsakdanjih izbirah: on je gospo-

dar mojega življenja, življenja vseh ljudi, on je gospodar sveta (C.M. Martini, *Come leggere i Vangeli*, „Luca il vangelo della misericordia“, Piemme, str. 8).

Luka nam utira pot v spoznanju, da evangelij ni namenjen le posameznemu kristjanu, ampak skupnosti učencev, ki se, kakor Marija, izpopolnjuje v tej „šoli v branju Božje besede“. V njej črpa moč, rojeva nove kristjane, udejjanja pravo človeško omiko in izpričuje Očetovo usmiljenje do vsakega človeka. Skupnost, ki se hrani z Božjo besedo in se pusti voditi Svetemu Duhu, se polagoma spreobrača in spreminja, postaja luč in sol sveta. Seveda, ne postane neoporečna, a vendarle gradi svoj dom na skali. To je skupnost, ki zna poslušati, ki sprejema, se spreobrača in pričuje, skupnost, ki izkuša odpuščanje in zna odpuščati, kakor učenci, ki so „v velikem veselju [...] slavili Boga“ (Lk 24, 52-53).

+ *And. Robert Cristofari*

## DODATEK

**Za lažje sprejemanje**  
**Božje besede od tedna do tedna:**  
**Lukov evangelij ob nedeljah**  
**in praznikih v liturgičnem letu**  
*(nedelje, ki niso omenjene,*  
*imajo besedila drugih evangelistov)*

### **Adventni čas**

1. nedelja: 21,25-28. 34-36 *Stopiti pred Sina človekovega*
2. nedelja: 3,1-6 *Pripravite pot Gospodovo*
3. nedelja: 3,10-18 *Oznanjevanje Janeza Krstnika*
4. nedelja: 1,39-45 *Obisk pri Elizabeti*

### **Božični čas**

- Božič, polnočnica: 2,1-14 *Danes je rojen Rešenik*
- Božič, jutranja maša: 2,15-20 *Pastirji ob jaslicah*
- Sveta Družina: 2,41-52 *Dvanajstletni Jezus v templju*
- Marija Mati Božja: 2,16-21 *Mati in Jezušček*
- Gospodov krst: 3,15-16.21-22 *Jezus Božji Sin*

123

### **Postni čas**

1. nedelja: 4,1-13 *Hudi duh skuša Jezusa*
2. nedelja: 9,28-36 *Spremenjenje*
3. nedelja: 13,1-9 *Nerodovitna smokva*
4. nedelja: 15,1-3.11-32 *Izgubljeni sin*
5. Oljčna nedelja: 22,14-71;23,1-56 *Gospodov pasijon*
6. Veliki četrtek: Krizmena maša: 4,16-21 *Posvetil me je*

### **Velikonočni čas**

- Velikonočno bedenje: 24,1-12 *Sporočilo apostolom*
- Velika noč, večerna maša: 24,13-35 *Učenca na poti v Emavs*
- Gospodov vnebohod: 24,46-53 *Blagoslovil jih je*

## Navadni čas

- Kristusovo telo in kri: 9,11-17 *Pomnožitev kruha*  
Najsvetejše Srce Jezusovo: 15,3-7 *Našel sem svojo ovco*  
3. nedelja: 1,1-4; 4,14-21 *V nazareški shodnici*  
4. nedelja: 4,21-30 *Razsrjeni vaščani*  
5. nedelja: 5,1-11 *In so mu sledili*  
6. nedelja: 6,17.20-26 *Blaženi vi... gorje vam...*  
7. nedelja: 6,27-38 *Ljubite sovražnike*  
8. nedelja: 6,39-45 *Česar je polno srce, usta govore*  
9. nedelja: 7,1-10 *Stotnikov služabnik je ozdravljen*  
10. nedelja: 7,11-17 *Vdova iz Naina*  
11. nedelja: 7,36-50; 8,1-3 *Grešnici je odpuščeno*  
12. nedelja: 9,18-24 *Kristus, ki pa bo odšel*  
13. nedelja: 9,51-62 *Pojdi in oznanjaj kraljestvo*  
14. nedelja: 10,1-12.17-20 *Učenci se vračajo veseli*  
15. nedelja: 10,25-37 *Ljubiti kot Samaritanec*  
16. nedelja: 10,38-42 *Marta in Marija*  
17. nedelja: 11,1-13 *Prositate in vam bo dano*  
18. nedelja: 12,13-21 *Ne nabirajte si zakladov*  
19. nedelja: 12,32-48 *Bodite pripravljeni*  
20. nedelja: 12,49-53 *Prišel sem, da prinesem razdor*  
21. nedelja: 13,22-30 *Prišli bodo od povesod*  
22. nedelja: 14,1.7-14 *Sedi na zadnje mesto*  
23. nedelja: 14,25-33 *Odpoved vsemu*  
24. nedelja: 15,1-32 *Izgubljena ovca in sin*  
25. nedelja: 16,1-13 *Krivični oskrbnik*  
26. nedelja: 16,19-31 *Bogatin in ubogi Lazar*  
27. nedelja: 17,5-10 *Smo ubogi hlapci*  
28. nedelja: 17,11-19 *Hvaležnost gobavca*  
29. nedelja: 18,1-8 *Nadležna vdova*  
30. nedelja: 18,9-14 *Farizej in cestninar*  
31. nedelja: 19,1-10 *Zahej*  
32. nedelja: 20,27-38 *Je Bog živih, ne mrtvih*  
33. nedelja: 21,5-19 *Najprej vas bodo preganjali*  
Kristus kralj: 32,35-43 *Judovski kralj*



## KAZALO

Vprašanje in odgovor .....	3
Predlog .....	5
Pastirsko pismo ali »lectio divina«? .....	6
Lukov evangelij in Jubilej (Sveto leto) usmiljenja ....	7
Zborovanje italijanske cerkve v Firencah .....	8
Ugovor .....	9
Kako naj beremo Lukov evangelij na osebni ravni ...	11
Kako naj skupnostno beremo Lukov evangelij .....	15
Itinerarij Lukovega evangelija .....	16
<u>126</u> <b>Evangelij po Luku</b> .....	19
1. Prolog .....	19
2. Napoved rojstva Janeza Krstnika .....	19
3. Napoved Jezusovega rojstva in obisk pri Elizabeti	21
4. Rojstvo Janeza Krstnika .....	24
5. Jezusovo rojstvo .....	25
6. Jezus v templju .....	27
7. Jezus v Nazaretu in Jeruzalemu .....	29
8. Priprava: Janez Krstnik .....	31
9. Priprava: Jezusov krst, sin Adama in Božji sin	33
10. Priprava: skušnjave .....	34
11. Začetek Jezusovega delovanja: nazaretski programski govor .....	35

12. Začetek Jezusovega poslanstva: dan v Kafarnaumu .....	37
13. Začetek Jezusovega poslanstva: Jezus pokliče Petra .....	38
14. Ozdravljenje in odpuščanje .....	40
15. Spreobrnitev in praznik .....	41
16. Prvi spori s pismouki in farizeji .....	43
17. Jezus pokliče dvanajstere in oznani evangelij apostolom, učencem in ljudstvu .....	44
18. Dva čudeža: vera in usmiljenje .....	48
19. Je prišel pričakovani? Izpolnitev poslanstva Janeza Krstnika .....	49
20. Odpuščanje in ljubezen: farizej in grešnica .....	51
21. Jezusova prava družina .....	53
22. »Učenik, učenik, izgubljeni smo« .....	55
23. »Pripoveduj, kaj vse je Bog naredil zate« .....	55
24. »Tvoja vera te je rešila« .....	56
25. Jezus razpošlje dvanajstere in nasiti pet tisoč mož .....	58
26. Kdo je Jezus .....	60
27. »Oni niso razumeli« .....	62
28. Pot v Jeruzalem .....	63
29. Poslanstvo učencev: sprejemanje, zavračanje in veselje nad božjim kraljestvom ..	64
30. Postati bližnji: prilika o usmiljenem Samarijanu .....	67

31. Marta in Marija: služenje in poslušanje .....	68
32. Molitev .....	68
33. Nadaljuje se odklanjanje Jezusa .....	70
34. »Varujte se farizejskega kvasa, ki je hinavščina« .....	72
35. Prijatelji moji, ne bojte se .....	73
36. Bogastvo, božja previdnost, zaklad in kraljestvo .....	74
37. Čuječnost in sodba .....	76
38. »Ogenj« kraljestva .....	77
39. Ozdravljenje na sobotni dan .....	79
40. Še druge prilike o božjem kraljestvu in vrata vanj .....	79
41. Kosilo pri farizeju .....	81
42. Zahteve v hoji za Jezusom .....	83
43. Prilike o usmiljenju .....	84
44. Bogastvo in revščina .....	87
45. Štirje Jezusovi nauki .....	89
46. Deset ozdravljenih, samo eden rešen .....	90
47. Kraljestvo, ki prihaja .....	91
48. Vztrajna molitev .....	93
49. Pravični in grešniki .....	93
50. Kako priti v kraljestvo .....	94
51. Jeriha: slepec in Zahej .....	96
52. Prilika o zlatnikih .....	97



53. Vhod v Jeruzalem .....	98
54. Polemični nastopi proti Jezusu .....	100
55. Razdejanje templja in mesta .....	103
56. Priprava na pasijon .....	105
57. Velikonočna večerja .....	107
58. Smrtni boj in pripor .....	109
59. Peter zataji Jezusa .....	110
60. V sindriju, pri Pilatu in Herodu .....	111
61. Na poti na Kalvarijo .....	113
62. Križanje, smrt in pokop .....	114
63. Velika noč .....	116
64. Učenca na poti v Emavs .....	117
65. Srečanje vstalega s skupnostjo v Jeruzalemu. Slovo in blagoslov Gospoda .....	119
Sklep .....	121
Dodatek .....	123





